

Coma conta per sua parady (will count)
 Ophelma per H. Talor's

1750

Received
 of
 the
 Treasurer
 of
 the
 University
 the
 sum
 of
 \$100.00
 for
 the
 year
 1888

D.^o em pecado fresco — — —
 Vst. quarenta N. mo. D. em uma garoa

Imprensa
Joff. quarenta
de gabarros

Land.
Jst. des Vireb. P. 1000 gagaala
Land. 1000 gagaala

Tabaco
 los Me Negros
 2 00
 2 00

W. - Presenta D. - en Landda -

8641

8. A 5

8049

801

110

Cobre
 Vt. quatro Centos (Vinte e Nove) R.
 en Boenray Donbenta (Vinte e Nove) R.
 Baray
 Vt. quince R. para la M. e. R. e. Baray
 Vt. Dos Docho R. en Tenobas una

Tenuebo
 para 22 era
 Vt. Ciento (Vinte e Nueve) R. en cal,
 Capullo, Vaso y Sonales de para
 para una Lucalera y otros alimentos
 Camenaf
 Vt. quicientos (V. Seenta e Nueve) R. en
 Viente y Nueve Caseros

gato ord.
 Vt. quarenta R. en gato ordinario.
 Puoma y monta el gato de cise mas como
 Camisa para guardar mil Ocho Cientos

8435
 8015
 8018
 8126
 8361
 8040
 1884

Esta g^{ra} m^{ra} m^{ra} m^{ra}

Receidos e Dichos

Dichos

Receidos por 694-
como consta por
el lib. de Contencia

Se an Recibo en este mes como
Consta por su partida tocien^{te}
e treinta e nueve m^{rs}. 36^{rs}.

Son mag^{ra} la obra

604

Q^{ue} se an dicho como consta por

365

el libro de Contencia millen^{te}

ta e quatro m^{rs}. 36^{rs} const^{te} pare

ale pagado

se sea mas las dichas por las

1159

Receidos de millen^{te} e treinta e cinco

ale pres^{te}

los cuales recibidos e m^{rs}. 36^{rs}

= 794

como se muestra e debe ser en

estas partes que se al^{te} conda el

quien para su seguridad me ref^{te} a los

PRO

ELVCIDANDA

BVLLA IN FAVOREM IMMACVLATÆ
Virginis Conceptionis, à Ss.D.N. Alexandro
Papa VII. nupèr edita.

NECNON ET PRO REDDENDA
RATIONE, CVR SACRA PRÆDICATORVM
Religio (aliàs B. V. Deiparæ addictissima) ipsiusmet Cōceptionis
piam sententiā hucusq; tam acriter impugnaverit.

A R. P.

FR. GABRIELE A S. MARIA,

DISCALCEATORUM ORDINIS EIUSDEM B. Mariæ DE
Mercede, Redemptionis Captiuorum, olim liberalium Artium, & sacrae
Theologiæ professore Primario, nunc verò Wandalicæ Prouinciæ
generali Diffinitore nouitèr
adinuenta

EIDEMQUE INTEMERATÆ VIRGINI MATRI CONSECRATA.

Anno Dñi

1665.

GADIBVS,

Apud Ioannem Laurentium Machado, eiusdem Ciuitatis Architypographum.

31.0

31.0

M A R I A E
V. DEIPARÆ,
AB ORIGINALI MACULA
IMMVNI, ET IN PRIMO CONCEP-
TIONIS INSTANTI SPIRITVS SANCTI
GRATIA ELVCIDATÆ.

IMMVNITATEM
tuam ab omni peccati
labe, in scripturis sanctis
non me latet (ô Virgo
Immaculata) mōtis me-
taphoram adumbrare. Sic enim Eze-
chiel, cap. 17. ait: *Erit mons in vertice mon-
tium. Et Habacuc. 3. Deus ab Austro veniet,
& sanctus de monte Pharan. Hoc est, de mon-
te umbroso, vt vertūt Septuaginta. Prop*

ter umbras, quibus tot annis abscon-
ditum tuæ Conceptionis Myſterium
latitauit. Sed iam iam præſeruationis
tuæ mōs ſublimis minime umbroſus.
Nam gratia Ss. D. N. Alexandri VII.
(cuius rei geſtæ, ſic iudico, præclarū
vaticinium fuit inſculptus eius in ſtē-
mate mōs dilucida coronatus ſtella)
& pia Religione, eximioq; zelo Mag-
ni Philippi 4. Hiſpaniarum Regis Ca-
tholici fulgidus totus apparuit : ſic
enim Olympus interpretatur, *Totus
fulgens*. Cuius montis admiranda ſubli-
mitas illibatæ Conceptionis tuæ
haud obſcura fuit ſemper imago.
Vnde Solinus, cap. 14. ait: *Olympus pri-
mum excellenti vertice tātus attollitur, ut ſum-
ma eius cælum acco'æ vocent. Ara eſt in cacumi-
ne Ioui d'cata, cuius altaribus ſiquæ de eſcis in-
feruntur, ne diſſantur ventis, & ſpiritibus, ſed
volente altero anno cuius modi relictæ fuerint,
eiſmodi rep'riuntur: & literæ incinere ſcriptæ
uſque*

usque ad alteram anni ceremoniam permanen.

Ad eum modum tanta fuit, o Virgo excelsa, puritatis tue montis altitudo, ut instar Olympi, nulla peccati originalis procella, á qua nemo liberatur; eam perturbare potuerit. Sed unde Olympo quies tãta? Huius rei rationem reddit Lucanus lib. 2.

Nubes excedit Olympus.

Sic similiter, Virgo Beata, nubes, idest Doctores & Magistros, *Qui ut nubes volant*, ait Isaias, cap. 40. celsitudine tua mirabiliter superasti. Unde quidam, pulchré, primam pulchritudinem tuam decantans, ait:

Nescia spineti florens rosa, nescia culpa

Gratia, fons expers limi, lux nubila pellens.

Ideòque inte tãta ferenitas, immunitas tãta, commotio nulla. Sic, ut deinceps nubes istæ taliter volare non audeant, ut litteras Olympi tui Pontificias, tue plenitudinis gratiæ sententiam

tiam piam mirificè declarantes, & oppositam ferè ad cinerem redigentes, sinistra aliqua interpretatione (prout in noua, & expectata præcipitur Bulla, infra sæpè citanda) delere præsumant. Et ecce nunc, Uirgo dulcissima, in cinere paupertatis meę, hanc quam tibi offero, in laudem tuam elicitam quæstionem vnicam exaravi, ad aliquantulum elucidandam præcellam, & admirandam Conceptionem tuam.:

*Ne ibi mutus inueniar, ubi omnis loquitur
creatura.*

Et vt ego indignus famulus tuus, á te Regina potens, quod tibi seruientibus promisisti, audire merear: *Qui operantur in me non peccabunt, qui elucidant me vitam æternam habebunt.* Igitur pijsima, & charissima Domina (verbis cuiusdam vtar)

*Suscipe, sed facili vultu, quo cuncta serenas,
Sint licet hac meritis non satis ampla tuis.
Ingenio sunt apta meo, sint parva necesse est,
Grandescent genio (iusseris) illa tuo.*

**SALVE LABE CARENS,
INTACTA PVERPERA SALVE.**

**Ad pedes Regiæ Maiestatis tuæ & vi-
uere vult, & mori cupit feruus inuti-
lis.**

AVE MARIA.

Fr. Gabriel à S. Maria.

SAL.

*SALMANTINI, COMPLUTENSESQUE;
sacra Theologia publici professores eruditissimi
ex præclara sancti Ioseph Prouincia eiusdem
Disca'ceatorum Ordinis,
sic censent.*

Questionem hanc de declaratione immunitatis Deiparæ in primo instanti ex Bulla S.D.N. Alexandri VII. (punctum equidẽ á sacra Prædicatorum Familia multifariam olim expunctum, sed iam diebus istis tenera acclamatione amplexatum) á R.P. Fr. Gabriele á S. Maria, Diffinitore generali ex nostri Ordinis Prouincia Bética ingenioso penicillo elaboratam, ardentique animo erga Verbi parentem disculptam, nõ semel pari animo legimus, quia sæpius in ea *Sine fictione didicimus*, non minori affectu, quam plausu. Sat fuisset tanti Authoris nomen prodere, vt ip-
fius

sius opus propria pignora commen-
darent. *Omnia dico, cū virum dixi*, aliquā-
do aiebat Plinius, li. 7. Epist. 9. sed nos
in præfenti verius: equidem virum
tantum, quem Bētis colit, priscum,
sibi decus honorabiliter plaudit; in-
geniti quē acuminis ærarium prodit,
dum ad Marianianuas cādoris affec-
tu pio decurrit. Iam pridem diuina
Sapientia Mariæ vocibus exclamauit,
Beatus homo, qui vigilat ad fores meas quoti-
die. Non aliunde melius Author nos-
ter commendatur, quam ex fidei vi-
gilantia ad fores Conceptionis Ma-
rianæ: ad quas suauiter allicuit electū
sibi gregem Dominicanæ Familiæ.

Forſan hoc Marię fuerat promiſſū
à Deo, cū in typo Rachelis filios de-
plorantis, ei dicitur: *Ceſſet vox tua à ple-*
ratu, quia eſt merces operi tuo, & reuertentur
ſlij tui ad terminos ſuos: Quasi angebatur
Rachel coelica, quod à ſuis originariis
b greſ-

gressibus discesisset portio Domini-
cana. Iam tanti filij reuerſi ſunt ad ter-
minos ſuos, ad ſtellam, inquã, Iacob,
cuius fulgor nunquã obtenebra-
tus, in Parentis Dominici irradiavit
frõte; quieſcat ergo ab anxietate Ma-
ria, quia iam eſt Merces operi ſuo, eſt
Mercenarius filiulus, qui filios Domi-
nicanos adiunxit; reuertique ad Im-
maculatas luces curauit. Sanẽ iã Claſ-
ſis Angelica in tam pia reuerſione ef-
fecta eſt Claſſis Cherubica.

Illa Chriſtiferã Auriga, quæ pãdi-
tur in viſione Ezechielica, abs dubio
adumbrabat Mariam, quæ ab origine
illuxit ad fulguris coruſcantis ſimili-
tudinem: ſed heu! Pyra illa cumulata
fulgoribus, tardo paſſu ad nutum bo-
uis rotabat, quia nondum ad Eccleſiã
currus hic ſplendens deuenerat: Poſt
modum venit in tẽplum ad ſacerdo-
tem magnum lineis indutũ, *Tunc atriuſ*
reple-

repletum est splendore gloria Domini; & sonitus
alarum Cherubim audiebatur usque ad atrium
exterius. Thomistica Classis Mariano
curru tardo bouis passu inferuebat,
quia nondum ad Ecclesiæ Pontificē
properarat. At ad primam sacerdotis
manifestationem, iam sonitus alarum
Cherubim toto orbe resonantium,
atria templi Domini (hoc est introi-
tus Conceptionis Marię) splendore
glorię Dñi replet; nec ad bouis gres-
sum, sed ad Cherubim rotat volatum.
Vnde & facies bouis mutata est, *In*
faciem Cherubim: facies autem Cherub. O mi-
ra Dominicanorum accretio ex sola
reuerfione ad splendentem currum!
Piscabatur cum alijs Thomas Dy-
dimus, in euentu, pisces; sed in myf-
terio, homines: ad quorum attrac-
tionem Deus destinavit Dominicū,
mittentem in toto mundo hamum,
& rete euangelicum; sed nocturnis

laborantes horroribus, in mari, quod
fuit Maria; *Illæ nocte nihil prædiderunt*, quia
in puritatibus diaphanis à primo for-
mationis instanti Spiritu sancto præ-
uentis, laxabant rete Apostolicum,
ad sinistram minus piæ opinionis ma-
num. *Mittite* (imperat Christus) *in dex-*
teram nauis rete, & inuenietis. Dextrorsum
miserunt Discipuli hamum, & traxe-
runt in terram centum quinquagin-
ta genera piscium: ubi ex Hieronymo
omne genus, & lingua hominum de-
signatur. Tam oportuit Dydimio in
Marianum mare dextrorsum mittere
rete, quod ni hoc fecisset, tota nocte
seculi nihil prenderet. Sacra Aqu-
natis eodem prædicationi semper ad-
dicta, quorsum omnes homines ad re-
te Evangelicum traheret, nisi ad dex-
teram piæ opinionis in Mariano pela-
go hamum mitteret?

Hoc nostri Authoris intentum.
mille

mille lucibus adumbratum; quod fac-
cer Prædicatorum cætus, prius non
ita inclinatus, modo in Conceptionē
Mariæ mellifica teneritudine propē-
sus, undique cumuletur lauris, circū-
quaque illustretur coronis. Opus fa-
ne sicut fertile pietatis, ita ingenio dig-
num Authoris. Laudamus inuentū:
stupemus stylum; inque breuibus fo-
lis miramur tot fructuum feracitatē.
Censemus nedum emeritum typis,
sed ad clangorem fame laminis incul-
pendum marmoreis: cū ita sit conso-
num fidei, ita fororiatum pietati, ita in
honorem cedere Virginis, si in Domi-
nicanae decus Religionis. Forsitā hoc
à Spiritu sancto præuentū de nostro
Authore illud dixit, *Mans ad manū*. Inī-
micitias enim vtriusque opinionis ita
amicabiliter sociat, vt *Quasi manū ad ma-
nū* annectat. Et vt moles hæc non
excreseat, iudicium proferimus ope-
ris

ris, quod de quadam Faustini opella
tulit Martialis.

E de tuum tandem populo, Faustine, libellum:

Et cultum docto pectore profer opus.

Ante fores stantem dubitas admittere famā?

Teq, piget cura præmia ferre tua?

Poste victuræ; per te quoq, vivere carthæ

Incipiant, cineri gloria sera venit.

Sic iudicamus, salvo meliori, &c. In
hoc almo cœnobio Sanctæ Barbaræ
Madridano. Die 27. Septembris, anni
Dñi 1663.

F. Augustinus à Sancto Thoma.
Diffinit. gener. Sac. Theol. Lect.

Frat. Ludovicus à D. Bernardo,
Diffinit. gener. Sac. Theol. Lect.

F. Bernardus à Iesu Maria.
quondam Prouincialis, Sac.
Theol. Lect.

F. Ioannes à S. Maria, Redēp-
tor, quondam V. Prouincialis,
Sac. Theol. Lect.

F. Ildefonsus à D. Michael.
Sac. Theol. Lect.

F. Franciscus de Sancto Marco
Sac. Theol. Lect.

F. Isidorus à Sancto Ioanne.
Sac. Theol. Lect.

F. Ioannes à Sancto Thoma.
Sac. Theol. Lect.

CENSURA R. P. FR. ANTONII
à sancto Serapio, in hac Immaculate Conceptionis
Prouincia Batua sacra Theologia professo-
ris eximij, & conuentus oppidi del Visso
meritissimi Commendatoris.

* *
*

ATTENTE LEGI QVÆS-
tionem de Purissima Deiparæ
Conceptione à R. P. generali Diffini-
nitore Fr. Gabriele à sancta Maria ela-
boratam, eruditione, lectione Patrũ
& Scholasticorum Principum acu-
mine fulcitam, & miror tanta suau-
tate doctissimos oppositos, Patres
Dominicanos nempe, allicere, & pel-
licere ad pijsimum dogma de Puris-
sima Conceptione potuisse. Fecit sa-
né, & vtpotè Samaritanus, qui, vt Mo-
ralis Glossa testatur, ad cap. 10. Luce,
Prædicator & confessor motus ex charitate, nō
vulnera detexit, aut fecit, vt plurimi
im-

imprudenter, ne impudenter dicam
fecere, sed *Per sanum consilium, infundens*
oleum misericordiae, sic inflictum vulnus
refecit, vt nec cicatricem vel linceos
oculos habentes videre queant. Eru-
ditus chirurgus qui, teste Plutarcho,
non solum ictum medetur, *Sed vulnera*
ligat. Asequitur sine discrimine quod
Hieronimus intendebat, nec affecu-
tus; in cathalogo Scriptorum Eccle-
siasticorum ad Desiderium, tom. 9.
scilicet: *Omnes breuiter, leuiterq; cum omni*
amore tangam (dicebat Sanctus Pater)
ut utrumque pacifice implam. Nam sic
vtriusque factionis affeclas tangit, vt
omnes amicos habere mereatur. Mi-
ror, iterum repeto, sed cur mirer? An
praedictus Pater addictissimus Marię
filius? Didicit a Deipara, quod de Dei-
para scripsit. Opus hoc dignissimum
typis sacramento dandum a Deifera
est, & cum Apollinario canendum:

*Nomen honorandum benedicta Maria per
uum,*

Ad laudem artificis nobilis artis opus.

Sic sentio in hoc D. Iosephi coeno-
bio, Ordinis Discalceatorum Beate
Marię de Mercede, Redemptionis
captiuorũ ciuitatis Hispalensis sep-
timo Kalendas Augusti, anni Dñi
1663.

*F. Antonius de S. Serapio,
Lect. Theologus.*

FACULTAS ORDINIS.

JESUS, MARIA, JOSEPH.

F*Rater Iosephus à Spiritu sancto, Vicarius
Generalis totius Ordinis Discalceatorũ
B. Maria de Mercede Redemptionis captiuo-
rum, &c. Tenore præsentium licentiam, & fa-
cultatem concedimus, vt Questio hac pro elu-
cidan-*

*cidanda Bulla à Ss. D. N. Alexandro VII. nu
pèr edita in fauorem Immaculatæ Virginis Cõ
ceptionis à P. F. Gabriele à sancta Maria nos
træ huiuscemodi Religionis olim sacre Theolo
gia Primario professore, nunc verò nostræ Pro
uincia Immaculatæ Conceptionis in VVanda
lia generali Diffinitore elaborata, Et à pluri
bus, ijsquè perdoctis viris nostri Ordinis, qui
bus examinandam cõmisimus, sine offensione
approbata, Typis excussa lucẽ aspiciat. In quo
rum fidem præsentem litteras manu nostra, et
Secretar. j nomine subscriptas, sigilliquè nostr
impressionem munitas fieri iussimus; in hoc nos
tro conuentu S. Barbara Matritensi, die 1
mensis Octobris, anni Dñi 1663.*

*Fr. Iosephus à S. spiritu sancto,
Vicarius Generalis.*

De mandato P. N. V. Generalis.

*Fr. Cæcilius à Conceptione
Secretarius.*

App

*Approbatio R. P. M. Ioannis de Ardines è So-
cietate Iesu, sacre Theologiae publici, & erudi-
tissimi professori: Necnon Collegij Gaditani,
& aliorum, quondam Rectoris
meritis. imi.*

Felicissima sorte (sic faustum du-
xi) commissum mihi est à Domi-
no Lic. D. Ioanne Hortin de Mon-
cada, Curie huius Episcopatus Ga-
dicensis generali Vicario ius censo-
ris in Quæstionem pro elucidanda
Bulla in fauorem Immaculate Uir-
ginis Conceptionis à Ss. D. N. Alex.
VII. nupèr edita, luculentèr elabo-
ratà à R. P. sapientissimo, & Religio-
sissimo F. Gabriele à S. Maria, Diffini-
tore generali in Prouincia Bética
Discalceatorum Patrum B. Marię de
Mercede; & quidem præclarū hoc
opus delectabili attentione perlegi,
cum in eo mirificè nitefcet Marianæ
puritatis splendor, & feruēti animo,

pacificoque discursu tamquam verus, & affectissimus filius Dominae nostrae, quæ verè mater pacis appellatur, dissidentes DD. in concordiam adducat: opus propterea verè aureum, æternis & plausibilibus elogijs dignissimum; & censeo quod non solum prælo mandari debeat, sed quod omnium oculis, manibusq; B. V. Cōceptioni purissime affectis cōtinuè versetur: cedet namq; in illius honorem, in magnam omnium & utilitatem publicam: & tandem nihil in eo inuenio quod Fidei Catholice aut bonis moribus contradicat. In hoc Collegio Societatis Iesu Diuo Iacobo Hispaniæ Patrono dignissimo dicato. Die 20. Iunij, anni 1664.

Ioannes de Ardiens.

FACULTAS ORDINARIJ.

NOS Lic. D. Ioannes Hortin de Moncada, Regalis Cancellariæ Granatensis aduocatus, Officialis, ac Vicarius generalis huius Diœcesis Gaditanæ pro Illustrissimo ac Reuerendissimo D. meo Episcopo D. fr. Ildefonso Vazquez de Toledo, Regio Consiliario, &c. Facultatem concedimus, vt Quæstio hæc pro elucidanda Bulla à Ss. D. N. D. Alex. VII. nuper edita in fauorem Immaculatæ Virginis Conceptionis, à R. P. F. Gabriele a S. Maria Prouinciæ Bæticiæ Discalceatorum Ordinis eiusdem B. Mariæ de Mercede, Redemptionis captiuorum Diffinitore generali elaborata, & à peritis Theologis Societatis Iesu ex commissione nostra attentè examinata, & probata, vtpotè quæ nullo modo Fidei Catholice, aut bonis moribus contradicit, Typis mandari, & luci publicæ possit exponi. Gadibus, die 25. Iunij, anno Dñi 1664.

Lic. D. Ioannes Hortin de Moncada.

De mandato eiusdem Dñi P. & V. G.

*Ludouicus Lopez Morillo,
Notarius.*

Cen-

CENSURA R^{mi} P. F. FRANCISCI
Suarez, Lectoris jubilati, Supremi Tribuna-
lis Sanctae Inquisitionis Qualificatoris, Maie-
statis N. Philippi IV. Hispaniarum Regis Ca-
tholici Concionatoris, Patris Ordinis Seraphi-
ci, & antiquioris huius Batice
Provinciae.

VIDI, ET SEMEL ATQVE iterum attentè perlegi hanc unicam Quæstionem, pro elucidanda Bulla, nupèr edita, in fauorem Immaculatæ Virginis Conceptionis, &c. Quam suus doctissimus Author penicillo subtili scripsit. Etsi parua quantitate, grauissima quidè (prout ad præsens attinet) qualitate, & ob hanc causam opus aureum, sine præiudicio partis oppositæ, debet appellari. In qua nihil fidei Orthodoxæ dissonū inueni, sed plura, imò omnia simul cum claritate, & fa-

facilitate subtilitatem Angelicam,
redolētia. Vnde poterit cū Autho-
ris laude, Marianæ candoris elogio,
& Ecclesiæ vtilitate hoc opus typis
mandari. Sic sentio in conuentu Re-
gali S. P. N. Francisci Hispalensi, die
9. Decembris, anno Dñi 1663.

Fr. Franciscus Suarez.

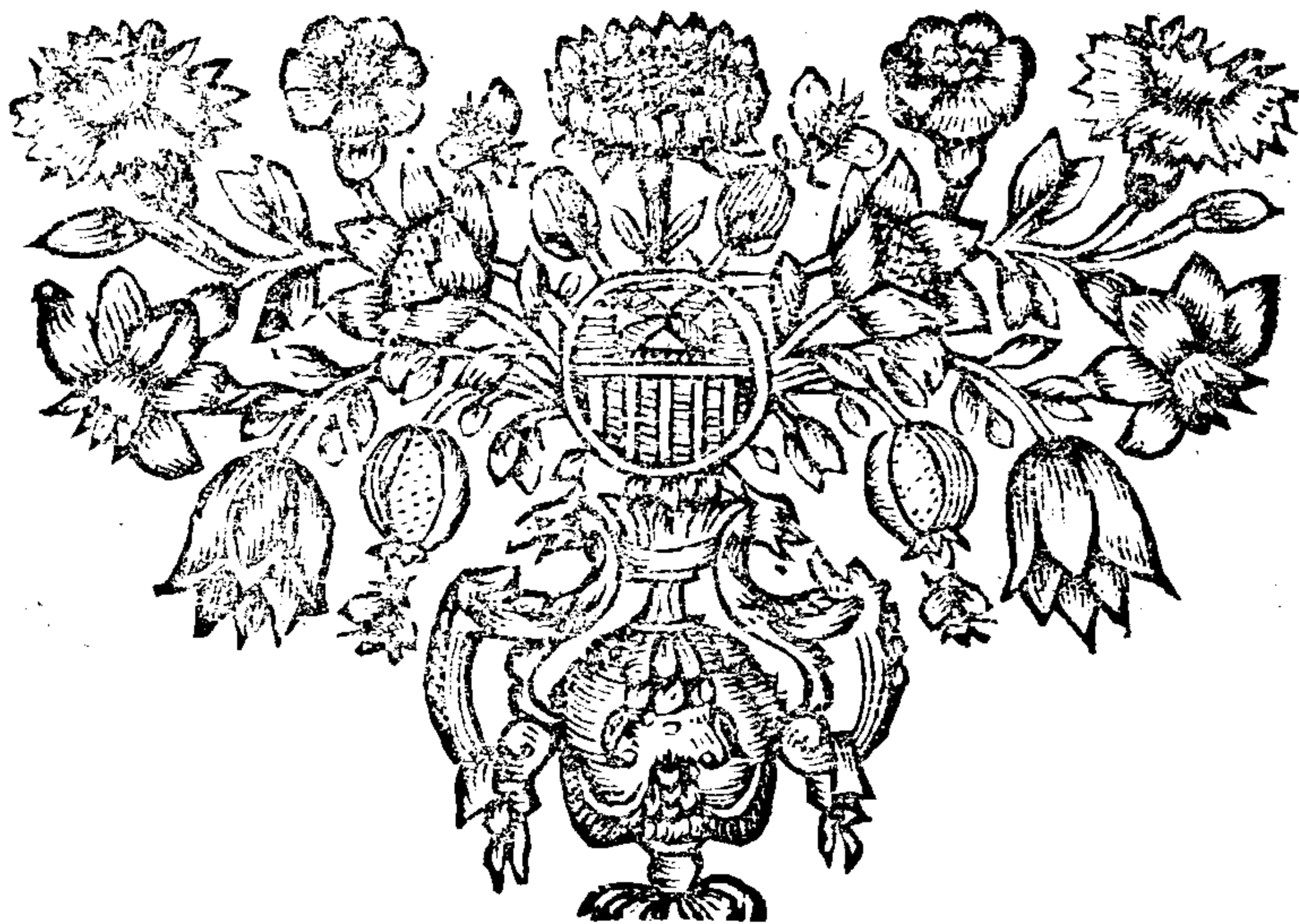

ERRATA

Nulla inuenies, quæ immutent sensum. In paucis au-
tem offendes, quæ non multo negotio poteris castiga-
re. V. g. fol. 77. lin. 18. Conceptionum, leges Concep-
tionem. Ibidem lin. 19. concelebrabant, leges con-
celebrabunt. Alia excussa sunt minoris momenti: vt,
fol. 1. li. 26. opugnauisse pro oppugnauisse. Et his si-
milis, quæ semel, & iterum à nobis correctæ, adhuc fue-
runt à Typographo prætermisæ.

LECTORI BEN.

Opus hoc à me opportunè elaboratum anno 1662. non importunè prodit nūc an. 1665. Quæ mea mens fuerit, ex ipsomet opere reperpendes. Authorem si attēdas, displiceat tibi, necesse est. Quia tamē opus de prima Virginis puritate, & pulchritudine, quin puro animo, ferenoque aspicias vultu, non herebo. Vale.

PRO ELVCIDANDA BULLA INFAUOREM IMMA- CVLATÆ VIRGINIS CONCEPTIONIS, ET infusionis Animæ in corpus; à Sanctiss. D. N. Alexandre Papa VII. nupèr edita.

*Necnon & pro reddenda ratione cur Sacra Prædicatorum
Religio (aliàs Beatissima Virgini Deiparæ addictissima)
ipsiusmet Conceptionis piam sententiam hucusque,
tam acriter impugna-
uerit.*

QVÆRITVR.

Qua de causa inclytus Prædicatorum Ordo, in quo
Sanctissimæ Virginis, eiusque Sacratissimi Rosarij
deuotio, tam mirabiliter floruit, Immaculatæ eius-
dem Virginis Conceptioni, tam inflexibiliter se
opposuerit.

PUNCTUM PRIMUM.

*Non est contra Doctorem Angelicum, sed potius iuxta ip-
sius mentem, Virgineam Conceptionem Immaculatam
astruere.*

COMMUNI sensu, nifallor, re-
ceptum est, sacram Beatissimi
A Do-

Dominici Familiam, Purissimæ Con-
ceptionis sententiam piam, hucusque
tam fortiter opugnauisse, ob id tantū,
vt suum Angelicum Doctorem to-
tis viribus defenderet. Nam aliter vi-
deretur tanti Magistri doctrina mul-
tum decidere, si in abditissimo Maria-
næ Conceptionis arcano veritatis lu-
men non attingat.

Sed contra est. Nam Immacula-
tam Beatissimæ Virginis Conceptio-
nem asserere, non est contra Angeli-
cum Doctorem, quin potius iuxta
eius mentem, cum ex ipsius doctrina
(vt iam ostendam) euidentissimè
constet, Sacratissimam Virginem ab
Originali macula immunem fuisse.
Quod sequentibus probationibus
satis planum fa-
ciam.

* * *

PRIMA PROBATIO.

QUIA ex eo probat Angelicus Doctor Beatam Virginem, in Natiuitate sua esse Sanctā, quia Ecclesia celebrat Natiuitatem Virginis; sed sic est, quod etiam Ecclesia celebrat eiusdem Virginis Conceptionem, ergo Beata Virgo (iuxta doctrinam eiusdem Doctoris Angelici) in ipsa sua Conceptione fuit Sancta. Minor, & consequentia patent: & maior constat ex ipsius Angelici Doctoris verbis, 3. part. quæst. 27. artic. 1. ita loquentis: *Ecclesia celebrat Natiuitatem Virginis, non autem celebratur Festum in Ecclesia, nisi pro aliquo Sancto, ergo Beata Virgo, in ipsa sua Natiuitate fuit Sancta.*

Confirmatur primò efficacissimo discursu, quem ad hanc formam reducam. Angelicus Doctor, ibidem,

artic. 2. ad argumentum tertium in contrarium, quod sic se habet: *Præterea, sicut dictum est, non celebratur festum, nisi de aliquo Sancto, sed quidam celebrant Festum Conceptionis Beatæ Virginis, ergo videtur, quod in ipsa sua Conceptione fuit Sancta. Respondet ita:*

Ad tertium dicendum: quod licet Romana Ecclesia Conceptionem Beatæ Virginis non celebret, tolerat tamen consuetudinem, aliquarum Ecclesiarum illud Festum celebrantium: unde talis celebritas non est totaliter reprobanda. Nec tamen per hoc, quod Festum Conceptionis celebratur, datur intelligi, quod in sua Conceptione fuerit Sancta; sed quia quo tempore Sanctificata fuerit ignoratur celebratur Festum Sanctificationis eius potius quam Conceptionis, in die Conceptionis ipsius. Sic ille.

Ergo si Romana Ecclesia universaliter celebraret Festum Conceptionis Virgineæ, & hoc non sub

sub titulo Sanctificationis, sed Conceptionis, habens pro obiecto huius Cultus, & solemnitatis ipsammet Virginis Cōceptio- nem, & infusionem ipsius Ani- mę in Corpus in primo Creationis Instanti, euidenter sequeretur, ex D. Angelici doctrina, Beatam Virginem non subiacuisse Originali peccato. Sed sic est, quod Romana Ecclesia vniuersaliter celebrat Festum Cōcep- tionis Beate Virginis, & hoc non sub nomine Sanctificationis, sed Concep- tionis; habens pro obiecto huius so- lemnitatis ipsam Sacre Virginis Con- ceptionem Immaculatissimam, er- go, &c.

Vtraque consequentia patet ex doctrina D. Thom. Minor, in qua po- terat esse difficultas, aperte constat ex Bulla nouiter expedita á Sanctiss.

Lege, & alia breue scrip- tum D. Iosephi Verge, cer- tus titulus est: Cultus præseruationis Dei- parę, definitus á Ss. D.N. Alexan. VII. in sua noua Cōlitione, expedita die 8. Decē. An. 1661. excusum Va- letia anno sequenti 1662

Bulla Alex. VII.

Bulla elucidata

D.N. Alexandro VII. in qua hæc ver-
ba habentur: *Sanè, vetus est Christi Fidelium
erga eius Beatissimam Matrem Virginem Ma-
riam pietas, sentientium, eius Animam in primo
Instanti Creationis, atque infusionis in Corpus
fuisse speciali Dei Gratia, & privilegio, intuitu
meritorum Iesu Christi eius Filij Humani Ge-
neris Redemptoris, à macula peccati Originalis
preservatam immunem; atque in hoc sensu eius
Conceptionis festiuitatem solemnè Ritu colentiū
&c.* Et paulo infra: *Nos considerantes, quod
Sancta Romana Ecclesia de Intemerata semper
Virginis Maria Conceptione Festum solemniter
celebrat, & speciale, ac proprium super hoc Of-
ficiū olim ordinavit, iuxta piam, deuotam, &
laudabilem institutionem, quæ à Sixto IU. Præ-
decessore nostro tunc emanauit; volente squè lau-
dabili huic pietati, & deuotioni, & Festo, ac Cul-
tui secundum illam exhibito in Ecclesia Romana
post ipsius Cultus institutionem numquam im-
mutato, Romanorum Pontificum, Prædecesso-
rum*

rum nostrorum exemplo fauere, necnon tueri pietatem, & deuotionem hanc colendi, & celebrandi Beatissimam Virginem, praeueniente, scilicet, Spiritus Sancti Gratia, à peccato Originali prae-servatam; cupienteque in Christi Grege unitatem spiritus in vinculo pacis, sedatis offensionibus, & iurgiis, amotisque scandalis, conseruare: ad praefatorum Episcoporum, cum Ecclesiarum suarum Capitulis, ac Philippi Regis, eiusque Regnorum oblatas Nobis instantiam, ac preces, Constitutiones, & Decreta à Romanis Pontificibus, Praedecessoribus nostris, & praecipue à Sixto IV. Paulo V. & Gregorio XU. edita in fauorem sententiae asserentis; Animam Beatæ Mariae Virginis in sui Creatione, & in Corpus infusione Spiritus Sancti Gratia donatam, & à peccato Originali prae-servatam fuisse, necnon, & in fauorem Festi, & Cultus Conceptionis eiusdem Virginis Deiparae, secundum piam istam sententiam, ut praefertur, exhibiti, innouamus, & sub censuris, & poenis in eisdem Constitutionibus contentis obser-

observari mandamus. Videatur Bulla, & præsertim clausula illa: Ac libros, in quibus præfata sententia, Festum, seu Cultus, secundum illam indubium revocatur, &c. Illa etiam qua innouatur Constitutio Gregor. XU. mandans, ut in Sacrosancto Missæ Sacrificio, ac Divino Officio celebrandis, tam publice quam privatim, non alio quam Cōceptionis nomine uti quicumque debeant. Quibus huius discursus minor, cui aliqua in esse poterat difficultas, luce ipsa clarior.

Confirmatur secundò. Quia sententiam suam pie oppositam probat Angelicus Doctor, ex eo quod S. Bernardus asseruit, Conceptionem Virginis celebrandam non esse. Sic enim ait, in 3. sent. dist. 3. art. 1. Virgo Beata fuit in Originali peccato Concepta; propter quod scribit Beatus Bernardus, Conceptionem eius non esse celebrandam. Sic Doct. Angelicus. Ergo si Conceptio Beatę Virginis celebranda

Doct. Thom.

S. Bern.

Beatus Bernardus in libro de laude virginis

celebranda esset, & defacto celebraretur, imò, & ab Ecclesia Romana iuberetur vniuersaliter celebrari, & hoc omnimoda equiuocatione, & interpretatione seclusa, vt planè constat, ex prædicta Bulla clausula illa: *Et insi-* *Bulla Alex. VII.*
per omnes; & singulos, qui præfatas Constitutiones, seu Decreta, ita pergent interpretari, vt fauorem per illas dicta sententia, & festo, seu cultui secundum illam exhibito frustrentur, &c. Effacaciter sequeretur ex Doctoris Angelici doctrina, Conceptionem Virginem Immaculatam esse.

Confirmatur tertio. Quia idem Angelicus Doctor quodlib. 6. quæst. 5. affirmat, rationem propterquam Romana Ecclesia non celebrat festum Conceptionis eam esse, quia existimat, Conceptionem Virginis infectam fuisse peccato Originali. Ergò a contrario sensu, si Romana Ecclesia celebra-

B bra-

braret festum Conceptionis Virgineę, ex doctrina Angelici Doctoris Virgo Benedicta Concepta esset sine Originali peccato, secundum existimationem Romanę Ecclesię : quia a negatione solemnitatis efficaciter infertur contractio macule Originalis in Virgine Sanctissima, secundum sensum Romanę Ecclesię: ex affirmatione solemnitatis illius, sequitur manifeste Ecclesiam pro certo habere Conceptionem illam ab Originali peccato immunem fuisse. Ergo ex doctrina Angelici Doctoris optime sequitur, Virginem gloriosam non habuisse Originale peccatum.

Pius V.

Sed obijcies: quia Pius V. abstulit proprium Officium, specialiter ordinatum pro Conceptione Virgineę non aliam ob causam, nisi quia in illo Beata Virgo dicebatur Immaculata & præ-

& præservata. Ergò existimavit Pius V. Conceptionem Deiparę, quia maculata Originali culpa, non esse celebrandam.

Respondeo, cum Martino Becano^{Ma}, in sua summa Theologica, part. 2. tract. 2. cap. 9. quæst. 10. negando antecedens, quo ad secundam partem: non enim ideò mutavit Pius V. Officium Conceptionis, quasi aliquid falsi in eo contineretur, sed quia voluit, omnia reuocare ad antiquum morē, ideòquē etiam B. Annam, & S. Rochum ex Kalendario expunxit. Vnde nego etiam consequentiam. Prætercā, quidquid fuerit de intentione Pij V. At ipsummet Conceptionis Officiū specialitèr ordinatum Ss. Alex. VII. Bulla sua novitèr approbavit, cum in cōfirmationem afferat, pro consuetudine Romanę Ecclesię, Conceptionē

Purissimam colentis , & celebrantis.
Vt patet ex illis verbis , supra allatis.

*Bulla Alex
VII.*

Nos considerantes, quod Sancta Romana Ecclesia de Intemerata , semperque Virginis Mariae Conceptione festum solemniter celebrat, & speciale, ac proprium super hoc Officium olim ordinavit, &c. Ergo nullius momēti obiectio facta, etsi apud contrarios aliquando celebris habita fuerit.

SECUNDA PROBATIO.

S Ecundò, ex doctrina D. Thomę, Beatam semperque Virginem Mariam nunquam Originali culpa deturpatam fuisse, probatur. Quia magis stādum est auctoritati Ecclesię, quam cuiuscumque Doctoris, vt docet ipse Angelicus Doctor, 2. 2. quęst. 10. art. 12. vbi sic ait: *Dicendum, quod maximam*

Dist. Thom

habet auctoritatem Ecclesię consuetudo, quę semper est in omnibus emulanda: quia, & ipsa doc-

trina

trina Catholicorum Doctorum ab Ecclesia auctoritatem habet. Vnde magis firmandum est auctoritati Ecclesiae, quam auctoritati vel Augustini, vel Hieronymi, vel cuiuscunque Doctoris. Sed Romana Ecclesia pro certo habet, Beatam Virginem Mariam in Conceptione sua præservatam fuisse ab omni labe peccati, ut per lucide ostendit Alex. VII. Bulla supra allata, vel solo ipsius in Bullæ titulo: Innouatio, scilicet, Constitutionum, & Decretorum in favorem sententiae asserentis, Animam Beatæ Mariæ Virginis in sui creatione, & in corpore infusione à peccato Originali præservatam fuisse, editorum. Præterea, ut dictum est, Romana Ecclesia celebrat festum Conceptionis, & concessis etiam indulgentijs, inuitat omnes ad hoc festum celebrandum. Insupèr approbavit quendam Ordinem Religiosum, specialiter institutum ad honorè Immaculatæ Virginis Cõ-

ceptionis : quę omnia constant ex
Extrav. Sixti IV. *Cum præ excelsa*. Ex Pio
V. Concilio Tridentino Sess. 5. Alex.
VI. Iulio II. Leone X. Gregorio XV.
& deniquè ex Sanctiss. D. Alexandro
VII. in præfata Bulla edita in fauorem
sententię pię : ubi sic ait: *Aucta rursus, &
propagata fuit pietas hac, & cultus erga Deipa-
ram; post eadē hoc nomine (approbantibus Ro-
manis Pontificibus) Religiosum ordinem, & con-
fraternitates, ac concessas ab iisdem indulgen-
tias, &c.* Ergò cum Ecclesia Romana
verum existimet, Conceptionem Vir-
gineam fuisse Purissimam; & Angeli-
cus Doctor asserat, semper standum
auctoritati Ecclesię; optimè ex ipsius
doctrina infertur immunitas Virgi-
nea.

TERTIA PROBATIO.

Probatur tertio; ex doctrina D.
Thomę

Thomen Beatam Virginem alienam,
fuisse ab Originali peccato, iisdem
rationibus, quibus Doctor Sanctus
probat, eandem Virginem nunquam
peccatum veniale commisisse. Sic
enim ait 3. part. quæst. 27. artic. 4. *Dicen-*
dum, quod illos, quos Deus ad aliquid elegit, ita
preparat, & disponit, ut ad id, ad quod eligun-
tur, inveniuntur idonei, secundum illud, secundum
ad Corinth. 3. Idoneos nos fecit Ministros novi
Testamenti. Beata autem Virgo fuit electa Di-
uinitus, ut esset Mater Dei: & ideo non est du-
b. tandum, quod Deus per suam gratiam eam ad
loc idoneam reddidit, secundum quod Angelus
ad eam dixit: Inueristi gratiam apud Deum: ecce
concipies, &c. Non autem fuisset idonea Mater
Dei, si peccasset aliquando: tum quia honor pa-
rentum redundat in prolem, secundum illud
Prov. 17. Gloria filiorum parentes eorum. Un-
de, & per oppositum, ignominia Matris ad Filium
redundasset. Tum etiam, quia singularem affi-
nita-

nitatem habuit ad Christum, qui ab ea carnem accepit. Dicitur autem secunda ad Corinth. 6. Quae cōuentio Christi ad Belial? &c. Sic Doctor Angelicus. Unde sic argumentor.

Primò, illius prima ratione: Beata Virgo, ut esset Mater Dei, reddita est idonea à Deo per suam gratiam, secundum quod Angelus ad eam dixit: Imuenisti gratiam apud Deum, ecce concipies, &c. Sed gratia, qua idonea facta fuit Beata Uirgo, ut esset Mater Dei, debuit esse Originalis. Ergò ex doctrina D. Thomæ habetur, Beatam Uirginem in conceptu suo originali gratia condecoratam fuisse. Maior, & consequentia patent. Minor probatur. Quia si primi parentes, ut essent Patres Humani Generis, originali gratia sunt illustrati: quanto magis Uirgo Beata, ut esset idonea Mater Dei? Et ut cecinit Sybilla Hellepontica.

*Minere digna suo, & diuino numine visa,
Quæ sobolem multo pareret splendore micantē.
Nitore gratiæ originalis elucescere,
dehuit?*

Secundò, sic argumentor, & probo
Beatam Virginem deberi fieri ido-
neam, vt esset Mater Christi per gra-
tiam originariam. Quia si non esset,
idonea sine integritate, & puritate
corporis (vnde ipse Angelicus Doc-
tor, eadē 3ª part. quæst. 28. artic. 1.

Div. Thom.

*Afferit conueniens fuisse, quod Christus fue-
rit conceptus ex Virgine propter quatuor,
quæ ibi explicat) ergò multo mi-
nus idonea esset sine integritate, &
puritate mentis, quæ fit per Origina-
lem gratiam. Probatur consequentia.
Quia integritas, & puritas corporis si-
ne proportionē aliqua est inferior pu-
ritate, & integritate animi; cum cor-
ruptio corporis solum sit malum na-
ture*

ture, & stare possit, amisso Virginitatis flore, sine peccato : at corruptio mentis sit malum culpe, per quam anima redditur inimica Deo, & subijcitur dæmonis potestati. Ergò multo minus idonea esset Beata Virgo, vt esset Mater Christi, sine integritate, & puritate anime, quam sine corporis puritate, & integritate.

○ Præterea : secunda ratione Angel. Doctoris argumentor ita : quia ideò probat ipse Beatam Virginem non habuisse peccatum veniale ; quia hoc redundaret in ignominiam Filij : sed si Beata Virgo fuisset in Originali concepta, maior ex hoc peccato ignominia redundaret in Filium. Ergò ratio Ang. Doctoris efficacius concludit, Beatam Virginem alienam fuisse ab Originali, quam á veniali peccato. Maior, & consequentia constant, & minor

*Dist. Theod.
ubi sup.*

nor probatur: nam peccatum Originale gravius est, quam veniale. Vnde si Beata Virgo Originali subiacuisset, antequam Mater Dei existeret; effet, ancilla dæmonis, & odio habita Deo, & ad penam damni eternam destinata, secundum præsentem iustitiam: quæ omnia valde ignominiosa sunt: hæc autem ex peccato veniali non sequeretur, cum a Deo non separet. Ergo ex eo quod Beata Virgo Concepta esset in Originali peccato, maior ignominia redūderet in Filium. Ex quo etiam ex consequenti maior conuentio esset Christi ad Belial.

Sed obijcies: Magis maculare B. Virginē peccatū veniale, quā Originale: quia peccatū veniale esset actus proprius, & cōsequēter haberet magis de voluntario. Sed contra est. Quia illud magis maculat, quod Deo magis de-

testabile est, & á Deo separat, & animam nitore gratiæ sanctificantis priuat. Ergo potiori iure concedendum est, ex doctrina Angelici Doctoris, Beatam Virginem caruisse Originali culpa quam veniali.

QUARTA PROBATIO.

QUIA ex eadem ratione, qua Angelicus Doctor probat, sanctificationem Beatæ Virginis in vtero, sequitur Conceptionem eius fuisse Immaculatam: ergo ipsius Doctoris Angelici doctrina probatur immunitas Virginea ab omni labe. Consequentia patet, & antecedens probatur: quia hæc est ratio Angelici Doctoris, qua vterinam Virginis sanctificationem probat: *Rationabiliter creditur, quod illa, quæ genuit Virginitatem*

tum à Patre plenum gratia, & veritatis, præ om-
nibus alijs maiora privilegia gratia acceperit.
Vnde, ut legitur Luca 1. Angelus ei dixit: AVE *Luca 1.*
MARIA *gratia plena. Innumimus autem qui-*
busdam alijs hoc privilegialiter esse concessum, ut
in utero sanctificarentur, sicut Hieremia, cui dic-
tum est, Hieremia 1. Antequam exires de
vulva sanctificaui te. Et sicut Ioannes Bap-
tista, de quo dictum est, Luca 1. Spiritu Sācto
replebitur adhuc ex utero Matris sue.
Vnde rationabiliter creditur, quod Beata Virgo
sanctificata fuerit, antequam ex utero nascere-
tur. Sic ille 3. part. quæst. 27. artic. 1.
 Sed sic est, quod Angeli, & primi Pa-
 rentes in sua creatione dono gratiæ
 honestati fuerunt, & Spiritus Ange-
 lici prædestinati hoc acceperunt be-
 neficium, ut omni peccati macula
 semper carerent. Ergo potiori iure,
 secundum Doctorem Angelicum,
 Beata Virgo caruit. Probatur conse-

quentia, quia si Beata Virgo non fuisset in Conceptione sua ab omni labe peccati præserveda, non accepisset maiora dona, & privilegia gratiæ, quàm Angeli susceperunt. Hoc est contra Angelicum præceptorem: ergo.

Probatur maior, in qua est tota vis huius discursus. Primò, quia si electioni Virginis relinqueretur, prius eligeret carere omni culpa, quam post aliquid eius etiam Originalis peccati sanctificationem plurima super omnes Angelos eminere gratia: magis enim vellet nunquam detestabilem fuisse Filio suo, & nullo vel temporis momento dæmonis subiactuisse potestati, quàm post iniuriosam Filio Conceptionem illum super omnes creaturas habere gratum. Ergo peccato Originali foedata, non maiora gratiæ dona accepisset, quàm Spiritus Angelici obtinueret.

inueniunt. Antecedens probatur, quia maior est malitia peccati, in sua sphaera, cum sit infinita, utpote quæ offensa infinite Deitatis: quam bonitas gratiæ in sua linea, quæ finita spiritualis quædam est qualitas, subiecto inhærens finito, & limitato, producens in illo finitum sanctificationis effectum. Ergo potius fugiendum est malum peccati, infinitam continens deformitatem, & malitiam; quam amandum, gratiæ bonum, finitam, & limitatam, continens pulchritudinem, & bonitatem. Unde propter totius mundi salutem, non est fas, vel vnum tantum, committere peccatum. Ergo Beata Virgo prius eligeret nulla peccati macula foedari, quam post peccatum aliquod, suprema super omnes Angelos gratia nitere.

Secundô, probatur eadem maior
varijs

varijs exemplis. 1. *In Pulchritudine.* Quia absolute loquendo, maioris, & perfectioris pulchritudinis est creatura aliqua, omnimoda deformitate carēs, etiam cum minore proportionē corporis partium, quam illa, quę excellentissimas habens corporis perfectiones, notabili aliqua deformitate laborat, cum bonum sit ex integra causa, malum ex quocumque defectu. 2. *In Nobilitate.* Quia ille nobilior absolute est, qui a patribus immaculatis ortum ducit, quam qui a parentibus aliqua infectis macula est oriundus, etiam, si postea usque ad Regale Solium, contingat eleuari. 3. *In Fidelitate.* Quia magis se credit Imperator Equiti, qui nunquam crimen Maiestatis commisit, quam qui tyrannidem machinatus est aliquando, etiam si postea suum in obsequium præclarissima inueniatur

et exerceuisse facinora. 4. *In Obedientia, & subiectione.* Vt patet in Prodigio immundo, qui etsi in epulis, & stola foelicior, nunquam tamen audire meruit: *Tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt.* Lucę 15. Quod quidem dictum est fratri suo maiori, qui nunquam Patris mandatum præterivit. 5. *In Fama, & existimatione.* Nam qui perfidam Hebræorum conditionem a natiuitate fortitus est, etiam si postea Imperatorem promereat, semper in ore omnium Iudæus erit. Nam verum est illud Horatij.

Quo semel est imbuta recens servabit odorem
Testa diu...

Horat.

Ergo ita similiter in nostro casu, foelicius erit Virgini nunquam peccati macula deturpari, quam post foeditatem culpe, etiam ad Solium Regium eleuari, & supremam Dei-

D

pare

parę dignitatem, tãtã mira, & cumu-
latiori gratia obtinuisse. Ergò ad hoc
quòd maiora præ Angelis privilegi-
gratię accepisse dicatur, affirmari de-
bet, in sua Conceptione ab omni pec-
cato immunem fuisse. Ergò secun-
dum doctrinam Angelici Doctoris
Virgo Beata in primo Conceptionis
instanti Immaculata extitit. Aliter
enim gloriari possent Angeli, dicen-
tes: quia nos maiora accepimus dona
gratię, quàm Regina nostra; nos nun-
quam peccauimus, at Regina nostra
in Originali fuit peccato Concepta
nos nunquam dæmonis potestate
subiecti, cum tamen Regina Coeli ali-
quando fuerit ancilla diaboli. Quòd
loqui tantum abhorret.

QUINTA, ET VLT. PROBATIO.

¶ Procedit ex testimonijs Sacre
Scrip-

Scripturę , quę affert , & explicat ,
sanctissimus Doctor 3. p. nam q. 27.
art. 2. illum adducit locum: *Expectet lu-*
cem, & non videat, nec ortum surgentis Aurora.
Iob. 3. & exponit applicans illum ad
ortum Beatissimę Virginis extra vte-
rum. Sic enim ait: *Beata Virgo contraxit*
quidem Originale peccatum, sed ab eo fuit mun-
data, antequam ex utero nasceretur, & hoc sig-
natur Iob. 3. ubi de nocte Originalis peccati dici-
tur: Expectet lucem, idest Christum,
& non videat (quia nihil inquinatum in-
currit in illam: ut dicitur Sap. 7.) nec or-
tum surgentis Aurore, idest *Beata Vir-*
ginis, quę in suo ortu à peccato Originali fuit
immunis. Sic Doctor Angelicus. Sed
ęque bene applicari potest locus iste
ad Conceptionem, quę est ortus in
utero. Nam in Conceptione Virgi-
nea prima sub luce orta est ab Oc-
ceano Diuinę Potentię fulgidissima

Aurora Maria , cui illud consonat
carmen.

Faustus. *Surgit ab Oceano Tithoni fulgida coniux.*
Et illud.

Inde ubi flava ruet tenebris Aurora fugatis
Ergò iuxta huius loci expositionem,
ex sententia D. Thomę, sicut & Sol
Diuinus Christus per naturam; ita &
Cœlestis Aurora Maria per gratiam,
in Conceptione à peccato Originali
fuit immunis.

Deinde in eodem articulo notan-
da sunt verba, quibus Angelicus Doc-
tor probat Christum Dominum im-
munem fuisse ab Originali peccato.
Nempe. *Quia nihil inquinatum incurrit in*
illam. Sap. 7. Sed hic locus etiam intel-
Sap. 7. ligitur de Beata Virgine; saltem in
sensu secundario, vt infra dicemus
Punct. 4. ratione 2. Ergò iisdem ver-
bis probatur etiam Virginea Con-
ceptio

ceptio Immaculata ex Doctore Angelico.

Prætereá in eádém quæst. 27. art. 5. interrogat Angelicus Doctor, vtrum Beata Virgo per sanctificationem in vtero adepta fuerit plenitudinem omnium gratiarum. Et respondet affirmatiuè, probatque Angelica salutatione, quia Angelus ad eam dixit, Lucæ 1. *Ave gratia plena.* Sed hac ipsa gratiæ plenitudine equè benè probatur, quòd Beata Virgo adepta fuerit etiam Originalem gratiam, vt dicetur infra, Puncto 4. ratione 3. Ergò secundum Angelici Doctoris expositionem non est Virgini deneganda talis gratia. Alias quomodo omni gratia plena, aliqua carens gratia, quæ possibilis esset, imò, & tanto Deigenitricis muneri necessaria?

*Div. Thom.**Lucæ 1.*

CELEBRI EPITHALAMIO

*Tota Pulchra es amica mea, & macula non est
in te, Cant. 4. cū Angelico Doctore
plusquā decorā Marię Cō-
ceptionē decāto.*

* *
*

PRætereā eadem q. artic. 4. affir-
mat Angelicus Doct̃or, Beatam
Virginem nullum peccatum actuale
commisisse, etiā veniale, & probat
illo celeberrimo pro Conceptione
Virginea epithalamio: *Tota Pulchra es
amica mea, & macula non est in te. Cant. 4. Sic
enim ait: Simpliciter fatendum est, quod Bea-
ta Virgo nullum actuale peccatum commisit,
nec mortale, nec veniale; ut sic in ea impleatur,
quod dicitur Cant. 4. Tota Pulchra es amica
mea, & macula non est in te. Vnde sic argu-
mentor.*

Dis. Thom.

Primo, ex sententia Angelici Doctoris non esset Virgo Beata tota Pulchra, aliquo veniali infecta. Ergo ex eadem sententia multo minus esset, tota Pulchra, si in peccato fuisset, Originali Concepta : nam respectu venialium, est culpa gravissima, ut probatum est supra Probatione 3.

Secundo, sic argumentor. Pulchritudo adæquata, & totalis, qualis est illa, quam Beatissimæ Virgini Divinus tribuit Sponsus, uniuersas, tam animi, quam corporis complectitur pulchras partes. Ergo vna tantummodo parte decolorata, pulchritudo Virginea totalis, & adæquata non erit. At Conceptio non pars tantum, sed & principium est Virginis Deiparæ, sicut & pars illius est sua Natiuitas. Ergo Conceptione Virginea Originali foedata, non erit tota Pulchra

MARIA; etiam si post Conceptionem statim fuisset sanctificata. Sicut si in peccatis nata fuisset, etiam si statim post ortum sanctificaretur, non posset verè dici tota Pulchra, & sine macula.

Sanè, tota Pulchra dulcissima Maria, non in part, sed in toto: & macula peccati, siue mortalis, siue venialis, siue Originalis non est in illa, nec unquam fuit, nec erit. Inquit Idiota, infra citandus. Tanto enim decore, & Pulchritudine decuit nitere illam, quæ intra purissima viscera eternæ lucis Candorem condere digna fuit. Vnde insignis Poeta Franciscus Petrarcha in Poëan. Beatæ Virginis cecinit.

Cuius forma fuit summo tam grata Parentis

Vt sua condidit sanctā intra viscera lucis

Et Sybilla Hellep. de qua supra:

Dum meditor quondam vidi decorare puellā,
 Eximio castam, quæ se seruaret honore,
 Munere digna suo, & diuino numine visa,
 Quæ sobolem multo pareret splendore micantē.
 Progenies Summi speciosa, & vera tonantis,
 Pacifica mundum qui subditiōe gubernat.
 Difertē quidem. At quā excors
 Virgilius, dum canit:

: Scilicet & rerū facta est pulcherrima Roma. Virg. 2 Ge.
 Quid mirum? Nesciebat pulcherri-
 mam creaturarum Ierusalem, idest
 MARIAM.

Sed tertio iam sic argumentor.
 Locus iste: *Tota Pulchra es amica mea, &
 macula non est in te.* Ita celebris est inter
 Doctores pro Conceptione Imma-
 culata Virginea, vt etiam in sensu lit-
 terali illū accipiant. Ergo ex hoc Can-
 tico, iuxta interpretationem Angel.
 Doct. optime etiā originalis gratia de
 B. Virgine generaliter decātari debet.

S. Bonav.

Intellexit autem locum hunc ad litteram de Virgine Beata S. Bonaventura, ferm. 1. de Beata Virgine, ubi sic ait: *MARIA fuit Purissima, omni carens penitus macula, tam in corpore, quam in anima. Vnde illi soli convenit illud: Tota Pulchra es amica mea, & macula non est in te.*

Hugo de
S. V.

Intellexit Hugo de Sancto Victore, ferm. de Assumpt. ubi ita inquit: *Tota ergo fuit Pulchra, quam tota possedit gratia, quia nullum in ea locum habuit peccatum.*

M. Saaved.

Intellexit doctiss. nost. Saavedra in sua Sacr. Deip. Vestig. 3. disp. 21. sect. 3. ubi hæc habet: *Terminus mihi locus litteralis, & ille illustrissimus, & qui sufficiens ad hanc controversiam diffiniendam in favorem Purissimæ Conceptionis, etiam si nullus extaret alius, est ille decantatissimus in Ecclesia, Cant. 4. Tota Pulchra es amica mea, & macula non est in te. Intellexerunt, & alij, quos ipse citat.*

B. Hi. Car.

Intellexit & noster Michael
Hie-

Hieronymus Carmelus, decorem, & pulchritudinē Mariani Carmeli eximijis calamo expingens coloribus, sed plusquam humanitis, vt iam dicam reuelatione sequenti.

REVELATIO B. MICHAELI

*Hieronymo Carmelo facta, pro litterali
intelligentia huius Can-
tici.*

*Tota Pulchra es amica mea, & macula non
est in te.*

V IUEBAT (inquit M. Saavedra)

*Beatus ille noster Mich. Hieronymus
Carmelus, quem virum sanctitatis gloria conf-
picuum, Virginis Mariae addictissimum affir-
mant omnes Hist.riae nostrae. Cantium Cantio-
rum semper repetebat, & quidem dulcissimē
propter amorem in sacr. m. Teiparam. Edidit in
illud commentarios; & cum perueniret ad illa*

verba cap. 4. Cant. Tota Pulchra es amica mea, & macula non est in te. Subtiliter cogitare cœpit, quid potissimum illis de Beatissima Virgine intendisset Spiritus Sanctus: nescio in corpore, an extra corpus, visus est sibi, videre fulgentissimum, & Cœlestem Thronum, illumque celsissimū, & in eo residentem Sacram Deiparam luminaribus radiantem, divinis candicantem fulgoribus; assistebant suæ Regine millia Angelorum, qui in Choros divisi, & sonora pulsantes instrumenta, eadem verba Virgini caneant: Tota Pulchra es amica mea, & macula non est in te. Et datum est Carmelo intelligere, sanctissimam Matrem ab instanti sine Conceptionis fuisse purissimam, & maculam Originalem non contraxisse, & ex illo instanti, usque ad suam Assumptionem varijs, & multiplicibus, illisque excellentissimis donis, & charismatibus fuisse perfusam, & mirabiliter in eis profecisse; ita ut nullum esset instans, in quo posset dici: Nunc est MARIA; & non posse asseri

Nunc est Sancta, nunc est Purissima, nunc
est Immaculatissima. Recessit visio; & ad
se reuersus Carmelus Beatus, & gena, &
luminata lacrymis obortis madebant. Mag-
nificabat anima illius Conceptionem can-
didam, exultabat spiritus in tanta salute,
gratesque referebant Altissimo Auctori
huius beneficij, & Augustissima Virgini:
& cum calamum non deposuisset ad illa
uerba: **Tota Pulchra es amica
mea, & macula non est in te. Scrip-
sit latissimus: Ita est, nam & ego vidi.**
Et cum ad alia scribenda progredi vellet
nocte illa, solum petuit scribere: **Ita est,
nam & ego vidi.** Inde ortum, ut Car-
melum in iconibus videamus dextra te-
nentem calamum, & in conspectu librum,
oculis leuatis in Cælum, ubi inter micantes
radios pulcherrima imago Conceptionis
conspicitur, cum illa inscriptione, quæ à la-
bijs illius egreditur: **Ita est, nam &**

Reuelationem hanc
referunt etiā ex nos-
tris M Guimarā, E-
piscopus Iaccensis,
M. Torres, Ep. Ros-
senfis, M. Salmeron,
Ep. Truxillanus, M.
Bernardus de Var-
gas, Fr. Ioannes Ia-
cobus Viñes, M. Ioan-
nes Antillon, & nos-
ter Discalceatus Fr.
Petrus à S. Cécilio,
Chronographus, &
Diffinitor Generalis,
alique plures, tam
ex nostris, quam ex
extraneis.

ego vidi. Referunt hac Scriptores nostri, & serè h. s. verbis Ildephonsus Reimon, lib. 7. Historia Gener. Ordinis, cap. 18. estque perpetua in nostro Ordine, & nunquam interrupta traditio iconibus antiquissimis firmata, & si nondum à Sede Apostolica approbata, hominibus tamè probata pij, & limati indicij. Hucusque Mag. Saauedra Vest. 2. disp. 16. sect. 15. nu. 657. Cuius concinna verba descripsi. Fuit autem Carmelus Virgini ita addictus, vt merito Sarcophagus eius hac inscriptione illustretur.

H I C D O R M I T C A R M E L L
H I E R O N Y M U S M I C H A E L

I L L E ,

V I R G I N E I S Q U I P R E C I B U S
S P E R A T R E S U R G E R E
F O E L I X .

PUNCTUM SECUNDUM.

Obijcitur Angelici Doctoris contra Immaculatam Virginis Conceptionem sententia; Et quomodo intelligenda sit enodatur.

SED contra dicta obijcies: Angelicus Doctor 3. p. q. 27. artic. 2. ubi de Conceptione Virginea præcipue egit, expresse posuit opinionem contrariam, affirmans Beatam Virginem conceptam fuisse in originali peccato. Ibi enim ait: *Dicendum, quod sanctificatio Beatæ Virginis, non potest intelligi ante eius animationem, duplici ratione. Primo quidem, quia sanctificatio, de qua loquimur, non est nisi emundatio à peccato Originali, sanctitas enim est perfecta munditia, ut Diony. dicit 12. cap. de Div. no. Culpa autem non potest emundari nisi per gratiam: cuius subiectum est sola creatura rationalis. Et idcirco ante infusionem anime rationalis.*

D. Thomæ
Sentent.

tionalis Beata Virgo sanctificata non fuit. Secundo, quia cum sola creatura rationalis sit susceptiva culpæ, ante infusionem animæ rationalis præles concepta non est culpæ obnoxia, & sic quocumque modo ante animationem Beata Virgo sanctificata fuisset, nunquam incurrisset maculam Originalis culpæ; & ita non indignisset redemptione, & salutē, quæ est per Christum, de quo dicitur Matt. I. Ipse saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Hoc autem inconueniens est, quod Christus non sit saluator omnium hominū, ut dicitur primæ ad Timoth. 4. Vnde relinquitur, quod sanctificatio Beate Virginis fuerit post eius animationem. Sic Ang. Doct. Ergo astruere Virgineam Conceptionem Inmaculatam valde contrarium erit Angelico Doctori, & eius menti.

Diu. Tho.

Prætereā in 3. Sentent. distinct. 3. ar. 1. & 2. ait idē Sanctissimus Doct. Beata Virgo per primam sanctificationem, ut

communiter ab omnibus tenetur, ab originali fuit mundata peccato, formite essentialiter remanente, sed ligato, qui post per secundam sanctificationem fuit totaliter sublatus. Et idem docet in compendio Theologiæ, & quodlib. 6. quæst. 4. art. 1. ubi sic inquit: Beata Virgo fuit Concepta cum peccato Originali, quia fuit in Adâ secundum rationem seminalem, & generata fuit ex commixtione sexuum, sicut ceteri, & includitur in universalis, de qua dicit Apostolus: In quo omnes peccaverunt; à qua universalitate solus Christus excipitur; qui in Adam non fuit, secundum seminalem rationem. Hæc Angelicus Doctor hic, & alibi. Ergo ex diametro illi, & eius menti aduersatur, qui Virginem gloriosam originali gratia fulgentem illustrat.

Idem.

*RESPONSIO, ET ENODATIO AD
testimonia Ang. Doctoris.*

* *

*

AD primum, & præcipuum ex 3.
part. quæst. 27. desumptum.
Respondeo. Primò, cum nostro Saa-
uedra, & alijs multis Theologis asse-
rentibus, Doctorem Angelicum ibi
loquutum fuisse secundum legem,
communem, & generalem; non verò
secundum specialem, & superiorem.
M. Saane. Vnde, doctissimus idem Saauedra, in
sua Sacra Deipara, Vestig. 2. disp. 16.
sect. 17. ait: *Existimo Angelicum Doctorem
in 3. p. ut multi notarunt, non attendisse Virgi-
nis privilegium, sed ex regulis generalibus esse lo-
quutum.*

Dia. Tho.

Sanè Angelicus Doctor, ubi supra,
solum loquutus fuit secundum quod
de lege communi fieri debuit, quod
qui-

quidem probari potest. Primò, ex eadem ratione, qua suam fulcit sententiam, videlicet, quòd *Si quocunque modo ante animationem Beata Virgo sanctificata fuisset, nunquam incurrisset maculam Originalis culpæ: Et ita non indignisset redemptione, Et salute, quæ est per Christum, de quo dicitur Matth. 1. Ipse saluum faciet populum suum à peccatis eorum. Hoc autem inconueniens est, quod Christus non sit Salvator omnium hominum, ut dicitur prima ad Timoth. 4. Sic Doctor Angelicus. Vbi solum loquitur de communi, & generali modo redimendi genus humanum. Non, autem de speciali, & excellentiori, quo aliquis potest redimi antequam actu in alicuius seruitutem deueniat: ut tenet Scotus 3. dist. 3. q. 1. quo modo fuit redempta à Filio Virgo Beata; quòd optime ostendit Ieremias, Thren. 1. dicens: *Torcúlar calcavit Domi-**

Scotus.

Ierem.

nus Virgini filia Iuda. Vbi pro torculari,

Interl.

intelligit Interl. mysterium Crucis.

Ifai.

Vnde: *Torcular calcavi solus.* Isaie 63. Nūquid Christus Dominus calcavit Crucis torcular soli Virgini Matri? Minime; quia etiam alios torcularis sanguine redemit; sed quia dicto speciali, & excellentiori redemptionis modo solam Virginem Matrem liberavit. Audiamus Regium Vatem, Psal.

Pfal.

43. *Quia redemisti David servum tuum de gladio maligno.* Hic collocat punctum Hebræus. Ecce David fatetur, se redemptum à gladio Philisthæi Goliæ, siue Saulis, non inquem incidisset, sed inquem incideret, nisi à Deo liberaretur, & præservaretur. Et Psal. 85. ait: *Eruiisti animam meam ex inferno inferiori.* Non quidem inquem venisset, sed inquem descenderet, nisi à Deo specialiter custodiretur.

Hinc

Hinc rei veritate compulsi Durandus, & Caietanus; licet contrariam sententiam circa Virginis Conceptionem amplexati sint: huic tamen veritati subscribere. Nam Durandus, in 3. dist. 3. q. 1. ait: *Puto, quod si Beata Virgo peccatum Originale non contraxisset, posset verè dici redempta à Deo, pro eo quod in radice sua ex natura sua Conceptionis, obligata erat ad incurrendum peccatum: nisi fuisset à Deo preservata. Hæc Durandus.*

Durand.

Caietanus autem 3. p. q. 27. art. 2. sic inquit: *Si tenetur Beatam Virginem, non ex vi Conceptionis, sed ex gratia singularissima, in ipso instanti infusionis animæ preservatam fuisse ab Originali peccato, quod tunc incurrisset; nihil contra fidem tenetur, sed specialis modus redimendi, ac saluandi à peccato Originali, Christo attribuitur, respectu suæ Matris. Hæc Caietanus.* Ergò Ang. Doct. in supra dicto Articulo solum loquutus fuit, secundum

Caiet.

dum quòd de lege communi, & ex vi Conceptionis, & infusionis anime, nulla præueniente, & præseruante gratia, fieri debebat circa Beatam Virginem.

Vnde Theologi tenentes Beatam Virginem in Adamo peccasse, & ex vi sue Conceptionis habuisse debitum contrahendi Originale peccatum, non tamẽ actu in se contraxisse, eo quòd per Diuinam gratiam fuerit præseruata (vt Mart. Becan. vbi supr. q. 10. conc. 4. & plures alij) affirmant. Beatissimam Virginem verè, & proprie redemptam à Filio; imò excellentiori præ cæteris redemptionis modo.

Sed contra hos obijcies: Non est satis Beatam Virginem in Adamo peccasse, vt verè, & cum proprietate fuerit redempta per Christum. Ergò

vt propriè dicatur redempta, debuit in se contrahere peccatum Originale. Probatur antecedens; quia ad veram, & propriam redemptionem requiritur, vt actu aliqua præcedat captiuitas, nec sufficit periculum incurrendi illam. Ergò non satis est, quòd Beata Virgo peccauerit in Adamo, & quòd captiua esset in illo, sed necessarium, fuit, quòd actu in se ipsa contraheret, & esset captiua, vt verè, & propriè dicatur redempta per Christum.

Respondent præfati Theologi: Quòd cum Beata Virgo fuerit debitorum incurrendi peccatum Originale, genus hoc debiti constitutebat illam, captiuam, non solum in Adamo, sed in se ipsa, quia debitum illud erat, quædam obligatio moralis propria ipsius Virginis; omnis autem obligatio est quoddam genus captiuitatis, & ideo

& ideo indiguit redemptione, non solum in Adamo, sed in se ipsa.

Sed sunt non nulli Doctores, quos audire mihi cordi est, dum defendunt gloriosissimam Virginem non solum in se, sed neque in Adam vlllo modo peccasse, nihilque obstare id, quominus verè, & propriè redempta fuerit per Christum Dominum. Quia Beata Virgo fuit per merita Christi præiussa, excepta in illo pacto Dei cum Adamo de contrahendo peccato à posteris eius, ipso peccante. Et hinc est, quòd Virgo Beata, nec in ipso Adamo peccauit. Redempta tamen verè, & propriè fuit à Filio; imò & excellentiori modo, quatenus ab illo excepta fuit in prædicto pacto ab obligatione incurrendi peccatum Originale, per merita sua præiussa. Sic Catherinus, lib. de peccato Originali, cap.

cap. ult. & lib. de Conceptione ad Synodum Tridetinam, cap. 1. & super illud Pauli: *Omnes in Adam peccaverunt*, Galatinus, lib. 7. de Arcanis Catholice veritatis, cap. 10. Bollandus, in Tract. de Conceptione, qui extat Romę, in Bibliotheca Sancti Petri montis Aurei, quorum opinioni utinam omnes subscriberent, duce D. Anselmo afferente (lib. de Conceptu Virginali) quod *Decuit Virginem ea puritate nitere, quæ maior sub Deo nequit intelligi*. Sed pergo iam ad secundam probationem pro prima respõsione ad prima verba Angelici Doctoris, desumpta ex 3. p. q. 27 art. 2.

Galat.

Bollan.

D. Ansel.

Probatur secundo, Ang. Doctorem solum loquutum fuisse ibi secundum legem communem, non secundum legem superiorem, & specialem. Et probatur ipse D. Angelici

G

doctri-

doctrina, in eadem q. 27. art. 1. ubi arguens, quod Beata Virgo non fuisset sanctificata antequam nata; per Augustinum ad Dardanum ita dicentem: *Sanctificatio qua efficimur Templum Dei, non nisi renatorum. Nemo autem renascitur nisi prius nascatur. Ergo Beata Virgo non fuit prius sanctificata, quam ex utero nasceretur.* Respondet Angelicus Præceptor, *Quod Augustinus loquitur secundum legem communem, secundum quam per Sacramenta non regenerantur aliqui, nisi prius nati. Sed Deus huic legi Sacramentorum potentiam suam non alligavit, quin aliquibus ex privilegio gratiam suam conferre possit, antequam nascantur in utero.* Ergo similiter responderi poterit ad argumentum defumptum, ex Ang. Doctore: & ita dicendus est, loqui tantum secundum legem communem, non autem secundum legem superiorem, & specialem.

Vnde

¶ Vnde verba quædam Gersonis, L. Gers.
tract. super Magnificat, huic argumē-
to valde inferuiunt, dum ait: *In Maria
fuit necessitas Originale peccatum contrahendi,
secundum causas inferiores, secundum legem pro-
pagationis ex coniunctione viri cum femina. Lex
autem superior præiudicauit huic necessitati, præ-
ueniendo casum per sanctificationem, & gratiam:
sicut etiam dicit in alio casu S. Thomas de occur-
rentibus tempore Iudicij obuiam Christo in aëra;
quod si non moriantur, hoc non est secundum cau-
sas inferiores, quibus habebant necessitatē mo-
riendi: Nec est contra Apostolum, dicentem: Sta-
tutum est hominibus semel mori, de-
inde iudicium: Quia priuilegium superioris
hoc suspendit: non secus est in proposito de Maria
à necessitate contrahendi Originale peccatum,
præuenta, & priuilegiata.* Hæc ille disertè.

¶ Probatur tertio, Ang. Doctorem,
in sua opposita sententia solum pro-
cedere iuxta communem legem, re-

Ber. Bist.

uelatione quadam non paruipen-
denda, quam eruditus Bernardinus
de Busto refert, serm. 7. de Concep-
tione, vbi ait: Beatum Thomam,
Aquinatē admirāti Episc. Fátino Pa-
tauij Præfui, quod ille docuisset Bea-
tam Virginem Conceptam in Origi-
nali peccato, ei apparuisse hunc in-
modum loquentem: *Scias Episcope, quod
quando talem opinionem posui, solum habui res-
pectum ad diuinum statutum, quo Bea a Virgo
peccatum Originale contrahere debuerat, nisi per
Filium suum fuisset præseruata, sed Dei Filius
Matrem suam ab Originali macula præserua-
uit.* Hæc S. Thom. Et ibidem subdit,
Bernardinus de Busto: *Hæc omnia Vica-
rius ipse Episcopi fidelissimè exposuit, asserens
se à prænomina:o D. Episcopo hanc visionem pro-
prijs auribus audiuisse.* Vnde fatis se ip-
sum Angelicum Doctorem defen-
disse constat, & quæ eius fuerit mens
circa

Dna Tho.

circa Beatissimę Virginis Concep-
tionem.

His addere libet verba quædam,
quę postquam hæc scripsi, attente, &
non parua animi admiratione perle-
gi, in quadam concione habita á
R. A. P. P. Fr. Ioanne de Ribas, Domi-
nicano, Cordubę typis mandata, an-
no 1662. Vbi validissimè probat,
Doctorem Ang. nunquam Immacu-
latę Virginis Conceptioni contrariũ
extitisse. Verba autem illius, quia His-
pano idiomate latè exarata, ad calcem
huius Quæstionis apponenda existi-
maui. Vide ibi miraculum nouum,
& incredibile, & magnę sine
dubio victorię in-
figne.

*ALITER D. THOMÆ ENODATUR
Sententia.*

S Ecundò, ad idem testimonium. Ang. Doctoris, ex 3. p. Respon-
deo (multis sic asserentibus Theolo-
gis) sanctissimum Doctorem ibi lo-
quutum fuisse iuxta tunc temporis
communem, & magis receptam sen-
tentiam. Cum enim prudentissimus
esset, noluit tam vniuersali, & com-
muni (vt infra dicemus Puncto 3.)
opinionì se opponere, ne à magnis
viris, & sapiētissimis Doctoribus reij-
ceretur. Ex corde autem existimo pie
adhæsisse Sententię, quam multis
propterea in locis haud obscure ma-
nifestauit. Nam in primis, Opusculo
de salutatione Angelica, & illius ex-
positione, hæc dereliquit scripta: *Ipsa*
(M̃ARIA) Purissima fuit quantum ad om-
nem

nem culpam, quia nec Originale, nec mortale, nec veniale peccatum incurrit. Quę verba refert Canisius i. de Deipara, cap. 6. Secundò, lectione 6. ad cap. 3. Epistolę ad Galatas, ex impressione Parisiensi, & Officina Oudini Petit. anno 1541. Hęc D. Thomas scripsit: Nam ipse solus (*Christus*) & singularis est, qui non subiacet maledictioni culpa, et si maledictio pro nobis dignatus sit fieri. Vnde dicitur in Psalmo; Singulariter sum ego; Item: Non est qui faciat bonum: & Ecclesiastes 7. Virum de mille unum reperi, scilicet Christum, qui esset sine omni peccato; mulierem autem ex omnibus non inueni, quę a peccato immunis esset, ad minus Originale, vel veniale. Excipitur Purissima, & omni laude dignissima Virgo MARIA. Quę doctrina in fauorem Virgineę Conceptionis notatur in margine.

Sed clarissimè se ipsum palam fecit Doct. Angelicus i. d. 44. art. 3. vbi sic

ait:

Idem.

Dm. T. 10

ait: *Puritas intenditur per recessum à contrariis; & ideo potest aliquid inueniri creatum, quo nihil purius esse potest in rebus creatis, sine ulla contagione peccati, & talis fuit puritas Beatissimæ Virginis, quæ à peccato Originali, & actuali fuit immunis. Quid ultra?*

An verò clarior adhuc, & splendidi-
dior sol iste fulgentissimus, pro sen-
tentia fauenti Immaculatissimæ Con-
ceptioni extiterit D. Thom. Aquinas:
& in editionibus suorum operum
aliquorum industria, non tamen sine
diuino consilio, propter ea, quæ in-
frà dicentur, Puncto 4. ratione r. con-
tenebrescat, ex his quæ Hispalensis
noster accuratissimus adnotauit, per-
pende.

M. Sæue.

*Dices (inquit) Ang. Doctorem, in 3. dist.
3. q. unica, art. 1. in corp. expressè docuisse B. Vir-
ginem Conceptam fuisse in peccato Originali. Sed
occurro: Verba illa forsitan addita fuisse à Fratre*

Thoma Nerio, qui tunc animadvertit Doctorem
Ang. contrarium docuisse in 1. dist. 44. art. 3. ad
3. in testimonio illo, quod ille trancauit. Et vide-
tur verosimile, quia cum locus videatur esse de-
sumptus ex art. 2. q. 27. 3. p. & ibi nullum ver-
bum sit de sanctificatione in Conceptionis instan-
ti: Articulo illo primo, dist. 3. additur: Nec in ip-
so instanti infusionis anime; Quam clausulam
pretermisit Doct. Angelicus 3. p. ut notavit Ca-
ictanus. Nec mirum id potuisse scribi diligentia
Nerij, sicut diligentia Remigij Florentini, Ordi-
nis Prædicatorum, in editione Antuerpiensi, an-
no 1592. & Commentarijs ad Galatas expuncta
fuerit proprio Marte, & iudicio Florentini illa
clausula (quam attulimus) Excipitur pu-
rissima; & omni laude dignissima
Virgo MARIA. Quæ non solum habetur in
illa editione Commentariorum in Paulum, sed
etiam in editione anteriori Parisiensi, anno 1529
Et tandem in editione Veneta: anno 1555. Et
in hac affirmat Remigius non bene iam esse ad-

Bulla elucidata

*ditam: non tamen id probat, sed nequē probare
petest, cū in alijs duabus anterioribus reperia-
tur. Et ille non afferat aliam in qua clausula illa
Commentariorum in Epistolam ad Galatas non
scribatur. Quidquid tamen sit de re hac, negari
non potest Sanctum Thomam semel, & iterum
tam docuisse Sententiam. Hucusque N.
Hispal. Vest. 2. disp. 16. sect. 17. n. 697.*

Non me latet, aliquos asserere,
Doctorem Sanctum sententiam re-
tractasse; alios, ex opinione aliorum,
loquutum fuisse: sed ex duplici Res-
pensione apposita, tam ad primum,
quam ad reliqua omnia Doctoris
Ang. testimonia sufficiens pa-
tet solutio, & expo-
sitio.

PUNCTUM TERTIUM.

Esto, quod Angelicus Doctor totus fuerit pro opposita Immaculata Virginis Conceptioni Sententia, nec minimus quidē inde ipsi dedicor, nec macula.

vlla.

SED esto, quod Doctor Ang. toto corde contrariam amplexatus fuerit opinionem; Quid contra illum, & doctrinam eius coelestem? Nil omnino; nam semper Angelicus erit. Secundum enim illam temporis differentiam, in qua scripsit, & statum, quem tunc absconditum Conceptionis mysterium in Ecclesia habuit, nondum quidem illius festum Romana colebat Ecclesia, ut ex ipso Ang. Doctore supra vidimus, hanc opinionem Immaculate Conceptioni aduersantem, sicut & alias quam mirifice docuit,

cuit, eadem subtilitate, gravitate, & Angeica eruditione probavit. Quod si in hac florida Ecclesie etate scripsisset Doctor Ss. quis unquam dubitare auderet, quin Immaculatę Virginis Sententię pię totus incuberet? Quod clarius infra patebit.

Ad hæc non parum faciunt verba quædam valde notanda Eminentissimi Caietani (vbi supra q. 27. artic. 2.) pro inculto illo Ang. Doctoris tēpore, in quo, vt inquit, inopinabilis erat, sententia pia, liberans gloriosissimam Virginem ab Originali macula in primo instanti sue Conceptionis, & infusionis anime. Eminentissimi Cardinalis verba sunt ista: *Absolute loquendo, inter illas duas positiones extremas, scilicet quod fuerit sanctificata, vel ante infusionem anime, vel post infusionem anime, est positio media, quod fuit sanctificata in instanti infusionis anime.*

Cuius opinionis Auctor (D. Thomas) hic non meminit: quia tempore suo non erat ad inventa: omnibus communiter tenentibus Beatam Virginem Conceptam in peccato Originali; Et ideo, ut videtur, reprobantibus sanctificationem carnis eius ante infusionem animæ. (Et paulo post) Stat ergo littera solida, quamvis non sollicita de illa media opinione, tunc inopinabili. Hæc doctiss. Caietanus. Quid igitur nunc contra Doctorem Sanctum, & Angelicam eius doctrinam?

Audiamus præterea ex eadem Familia præclarum Albertum Magnū, Alb. Mag. in 3. dist. 3. ubi fic ait: Dicimus B. Virginem contraxisse peccatum Originale, nec fuisse sanctificatam ante Conceptionem, nec in Conceptione, sed post Conceptionem; dicere autem oppositum, est heresis condemnata à B. Bernardo, Et ab omnibus Magistris Parisiensibus. Sic Albertus Magnus.

Adde etiam his insignem poetam

Bulla elucidata

Baptistam Mantuanum, qui B. Virgini
Immaculatę Conceptioni fauens,
inter alia, hæc carmina scripsit:

*Sunt tamen audentes contra sentire, nec illos
Incusamus; habent quo se tueantur, & olim
Ista hominum communis erat sententia...*

Multa alia ad hanc veritatem firman-
dam poterant adduci; sed satis sint,
hæc, quæ ex clarissimis his Doctori-
bus testimonia attulimus. Vnde non
est mirum, quod Ang. Doctor, sanc-
tus, & prudens noluerit (et si piam, ut
diximus, sententiam apud se veram
crediderit) communi refragari. Vn-
de infurgit difficultas, an si nunc vi-
ueret Doctor Ang. in piissimam Con-
ceptionis iret sententiam? quâ dis-
putationem breuiter at-
tingam.

¶

QUÆ-

QUÆRITUR.

*An, si nunc viveret Doctor Angelicus, piissimam
edoceret Sententiam?*

QUÆSTIONEM hanc pul-
chrā vocant recentiores Tho-
mistę, vtinam sic appellent,
pulcherrimam Reginam nostram.
Vtinam & hac quæstione pulchrè de
suo Ang. Doctore coniecturent, non
enim rei euidentia inuestigatur. Tri-
plex ergò in hac difficultate versatur
sententia.

Prima nimis Thomistica existimat,
quod si nunc viueret Doctor Angel.
propriam, & Immaculatę Virginis
Conceptioni oppositam retineret,
Sententiam; & tamen cum hoc staret,
vt ab Ecclesię mente non discederet,
& festum Conceptionis celebraret.

Com-

M. Arauj.

Componit enim hæc sententia iudicium internum oppositum, cum externo Conceptionis cultu. Sic illam, in primis explicat M. Araujo i. 2. q. 81. art. 3. digressionem de hac controuersia, Paragraph. *Sed his non obstantibus.*

Secunda sententia asserit, Doctorem Sanctiss. (si nunc uiueret) piam Immaculatę Conceptionis amplexurum sententiam, quam fatentur huius secunde sententię affectus, ipsum negasse nunquam. Tenet inter alios

M. Ioa. de
S. Thom.

Dominicanę Familię Magister Ioannes de Sancto Thoma, Approb. D. Thom. ante i. p. disp. 2. art. 2. ubi hanc sententiam, ex doctrina ipsius Doctoris Ang. late & eleganter, idque merito probat.

Tertia sententia absolute affirmat, quod si in hac florida Romanę Ecclesię etate uiueret Doctor Sanctus totus

am-

amplecteretur animo pijsissimam Cō-
ceptionis sententiam, & viribus totis
defenderet Virgineam Conceptio-
nem Immaculatissimam. Sic inter
alios mysterio huic addictissimus
noster Magister Saauedra, qui etiam
pro veritate hac stabilienda adducit
S. Ludouicum Bertrandum, vt vide-
re est in sua S. Deip. Vest. 3. disp. 23. n.
45 i. vbi sic ait: *Dicendum tamen existimo;* M. Saauē
quod si Ang. Doctor fulgentissimus Sol, vivens
nunc lampade phæbea cunctas illustraret Eccle-
stas, proculdubio amplecteretur ultroneus sen-
tentiam pijsissimam, & defenderet viribus totis
Virginis Conceptionem Immaculatissimam; &
in hoc Salmātinis, & Complutensibus Magistris
libenter adhæreo, & hæreo iudicio Sancti Ludo-
vici Bertrandi Syderis Dominicani illustrissi-
mi, qui non solum de S. Thoma, sed de alijs Pa-
tribus, qui vel specie, vel generatim contrariam
sequuntur sententiam, assererat: Si nunc vive-

rent,

rent, pijsissimam amplexuros sententiam. Hæc refert Vincentius Justinianus Antist. Dominicanus, cap. 2. in additionibus ad vitam Sancti Ludouici Bertrandi. Sic nost. Saauedra. Taceo Caietanum de hac re loquentem.

Dico primo. Si Doctor Ang. nunc viueret, proculdubio Immaculatę Virginis sententię pię totus incumberet, & eam Angelica subtilitate, & veritate perdoceret. Ad cuius probationem omnes illę Punct. i. appositę non parum faciunt, & in primis probatio illa, qua Ang. Doctor ex celebratione Natiuitatis Virgineę efficaciter infert sanctitatē eiusdem Natiuitatis. Ergo si nunc viueret, ex eadē celebritate Conceptionis, & cultu ab Ecclesia Romana exhibito, efficaciter inferret sanctitatem Conceptionis Virgineę. Aliter enim falso probaret.

ret Doctor Sanctus Beatissimam, Virginem in sua Natiuitate Sanctam fuisse. Hoc non est dicendum de tanto Præceptore, & Magistro. Ergò.

Præterea, prout dictum est ibi, prob. 2. ipse Ang. Doctor *Magis stardum* edocet auctoritati Ecclesie, quam auctoritati, vel Augustini, vel Hieronymi, vel cuiuscunque Doctoris. Ergò si nunc viueret Ss. Præceptor, & Ecclesie filius faceret, quod docuit, & se Romanę conformaret, Ecclesie, & Conceptionem Marianam purissimam ab omni macula proclamaret. Videantur relique probationes; omnes enim conclusionem, hanc validè probant.

Rûrsus : quis ex subtili ingenio Doctoris Ang. ex affectu, & veneratione erga Romanam Ecclesiam, ex noua Ss. Alexandri Bulla vniuersali plausu, & gratulatione recepta; & ex
I 2 alijs

alijs huius aurei temporis circumstan-
tijs, præfertim ex ardenti animi devo-
tione in sacratissimam Virginem Dei-
param; non sufficienter coniecturet;
Doctorem Ss. eam nunc ab omni pec-
cati labe vindicaturum?

Dico 2. quod Ang. Doctor si nunc
viueret (etiam si scripta sua prout
nunc sunt, extarent) semper pijsi-
mam in fauorem Virgineę Concep-
tionis tenuisse sententiam fateretur.
Hæc conclusio satis probata manet;
suprà, Punct. 2. Resp. 2. ad primum tes-
timonium Ang. Doctoris ex 3. p. Vbi
varijs in locis posuit sententiam piam
pro Immaculatissima Virginis Con-
ceptione.

Ad id autem, quod prima asserit
sententia; quatenus iudicium inter-
num oppositum cum Conceptionis
cultu, & celebratione conciliat. Dico;
quod

quod an bene, vel male Araujo componat, volens vt Doctor Ang. ex parte vna Virginem Beatam Originali peccato infectam, Deo odio habitam, & dæmonis potestati subiectam existimet; & ex alia eidem Virgini cultum tribuat, & eandem Conceptionem concelebrat, sacre Theologie Magistri perpendant.

Sed ad vltimū; demus gratis, quod Ang. Doctor contrariam tenuerit, & nunc si viueret eandem retineret sententiam; & quod in hoc Articulo minor se ipso fuerit. Non ne prius est Regiam tueri, quam famulum? Non ne prius innocentissimam Conceptionem Virginis proclamare; quam cuiuscumque Doctoris (sit quātumuis clarus, & magnus) attollere disciplinam? Quare alię inuestigandę sunt causę, quibus Sacer Prædicatorum.

Ordo

Ordo Immaculatę Virginis Concep-
tioni, tam valide hactenus reclama-
uisse dicatur.

PUNCTUM QUARTUM.

*Quid erga questionem propositam sentiendum,
enucleatur apprimè.*

* *
*

SACRAM Prædicatorum Fami-
liam Conptionis purissimę sen-
tentiam piam hucusque, scilicet, vs-
que ad Alex. VII. Bullam nunquam
fatis celebrandam, die octauo De-
cembris, anni præteriti 1661. com-
muni editam plausu, originariam
MARIAE gratiam ad mentem Ecclesię
pijsimę declarantem, tam acriter op-
pugnauisse multiplici ratione id fieri,
abs dubio mihi persuadeo.

PRIMA RATIO.

¶ Nam cum Christus Dominus
in

in Euangelio Matthæi 18. dicat: *Necesse esse venire scandala.* Quod prout bene ad notauit Lyra, *Non est intelligendum de necessitate absoluta, sed tantum ex suppositione.* Cum teste Chrysofostomo, *Talis necessitas non destruat libertatem arbitrij.* Necessarium fuit hoc scandalum in Ecclesia. Hoc nomen scandalum; ipsius in Bulle limine inuenio: *Vt scandala, quæ inter fideles; pro humane nature corruptione, & fragilitate necesse est ut veniant, &c.* Quare ergo necessarium hoc scandalum circa mundissimam Virginis Conceptionem? Quare? Vt nimis absconditum gratiæ originalis mysterium magis, ac magis in dies elucidaretur: & propugnatores illius tanto solertius, ac diligentius ad Beatissimam MARIAM ab omni labe, & peccati foeditate vindicandam animum appellerent. Vt enim dixit D. P. Augustinus, lib. 16. de Ciui-

Matth. 18.

Lyra

Chrysost.

Bul. Alex.
VII.

Dia. Aug.

Ciuitate Dei, cap. 2. circa principium:

*Multa ad Fidem Catholicam pertinentia, dum,
aduersariorum callida inquietudine agitantur,
ut aduersus defendi possint; & considerantur
diligentius, & intelliguntur clarius; & instan-
tius pradicantur, & ab aduersario mota questio,
discendi existit occasio.*

Sane, propolite controuersie oc-
casione, stupenda, quę latebant, Bea-
tissime Virginis encomia, cum im-
mortali eius gloria, & totius Eccle-
sie gaudio in lucem prodierunt. Si
enim Immaculate Cōceptionis mys-
terio contraria opinio tam valide nō
refragaretur, Pontifices Summi, Con-
cilia, Vniuersitates, Doctores, ac diui-
narum litterarum Magistri pro inda-
ganda huius rei veritate tam infatiga-
biliter nō laborarent, nec pro apertis-
sima tanti mysterij declaratione ne-
uas litteras tam mirabili Fidentium
cum

cum exultatione susceptas Ss. D. N. Alex. VIJ. non expediret, imò nec ipsamet Ecclesia tanta, tamque mirabilia cultus, & Religionis indicia illibatę Virginis Conceptioni vlla ratione exhiberet.

His valde consonant verba quędam celeberrimi Theologi Ioannis de Cartagena, in Marial. lib. 1. Hom. 20. vbi ait: *Ex speciali Dei providentia factum fuisse; ut contrariam sententiam doceret (D. Thom) quia sicut magis profuit Ecclesie Apostolus Thomas dubitans, quam discipulus facile credens, ut dixit D. Gregorius. Hom. 26. Ita etiam magis profuit D. Thomas ad veritatem Immaculate Conceptionis firmandam, illam negans, quam alij multi facile ei assentientes. Nam certè, si D. Thomas, ac illustrissima, D. Dominici Familia (cuius irrefragabili doctrina tantoperè fidit Ecclesia) huic sententię nunquam aduersaretur; n. n. adeò elaboratum fuisset*

set in confirmanda, & illustranda veritate hac
de Immaculata Virginis Conceptione; nec ita
profundas radices recessit in animis Fidelium.
Hæc ille.

Sed & verba alia nostri Hispalen-
sis non sunt hic prætermittenda, dum

M. Saau.

Vest. 2. disp. 16. sect. 17. ait: Illud miran-
dum, quod cum Ang. Doctor constantior sit in
asserenda, quam in neganda Conceptione puris-
sima. Thomistæ ita in contrariam sententiam
iurauerint, ut usque ad focos, & aras pro illa
decertent, ut nullo modo patiantur sententiam
pijsissimam, cum sine stomacho, & bili videant
quotidie defendi sententias alias Scoti, Duran-
di, & aliorum D. Thomæ contrarias, quæ passim
à Doctoribus non refutantur solū, sed omnino im-
possibiles iudicantur. Hæc M. Saau. Num-
quid ista casu euenire existimandum?
Minimè. Sed ex speciali Dei consilio
ita fieri, ut ea quæ dicta sunt miranda
in Virginis gloriam, & eximium

Ecclesie gaudium, luce suborta, feliciter palam fierent.

Sanè quemadmodum Oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam. *Lucæ 24.* Vnde Lyra Oportuit, inquit, *propter Christi exaltationem.* Sic necessarium fuisse videtur Beatissimam Virginem prius Originali macula fedatam existimari, ut postea tanta ipsius gloria, & exaltatione, vniuersaliq; Ecclesie gaudio Immaculata, & pulchra nimis acclamaretur. Ipsamet Virgine testate: *Nigra sum, sed formosa filia Ierusalem, sicut Tabernacula Cedar, sicut pelles Sa'omonis. Cā. I.* *Cant. 1.* Ac si dicat; Licet nigra sim apud eos, qui me Originali nigredine infectam fuisse putant; sed sua eos fallit opinio, quia formosa, & tota pulchra sum. Quare, hic verba quædam Ruperti *Eupert.* in cap. 1. Cant. etli de Conceptione Filij, Conceptioni etiam Matris pulchre

chrè possumus adaptare. *Est adhuc* (inquit) *nigra in oculis, siue in sensu illorum, qui cum sint filij matris sue, pugnant contra eam, cōtradicens nobis creditibus, & cōfidētibus. At illa dicere poterat, & veraciter dicit: Nigra sum, sed formosa, idest salua. Quia, scilicet, in Cōceptione, à nigredine culpe immunis & præseruata fuit; & mira originarie gratie pulchritudine decorata. Et paulo post, pulchrius idē. Dicat igitur, Nigra sum, sed formosa filia Ierusalē. Secundū opinionē malē vidētium, nigra; secundū fidē rectē credentium formosa. Quā nigra, & quā formosa?*

Ea tamen venustate, & pulchritudine, ad instar Tabernaculorum Cedar, & pellicum Salomonis; quę licet extrinsecus deformia esse viderentur; intrinsecus verò miram pulchritudinē obseruabant. Non secus MARIA, licet apud quosdam Originalis peccati macula deturpata videatur

exte-

exteriorius; interiorius tamen re vera ab omni deformitate in Conceptione libera, & miris diuine gratie splendoribus illustrata fuit. Vnde enucleate Interl. Glof. *Nigra reputor. Nigra quidem sum, sed nolite mirari si hominibus foris despecta sum. Non est naturalis hac nigredo, sed interior fulgor a foris velatur.* Quasi dicat: Nigra reputor, sed ex eo quod hominibus foris nigra, & despecta sum, quantus decore meus intrinsecus, quanta interior pulchritudo mea sit, etiam extrinsecus apparebit, mirabilesque Fidelium plausus excitabit. Quia ideo tam pulchra, & formosa exteriorius iam ab vniuersa Ecclesia iudicor, & cultu afficior, quia prius nigra, & despecta Originali macula aduersariorum iudicio habita sum.

Pergit Sponsa. *Nolite me considerare, quod fusca sim, quia decolorauit me Sol. Cant. I.*

Quasi dicat: Quia me fulgentissimus
Ecclesie Sol Thomas Aquinas ori-
ginaria foeditate decoloravit, non
ideo in oculis vestris fusca, & nigra
sim, re enim vera, lucis eternae can-
dore pulchra nimis, & plusquam for-
mosa in Conceptione mea extiti. Au-
diamus nunc Sponsum ipsidem in can-

cap. 4

Rupert.

*ticis, cap. 4. Vadam ad montem myrrha, & ad
collem thuris. Tota pulchra es, amica mea, &
macula non est in te. Que verba sic ad men-
tem nostram explicat Rupertus, in
cap. 4. Cant. ut verbis eius nil addere
liceat. Vadam ad montem myrrha. Quomodo
vadam? inquit: Ascendam Hierosolymam, &
consummabuntur omnia, que scripta sunt de
me. Tradar enim Gentibus ad illudendum, &
flagellandum, & postquam flagellaverint, cruci-
figent, & occident me. Hoc erit ire ad montem
myrrha. Scilicet mortificari, vel occidi, sicut à
Patribus illorum crucificati sunt Propheta*

*tertia die resurgam à mortuis, & deinde ascen-
dam in cælum, & sedebo ad dexteram Patris,
iuxta illud: Dixit Dominus Domino
meo, sede à dextris meis. Hoc erit ire ad
collem thuris. Ex inde namque cognoscetur, &
predicabitur, quia sum Deus, iuxta illud. Et
vocabitur nomen eius admirabilis,
consiliarius, Deus, hoc predicabitur:
atque ita fiet, ut mihi thus offeratur, tanquam
Deo vero, destructis Simulachris Gentium, &
aris demonum, quibus hætenus ab ignorantibus
incensum offertur, & sacrificium. Quid inde?
Tota pulcra es amica mea, & macula
non est in te. Cum pertransiero montem
myrrha, & peruenero ad collem thuris, cum re-
surrexero à mortuis, atque coronatus gloria, &
honore resurrectionis, & immortalitatis, sedens-
que ad dexteram Patris adorari, & thure; id est
omni diuina Religione honorari cæpero, Deus
cum Patre, & Spiritu Sancto. Tum demum, &
tu coronaberis; tunc demum hæc loquar ad te.*

Tota

Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. *Quomodo hæc loquar ad te? Nimirum magna, & manifesta Euangelij prædicatione. Nunc quidem pulchra es, sed nondum apparuit, quod tota pulchra sis, & quod macula non sit in te. Hoc predicabitur Gentibus, quod à Deo macula non sit in te. Hæc ille. Quasi apertius dicat: Prius ad montem myrrhæ tu etiam Sponsa necesse est venias; prius nigra, & hominibus defecta existimari oportet; ut tota pulchra, & sine Originali macula, mira & manifesta Pontificum pulchritudinis tuæ declaratione, & eximia Cōcionatorum acclamatione attollaris. En causa scandali ex candidissime Conceptionis oppugnatione orti.*

Necessarium enim fuit, ut à quibusdam viris doctissimis nigris exterius, candidis interius coopertis vestibus, nigra exterius putaretur; ut ex hoc

hoc quam candida interius veste ab ipso Cōceptionis instanti induta fuerit Virgo Beata, miris & inauditis modis manifestaretur. Enimverò nigra putatur candida Conceptio Virginea. Secus quidē si Virginis ebulliret amor, si candidi Cōceptionis lili: iuxta illa Nemefiani carmina.

Te sine, & misero, mihi lilia nigra videntur.

Pallentesq; rosæ, nec dulce rubēs hyacinthus,

Olympus.
Nem. C. 2.

Nullos nec myrtus, nec laurus spirat odores.

At si tu venias, & candida lilia fient,

Purpureaq; rosæ: tū dulce rubēs hyacinthus;

Tunc mihi cū myrto laurus spirabit odores.

Ad id etiam facit, quod canit Ovidius:

(det.

Felix, qui quod amat defendere fortiter au-

Ovidius.

Vt videre est in tenentibus piam;

quorum in Purissimam Virginis Cō-

ceptionem amor, contrarię opinio-

nis caput pedibus audax contriuit:

L

fe-

secundum commune adagium.

Et caput impositis preßsit amor pedibus.

Nec mirum; quia sic Virgineę pulchritudinis feruntur affectu, vt verum sit quod de MARIANA honestate, & decore Bernardus cecinit, serm. super Salve Reg.

S. Bern.

*In freta dñs fluij current, dñ mōtibus vmbra
Lusitabūt, cōnexa polus dum sydera pascet,
Semper honos, nomenquē tuum, laude squē
manebunt,*

*Spes mea, Virgo pia, Virgo sacra, Virgo
MARIA.*

Honos enim, inter alia, decorem designat, vnde Virgilius:

Virgil.

Frigidus, & syluis Aquilo decussit honorē.
Enim in eternum, & vltra in ore horum manebit, quod frigidus peccati Originalis Aquilo nunquam Virgini decussit honorem. At his contraria sic opportuna; vt non possim quin

ex-

exclamem: O foelix culpa! o certè Ecclesie necessarium MARIANÆ Conceptionis scandalum!

SECUNDA RATIO.

QUIA ex suppositione, quod hoc scandalum necessarium fuerit, siue *Vtile*: vt ait Interl.

Interl.

Annulla alia præter Prædicatorum PP. debebat prouenire Religione.

Quare? QUIA FORTIS DEBEBAT SURGERE IN FORTEM. Tum, vt maiori in cura poneretur Ecclesia pro elucidatione tãti mysterij. Tum, ne Ordo aduersans Virgineę Conceptioni periret. Si enim alia quælibet Religio tanto fulgori MARIANI Conceptus sese taliter opponeret, a multo iam tēpore (meo videri) tanti luminis obscurata splēdoribus (quod & Ouidius cenit:

Oui. 2 met.

Santque oculi tenebra per tantum lumen
no. Robora.)

Grauitèr corruisset. Imò, & vulgi op-
pugnatione diuturna, quasi ad nihi-
lum redacta iaceret. (Liceat mihi sic
loqui, in Prædicatorum Ordinis gra-
tiam, ad eum modum quo Ecclesia
Mater pro solemnitate Sanctorum,
canit: *Non est inuentus similis illi.* Etenim,

Iosue 1.

sicut Dominus ad Iosue loquens, vt
militiæ teneat Principatū, ait illi: *Con-*
fortare, & esto rebusus valde. Ios cap. 1.

Ioseph.

quo Iosephus, lib. 1. cap. 2. & lib. 4.
cap. 5. *Iosue, inquit, ex multitudine electus,*
valde robustus, omni doctrina legum erat ins-
tructus, & ad cogitandum, simul & loquendum
rimis idoneus. Sic Beatissimo P. Domi-
nico, eiusque filijs dictum videtur:
confortamini, & estote viri fortissi-
mi, vtpote in Ecclesia cōstituendi ad
militiæ Principatum.

Et sicut *Benedixit Dominus Obededom,*
& omnem domum eius propter arcam, Reg. 2.
cap. 6. Scilicet, ut Lyra inquit: *Multiplicando eum in bonis spiritalibus, & temporalibus, eo quod circa Arcam Domini reuerenter se habuerat, & deuote.* Ita propter mysticam Virginis, eiusque sacratissimi Rosarii fraternitatis arcam, magnis benedictionibus Prædicatorum Familiam Dominus cumulauit, illustrauitque ut aperte indicant verba illa aurea Deiparę, a Beato Alano de Rupe relata, lib. de dignitate Psalter. cap. 16. *Quando durauit hoc Psalterium in tali Ordine sancto, tandem scientia, sapientia, obseruantia, miraculorum fama, & gloria apud Deum & homines in immensam floruit.* Ita Alan. Tantę proculdubio excellentię, ac fortitudinis debebat esse Familia, que totius Ecclesię viribus, & fortitudini contradiceret. Alias (sic iudico)

adusque fundamenta rueret.

Certe oppugnationem hanc inter
MARLE gratiam, & Originale pecca-
tum, vel, vt rectius loquar, inter con-
trariam tenentes sententiam, & piam
amplexantes, in illo formidabili duel-
lo gigantis illius nomine Goliath ad-
uersus agmina Israel delineatam in-
uenio. *Stansque* (ait de illo Sacer Text-
us) *clamabat aduersus phalanges Israel.* Et
infra: Precedebat vero Philistheus mane, &
vespere, & stabat quadraginta diebus. Reg. i.
cap. i 7. Quis iste Philistheus tam po-
tens, qui non vereatur certamen de-
nuntiare vniuerso agmini Israel, &
tot stare diebus paratus ad pugnam
clamans? Non alius quam gigas ille
Goliath Gethæus, qui tanto timoris
cruciatu vniuersum Saulis agmen
angebatur. Solus iste potens, tot diebus
inconcussus stare. Alius quippe qui-
cum-

cumque extitisset, qui sic audacter ad certamen descenderet, absque dubio a prima die decumberet. Imò perpetuò ad ignominiosam pugnam gigas immobilis permaneret, nisi fortissimus venisset David, & eum de medio tolleret.

Certè gigas ille potens, & magnus, strenuusque bellator ab adolescentia sua, quadraginta diebus stans aduersus phalangas Israel clamans, Angelicum Doctorem, cum Dominica Familia haud obscure signauit. Qui post tot annorum curricula, immobiles, & inconcussi steterunt aduersus Ecclesiam pie de Immaculata Conceptione sentientem, vespere, & mane clamantes, nec praelio victi, nec pugna fracti. Nec mirum, quod gigas ille Ss. Doctoris, eiusque Familie tot Sanctorum ornatę syderibus typum

pum gesserit, quatenus scilicet gigas fortissimus, solus potens aduersus totum Saulis exercitum sic clamare: hoc enim sacris litteris commune; audiatur Beda in Tobiam, cap. 2. Sic loquens: *Nemo miretur, si aliquando bonum typice malum, malum bonum significant. Si enim hoc non liceret, nunquam nigro atramento, sed semper auro lucido nomen Dei scriberetur: quia Deus lux est, sed si nomen diaboli calculo candido scribas, nihilominus tenebras significat.* Sic ille: Igitur solus gigas iste Dominicanus potens cum vniuersa Ecclesia bellum gerere tot diebus. Quis verò alijs adeo fortis, qui ad certamen totius Israel, idest Ecclesie pie, accedere, præsumeret, & non a prima die decideret? Imò nunquam bello finem imponeret cōtraria opinio, sed semper, vti gigas robustissimus, ad pugnam staret, nisi fortissimus venisset.

David , idest Ss. Alexander VIJ.
(Alexander enim vir fortissimus in-
terpretatur) & arma caperet, & ad
bellum properasset zelotypus. Vide
Rupertum in hunc locum.

TERTIA RATIO.

QUIA cum in perillustri Præ-
dicatorum Ordine feruen-
tissima, & celeberrima sacra-
tissimi Rosarij deuotio mirabilē or-
tum habuerit, ad eundem pertinebat,
ita se opponere Immaculatę Virgi-
nis Conceptioni ; ex suppositione,
quod necessaria foret ista oppositio.
Mirabile dictu! Nimis enim absur-
dum sic affari; nam oppositum po-
tius, a quolibet prudenti iudicio con-
sequens iudicabitur. Vnde & hinc
orta est ratio dubitandi Titulo huius
Quæstionis. Huius rationem reddo.

Quia sicut eternus Pater Filium suum sic honoravit, quod voluerit, ut etiam eius diuinitatem negantes, & dictis, & factis Deum, & Regem, faterentur: ut videre licet apud Marcum, cap. 15. dicentem: *Milites autem duxerunt eum in atrium Prætorij, & conuocant totam cohortem, & induunt eum purpura, & imponunt ei plectentes spineam coronam, & colunt salutare eum: Ave Rex Iudeorum.* Vbi Beda: *Sicut Caiphas nesciens dixit: Opus est enim unum bonum mori pro populo. Sic milites omnia mystice nescientes faciunt.* Et S. Athanasius, Tract. de Passione Domini, *Quem ignorantes ait: contumeliose afficiebant, eum Prophetam etiam nolentes appellarunt.* Et apud Lucam, cap. 23. *Erant autem & superscriptio scripta super eum litteris Græcis, Hebraicis, & Latinis: Hic est Rex Iudeorum.* Quæ lingue, ut notauit Lyra, *Præ cæteris eminebant.* Ad denotandum,

Marc. 15.

Beda.
Lucæ 23

dum, quod omnis lingua, etiam Hebraica, quę negauerat, velet, nolet, confitebatur Christum Regem Cælorum, & Dominum. Vnde Interl. hoc factum esse obseruauit: *Vt omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris.*

Non dissimiliter æternus Filius taliter Matrem suam honestauit, quod voluerit, vt etiam eius Immunitatem à macula Originaria expresse negantes, eam à Filio originali gratia decoratam, vel saltem implicite faterentur. Vt omnis lingua velit, nolit, confiteatur, quia Beata Virgo MARIA à primo suę Conceptionis instanti, in gratia est Dei Filij; sicut confitetur omnis lingua velit, nolit, quod Filius in gloria est Dei Patris. Quod quidē abortu suę foundationis optime fecit præclara Predicatorum Religio, Virginis

ginis sacratissimum, & prædicando, & perorando Rosarium. Nam cum hucusque Immaculatam Conceptionem Virgineam audire noluerit, non est dubium quin saltem implicitè semper illibatam, & immunem ipsamet Rosarij recitatione affirmaverit. Nam quid clarius vberiusque in Salutatione Angelica, ex qua crebro repetita rosacea ista corona contexitur, quam originalis gratia *MARIÆ*? Ut consideranti singulas eius clausulas perspicue patebit. Nam in primis in his verbis initialibus.

AUE MARIA.

ILLUD *Ave*. Communiter pro eo accipitur, quod sine *va*, id est, sine dolore, aut moestitia alicuius mali, siue poenę sit, siue culpe. Quare idem est orare *Aue MARIA*. Ac protestari illā esse

esse sine mœrore alicuius culpe, siue
mortalis, siue venialis, siue Originalis.

Vnde doctissimus Cartagena, lib. 5. Ioan. Car-

Hom. 4. ait: *Vt Angelus significaret, Beatam* tag.

Virginem Immunem omnino ob omnia, tam
corporis, quam animæ, salutavit eam dicens:

Ave. Sic ille. Et Adamus Brouuerus
in explicatione Salut. Angelicæ, q. 9.

Reuera (inquit) B. Virgo MARIA fuit sine
omni vâ. Nam fuit sine vâ peccati Originalis,
lethalis, & venialis.

Præterea, ipsum etiam Nomen In Off. N.

MARIÆ, cum sit lucis nomen (vt canit
Ecclesia Mater, nam MARIA idem est,
quod *Illuminatrix*) satis indicat lucidâ

gratiæ vestem, quam in læta die suæ
Conceptionis singularitèr induit, tes-

te Apostolo Ioanne, cui in Cœlo Apoc. 12.

Amicta Sole: & Luna sub pedibus eius: & in

capite eius corona stellarum duodecim, Tot,

astris ornata, vndiq; fulgida apparuit.

GRATIA PLENA.

NON plus ultra. Nam si *gratia plena*, ergò nunquam nec quoad totum, nec quoad partem, vel vno tantum temporis momento vacua gratia. Quare Sapiens Idiota. *Tota pulchra es (ait) Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto: Et macula peccati, siue mortalissy siue Originalis non est in te, nec unquam fuit, nec erit. Et D. Hieronymus, Ser. de Assumpt. Cæteris (inquit) per partes prestatur, MARIAE verò simul tota se infudit gratiæ plenitudo.*

Idiota, lib.
de Contē.
Virg. ca. 2.

Din. Hier.

Quare, ad denotandam eiusmodi plenitudinem gratiæ, nullum verbum Salutationi Angelus interposuit; vt, per hoc detur intelligi, quod Beata Virgo, non hoc, vel illo tempore, sed à primo suæ Conceptionis instanti affecta fuit originali gratia. Et sic, omnis

nis lingua, omni, & pro omni tempore, velit, nolit, confiteatur, quia Regina Cœli Virgo MARIA sine Originali concepta, in gratia est Dei Filij; sicut Filius in gloria est Dei Patris. Eandem Originalem gratiam reliquę Salutationis particule satis demonstrant.

Mitto mirabile, & inauditum opus ingeniosè, ne dicam miraculosè, elaboratum à D. Ioanne Baptista Agnensi, Cynæo, Caluensi, qui quidem sola memorię vi (nam oculorum lumine orbatus, vti calamo non valens) in his tribus Angelicę Salutationis particulis, AVE MARIA, GRATIA PLENA, DOMINUS TECUM, plusquam 550. pro Conceptione Virginea elucidanda inuenit Anagrammata; quę sic incipiunt.

Bulla elucidatā.

- 1 *Pura unica ego sum, Mater alma Dei nati.*
- 2 *Deipara inuenta sum : ergo Immaculata.*
- 3 *Pia, Munda, Iusta, Alma Creatorem genui.*
- 4 *Ego aurum nitens, Immaculata Deipara.*
- 5 *Ego mitis, Pura, Immaculata, Veneranda.*

Vide Anagrammata alia, pro prima Virginis puritate vindicanda, ex integra Salutatione Angelica eruta, apud R. P. Fr. Petrum de Alua, in sua Militia Immaculatę Conceptionis.

EX ALIO CAPITE EADEM

Tertia ratio probatur.

EX alio capite, non esse concessum huic sacro Prædicatorum Ordini Immaculatam Conceptionem asserere, eo ipso quod tamquam proprium patrimonium præclaram sanctissimi Rosarij possideat Fraternitatem, deduco. Nempe ne vniuersam
fam

sam gloriam ambiat, & nihil cæteris
fratribus suis foelicitatis linquat. Sit
fatis Dominicano Ordini fratribus
suis esse maiorem. Sit fatis ex clara, &
Regia Guzmanorum progenie or-
tum ducere. Sit fatis inclytū Patrem
Dominicum cum exercitu suo, hoc
est, Fraternitate Rosaria, insignem,
Ecclesie habere bellatorem. Sit fatis
Romanos mirifice huic Fraternitati
fauentes, & valde apud se gratiosos
habere Pontifices: ne detur in sup̄ ei
speciosissimam, & Immaculatam,
Sponsam vereri MARIAM; ne cunctā
ambiat foelicitatem, & gloriam.

Non abs re loquar, si Adonie pe-
titionem illam, quam Regum narrat
historia, lib. 3. cap. 2. hoc ad umbrasse
affirmem. Vbi pro Adonia petenti,
Bethsabee loquitur ita Salomoni: *Per-*

Reg. 3. c. 2

tionem tuam pro Adonia ego deprecor à te: ne

N

con-

confundas faciem meam. Et dixit ei Rex. Pete mater mea. Neque enim fas est: ut auertam faciem tuam. Quae ait. Detur Abisac Sunamitis Adonia fratri tuo uxor. Responditque Rex Salomon, & dixit matri suae. Quare postulas Abisac Sunamitidem Adonia? Postula ei & Regnum. Ipse est enim frater meus maior me: & habet Abiathar Sacerdotem, & Ioab filium Saruiae. Quasi diceret, vniuersam Adonias ambiat gloriam, frater maior me est, ortus clara ex stirpe David, & habet, pro se ducem militie Ioab, habet, & Summum Pontificem Abiathar, detur etiam & illi pulchra nimis Abisac Sunamitis, insuper & Regnum obtineat, & omni faustu, & fecunda potiatur fortuna; & fratribus suis nihil foelicitatis relinquat.

Per Adoniam, Predicatorum Ordinem intelligo. Non solum quia Adonias idem sonat ac Dominator Do-

minus. Teste Ruperto, in lib. 3. Reg. cap. 1. Sed quia fuit frater maior, à Regia progenie oriundus, à quo, si regnaret, malum sibi, & filio suo Salomoni paratū formidabat Bethsabée: *Erimus* (inquit, si Adonias regnat) *ego & filius meus Salomon peccatores.* Non dissimiliter Prædicatorum Ordo, & Frater antiquior, & ex illustri, & Regia Guzmanorum Familia: quo regnante, idest: si in sua opposita sententia victor existeret, Virgo Beata benè cum Bethsabée posset dicere: Si Ordo iste Prædicatorum sua contraria regnat opinione; Ego & Filius meus, verus Salomon *erimus peccatores.* (Idest, *videbimur peccasse*, iuxta Gloss. marg.) Nam me deturpatam evulgabunt Originali peccato; & deinde ignominia non parva meum redundabit in Filium.

Rupert.
Reg. 3. c. 1

Etenim Prædicatorum Ordo, cum sit perillustis, & alijs Fratribus antiquior, habet etiam Ioab ducem militiæ, hoc est sanctissimum Patrem, Dominicum, ducem militiæ Ecclesiasticæ potentissimum, cum non solum Prædicatorum, sed & egregiæ, & pijsimæ Fraternitatis Rosariæ fundator, & Auctor sit inclytus. *Quo sagittante delitias carnis* (ait Gregorius IX. in Bulla canoniz. hoc est: Media Sacratissimi Rosarij oratione, & prædicatione. Sic enim a sancto Basilio Salutatio Angelica appellatur; *Arcus, & sagitta hostibus vulnerandis.*) & *fulgurante mentes lapideis impiorum, omnis hæreticorum secula contremuit, omnis Ecclesia fidelium exultavit.* Ea proptèr in Theatro canonizationis cōtestatum est, ab eo vel in sola Lombardia ultra centies millenos hæreticos debellatos, Ecclesiæ quæ reddi-

Bull. Can.
S. Dom.

Div. Basil.

additos fuisse Heresis Albigensium,
qua vi, & via potissimum expugnata
est? Nonne Prædicationibus Domi-
nicanorum, & maxime orationibus
sacre Rosarij Fraternitatis extincta?

Præterea habet etiam Dominica-
nus Ordo Abiathar Summum Sa-
cerdotem, idest Pontifices Summos
huic Rosaceæ Fraternitati in tantum
fauentes, ut nequaquam extra Do-
minicana claustra exire permittant.
Vnde Pius V. in Bulla quæ incipit *In-
ter desiderabilia*. Anno 1569. die 29. Ju-
nij, sic inquit: *Auctoritate Apostolica per
presentem statuimus, quod nulli licitum existat
capellam sanctissimi Rosarij in quavis Ecclesia,
sive loco erigere, præter dictum General. m., aut ab
eo deputatos.* Hæc de Fraternitate, &
prædicatione Rosaria, præter alia val-
de miranda, quæ statim sunt pro quar-
ta ratione adducenda.

Bulla Pij
V.

Quid ultra? Detur etiam Ordini
huic speciosa in omnibus finibus Is-
rael, & pulchra nimis Abisac Suna-
mitis Sponsa? Idest; tota pulchra in-
ter omnes Ade filios, & immunis in
sua Conceptione MARIA? Abisac
enim pulchra nimis intelligitur Vir-
go Beata, quę nimis pulchra, idest
tota pulchra, & sine macula in suo
Conceptu vocatur á Sponso, Cant. 4.
Vnde Idiota dulciter: *Tota pulchra es,*
inquit, *o p' usquam gloriosa Virgo MARIA.*
Tota pulchra es in anima, per charismatum, &
virtutum omnium perf. etiam pulchritudinem.
Tota pulchra es in tua Conceptione ad hoc solum
effecta, ut esses Mater Dei.

Idiota, ubi
supr.

Et Dominicus Mancinus antiquus
Poeta, in Elegia ad B. Virginem, ca-
nit:

Do. Manc.

Quidquid formosi potuit natura creare,
Id tibi collatum, vel vehementer erat.

Nec

Nec tibi pars steterat, quæ non miranda fuisset.

Nulla vel in toto corpore menda fuit.

Tu flos perpetuus, qui toto vernat in anno,

Lilia vincebas, purpureasquæ rosas.

Detur ergò Prædicatorū Ordini tam pulchrā, & Immaculatā Spōsam ad-
mare MARIAM? Ad quid? Ut cunc-
tam gloriam, & vniuersam ambiat,
fœlicitatem, & alijs fratribus nil boni
reīnquat? Minime. Sit illi fatis, tantis
repleri benedictionibus. Sit illi fatis,

Tot se rosarum rubris redimire coronis.

Lilia quod cingant tempora nost: a sinant.

QUARTA RATIO.

NAM cum Prædicatorum clara
Religio multis sit decorata no-
minibus, Guzmanorum (vt dictum
est) per illustri appellatione glorie-
tur, & innumeris Sanctorum, illustris-
simo-

Cartag.

Genes. ca.
4. & seqq.

simorumque virorum micantibus
gemmis effulgeat, qui vel sola prædi-
catione Rosaria digni, ut summis lau-
dibus efferantur. *Hi enim sunt* (ut inquit
eruditissimus Cartagena, Hom. 6. de
Rosario) *divinorum mysteriorum præcones,*
divini spiritus aurigæ, quibus vasa doctrinæ in
mundum deferuntur: sunt velut Angeli superio-
res, illuminantes inferiores: velut Abel, & Seth,
cultum Dei, & nomen Domini promouentes:
sunt velut Noë, à diluvio animas liberantes:
velut Abraham, & Isaac patres ingentis prolis,
cui Dominus benedixit: velut Iacob pulchram
Rachlem adamantes, & propter eius amorem
multa aduersa perferentes: velut Ioseph mundi
Saluatoris MARIANÆ devotionis selectissi-
imum frumentum fidelibus distribuentes: velut
Moyse hostes in mari submergentes, ac Fideles
de servitute diaboli eripientes; per desertum pœ-
nitentiæ ducentes; ac de lapideo eorum corde
fontem lacrymarum excoquentes: velut Iosue
ari-

dirigentes populum Dei deviantem ad verum
 illius cultum, velut David cum Psalterij fun-
 da Goliath, hoc est diabolum interficiēte: velut ^{Reg. i. ca. 17}
 Elias &antes zelum legis ignem charitatis in ^{Reg. 4 c. 2}
 multorum cordibus infundendo, infideliumque
 errores extirpando. Ac tandem hi sunt Gabrielis
 Arcangeli socij Annuntiati nem De pare ite- ^{Joann. de Mont. lib. de Rosar.}
 rum mundo divulgantes, & illustrantes: ut
 Beato Dominico Virgo ipsa dixit.

Hæc & alia de omnibus commu-
 niter. At si de illis singulariter proluxa
 texere encomia, breuitas huius Quæ-
 tionis non obstaret. Quorsum eorum
 tot facta prodigia? Quorsum tot ab
 Auctoribus enarrata præconia? Qua-
 re hos præclaros viros, etiã amantissi-
 mum Patrem Dominicum præter-
 mittam; vno dempto B. Alano de
 Rupe Deipare deiponsato, & sacra-
 tissimi Rosarij innouatore. De quo,
 inter alia miranda scitu digna, ea, quæ

Ioa. And.
Coppent.

iam afferro, perlucido stylo refert.
Ioannes Andréas Coppenstein, lib.
de Fraternitate Rosaria, seu de B. Ala-
no de Rupe rediuiuo, part. 2. cap. 4.
Vbi de hoc ardentissimo Rosarij cō-
cionatore sic loquitur:

*Omissa Ecclesia, perreptat in cellam, ubi rursus
demonibus undiquè exagitatus, conturbatus
conscientia, infirmitate noua grauatus, cum mi-
serabiliter iaceret, ardentissimis cum suspirijs
ad Virginem MARIAM, hunc in modum.
Orans, clamabat: Me miserum mortis fi-
lium! Eheu! Quid miser agam? Cœ-
lestia mihi aduersantur, Cœlum mihi
ferreum est, infestant infera, humana
me destituunt, quid cogitem, quid
dicam, quomodo me vertam nescio. Spera-
bam tuo me, o miserorum opitulatrix
MARIA, & fortio rem, & securiorem
fore præsidio: & ecce, proh dolor! in-
gratiorem decidi maledictionē. Heu
me!*

me! Ad quē natus sum? Cur lucem hanc infoelix adspexi? Cur Religionem hāc ingressus sum ac professus? Quid mihi contulit tam longum, & durum vocationis seruitium? Vbi, quæso veritas illa dicentis: Iugum meum suauē est, & onus meum leue? Vbi illa: Quod non finat tentari ultra quam possumus? Verē, salua Dei reuerentia, & offensa: mallet potius non esse, aut lapidem fuisse, quam sic vitę dies decurrere. *Sic ille, cum Iob, & Ieremia clamans, deficiebat: læsabatque anceps, desereret ne de cetero Domini seruitium; an prosequeretur cœptum.*

Cui, deliberatione fluctuanti, ecce de repente media interuenit diuarum Diua. 1. Nam ipso multa secū animo voluente, & in utramque inclinato, interpesta noctis ferē medio, decimam inter & unde. imam horam, in celsa iacentis, subita coortaluce, resplenduit claritas Dei: adstititque

Bulla elucidata

in ea Beatissima Virgo MARIA conspicua, salutans ipsam suavissime. 2. Post multa divina colloquia, Virgo lacte suo purissimo lethalia demonum vulnera plurima perfudit, & mox integerrime consanavit.

3. Simul hunc famulum suum, Domino Iesu Christo presente, multisque sanctis circumstantibus, sibi desponsavit: addiditque ei annulum Virginitatis suae, Virgineis de crinibus ipsiusme: MARIAE concinne factum. Quia annulus gloriae est inexplicabilis, & inestimabilis, quem indutum digito gerit, desponsat modo mirabili sic, ut a nemine videatur. Ipse autem persentit in eo certa adversus omnes diaboli attentatus auxilia.

4. Pari modo Benedicta Virgo Deigenitrix simul iniectam ei ex collo suspendit catenam ex crinibus Virgineis contextam: in qua inserti haerent centum, & quinquaginta lapides pretiosi, ac quindecim iuxta numerum Psalterij.

5. Quibus ordine peractis, dixit illi: Vt sic
Spiri-

spiritaliter, & inuisibiliter faceret dicentibus deuote suum Psalterium. Idem numerus gemmarum, & in annulo continetur, sed longe alio modo minore.

6. Post hac eadē suauissima Domina osculis ipsi impressit; dedit & ubera sugenda Virginea. De quibus ille sugens auide, videtur sibi cunctis in membris, ac potentijs irrigari, & transferri ad Cœlestia. Et saepius post modum, alma parens eandem ipsi gratiam contulit lactationis. Hac & multa alia mirabilia nimis ipse Ioannes Coppenstein.

In eadē apparitione Virgo Sanctissima nouello suo sponso mandauit, vt Rosarij fodalitates rursus aggregaret. Quo autem ad id muneris paratior, & pronior redderetur, concionibus adiutricem se fore Virgo promisit, editurumquē miracula. Quibus ille donis erectus, & recreatus, annos quindecim Rosarij conciona-

tor fuit, diuinosque flores varijs mū-
di locis sparsit, qui odorem suauissi-
mum exhalant. Cætera videnda in
Alano rediuiuo.

Ne igitur tanti PP. & clarissimi viri
Dominicani his, & multis alijs à Fau-
trice Domina nobilitati benedictio-
nibus eleuentur, & ad maiora, quàm
liceat, incautè confurgant, & Deos,
non homines se esse arbitrètur, quod
& Angelis in Cœlo, & primis paren-
tibus contigit in Paradyso; bonus
Dominus, & misericors Pater tenta-
uit eos, ac probauit, ne minùs humi-
les apparerent. Et ideò in contrarium
sensum, & oppositam Virginis Ma-
tris Conceptioni sententiam tradidit
illos.

Ambulabat Beatus Petrus Apof-
tolus supèr maris aquas, vt veniret ad
Iesum. *Videns verò ventum validum* (ait,
Mat-

Matthæus, cap. 14. *Timuit, & cum cœ-*
pisset mergi, clamavit. Perpende quod á Matth. 14

vento Apostolo præparatur ruina.

Quare ergo in profundissimi maris

fluctibus mergitur Petrus? Pulchre

diuus Maximus, Hom. de Ss. Petro &

Paulo: *Ne forte Domini viribus æquaretur.* D. Maxi.

Si enim aquarum vortices calcaret in

columis, Deus fortasse putaretur, nō

homo. Dilucidè, & apertius Gloss.

Gloss.

cum Iustin. Mart. *Super mare ambulare*

fecit, ut ostendat divinam potestatem; mergi fa-

cit, ne infirmitatem obliviscatur, ne putet se

equalē Deo, & ne superbiat. Non dissimi-

liter Prædicatorum Ordinis alumni,

in profundissimo maris abyſſo, hoc

est in altissimo MARIE Conceptionis

myſterio immerguntur, ne tanto

glorię pondere colluſtrati, Dij, non

homines iudicentur.

Clamavit igitur Petrus cum mergi

cœ-

Matth. 14

coepisset, dicens: *Domine, saluum me fac,*
& continuo *IESUS extendens manum, apprehendit eum, & ait illi: Modica fidei quare dubitasti?* Ille, cui dictum fuerat: *Duc in altum.* Luce. 5. in profundo merfatur

S. Ambro.

maris. *Ibi cadit* (vt ait Ambrosius, super cap. 22. Luc. lib. 10.) *ubi nulus ascendit.*

Idem.

Quid mirum, si diuinę Theologię Princeps, & Magister Petrus, *Soli cui dicitur* (ait idem Ambr. in cap. 5. eiusdem Euang. lib. 4.) *Duc in altum: in profundum disputationum.* Fide modicus de maris stabilitate, & firmitudine dubitauit? Nonne eadem ratione Thomistica schola sacre Theologię Princeps & Magistra, cui dictum est *soli*; Duc in altum, duc vsque ad sidera; supra hominum captū Angelice disputando, in profundo maris *MARIÆ* prolabitur; quia fide modica erga diuinissimum Conceptionis myste-

mysterium de firmitate, & stabilitate
maris MARIE Virginis dubitavit? Igi-
tur sicut Petrus subobruui tinnens, cla-
mauit ad Filium, dicens: *Domine, salu. me
fac.* Vt & ipsi salui fiant, clament iu-
giter ad Matrem, Conceptionem il-
lius ab Originali macula purissimam
acclamantes.

Et quidem, non possum ani-
mum auellere, suauissimo odora-
tus odore Coelestium Rosarum, quas
tetigi; quin verba quædam plusquam
aurea, consolatoria valde, & cordi-
bus nunquam delenda, à Venerabili
Patre Laurentio de Aponte prolata,
cap. 2. in Matthæum, annot. 50. pro
corona huius Quarte Rationis, con-
cinne elaborata, multisque pretiosis
ornata lapidibus, hic apponam; ad
hoc tantum, vt sciamus, quanti pon-
deris sit ac momenti pie & humiliter

Richard. á
S. La.

Tobie 13.

Virgini famulari: quam magnum sit
ac diuinum, *Verbo, & exemplo facere ada-*
uari MARIAM ab illis, qui prius nesciebant
eam. Vt inquit Richardus á S. Lauren-
tio, lib. 11. de Laudibus Virginis, ex-
plicans verba illa Tobie, cap. 13. *Be-*
nediti erunt, qui adificauerint te. Verba ergò
dulcissima pijsimi Patris Apõte hæc
sunt. Auscultet nunc deuotus Virgi-
nis concionator.

VERBA V. P. LAURENTII
de Aponte.

Laure. de
Apont.

TRIA hic velim notes. Primum, quòd ho-
mo ad Dei seruitutem accedens, primus
gradus deuotio sit Virginis. Quod quidem sanum
consilium, & Confessoribus omnibus, ac Magis-
tris spiritualibus perquam necessarium. Imò
& Verbi Dei concionatoribus.

Expertò credant, nullum medium sic efficax
ad

ad animas lucrandas, ad peccatores conuertendos, ac in Dei via eos firmandos, ad perfectionem acquirendam, quam animis deuotionem Virginis imbibere. Millies hoc expertus sum, millies & in alijs, quibus hoc persuasi, sic, ut ad eam certissimam deuenirem mentem, quod si seruet Virgini aliquem addicam, etsi perditissimum, eius salutem sic infallibilem futuram, ut nihil reliquum sit mihi ad dubitandum. Vah! quæ vidi, quæ audiui, quæ circa hoc expertus sum! Usque ad stuporem dicam, usque ad miraculum est videre, quanto Filius eius benedictus conatu satagit, ut nemo Virginis Matris suæ deuotus deperdatur. Arguit, ut sic dicam, obsecrat, increpat, modos inuenit exquisitos ad illum conuertendū, animas pulsat, ut pro illo rogent, annos & annos expectat patientissimè, occasiones præstolatur, deuotiones, ac pietatis opera inspirat, cor aliquādo emollescit, Prædicatores præuenit, amicos præbet sanctissimos. Et tandem; quando nec hoc sufficit, ad ultimum in mortis articulo, proueni-

dentia utens extraordinaria de facto, sic enim in
momento, ac ictu oculi praeuenit benedictionum
dulcedine, ut contritionis igne exardescens per
Virginis Matris intercessionem inter cunctos
annumeretur, qui sua vita inter sordidissimos
morabatur. Vide reliqua ubi supra. Haec
Aponte.

Quid ultra? Nunquam sic loquu-
tus est homo tam plana, & plena ver-
ba spe diuina, & Coelesti consolatio-
ne. Igitur venerabiles, & clarissimi Pa-
tres, sacri verbi praecones, praedicate
MARIAM; iterum, & iterum, & millies
dicam. MARIAM praedicate, si vobis
ipsis, & auditoribus immensa dona
spiritualia, & inestimabiles animae di-
uitias acquirere libet. Dicat Sapiens,
Prou. 31. Surrexerunt filij eius, & beatissi-
mam praedicauerunt. Vbi pro. Beatissimam
praedicauerunt, LXX. habent, Et diuites
facti sunt. Vnde Idiota, ubi supra, sic
ait:

*ait: Donis spiritualibus: ditat copiosissime ser-
nientes sibi, & potentissime protegit eos à triplici
aduersario, Mundo, Carne, & Diabolo, quia
salus nostra in manu illius est. Sic ille.*

Nec mirum; nam & ego pauper
MARIAE præco, & seruus inutilis, hu-
mili, quâ vtor, prædicatione per vi-
cos, & plateas, quærens multis illam,
quam diligit anima mea Virginem,
dulcissimam: cum ipso deuotissimo
A ponte possum dicere; *Vab! quæ audini,
quæ circa hoc expertus sum! Vsqûe ad stuporem
dicam, usque ad miraculum est, videre quæ
etiam circa perditissimos quosque
operatus est Filius propter summam
Matris suæ Sanctissimæ reuerentiam,
& amorem.*

Igitur, PP. amantissimi, omni tem-
pore, omni loco, flagrantissimo cor-
de, ore pleno, **MARIAM PRÆDICATE.**
Nam vt quidam dulciter cecinit.

Bulla elucidata

*Hac est Stella maris, vita Via, Porta salutis
Regula iustitiae, Limes pietatis, Origo
Virtutis, venia Mater, Thalamusque pudoris
Ortus cōclusus, Fons consignatus, Oliva (nans
Fructificans, Cedrus redolēs, Paradisus amae-
Virgula pigmenti, vinaria Cella, liquore
Praedita Coelestis, Nectar Coeleste propinans.
Nescia spineti florens Rosa, nescia culpa
Gratia, Fons expers limi, Lux nubila pellens,
Spes miseris, Medicina reis, Tutela Beatis,
Proscriptis Reditus, erranti Semita, caecis
Lumen, deiectis Requies, Pausatio fessis.
Hac est, quae primos casus, primi quē parentis
Abstergit maculas, vincens virtutē reatum,
Diruta restituens, redens ablata, rependens
Perdita, restaurans amissa, fugata repensans,
Post vespertinos gemitus nova gaudia donans,
Post morris tenebras, vitæ novitate relucens;
Cuius ad aduentum redit etas aurea mundo,
Post facinus pietas, post culpam gratia, virtus
Post vitium pax post odium post triste iocosum.*

QUIN-

QUINTA, ET VLT. RATIO

Oppugnationis.

QUINTA, & vltima ratio ea fit, quæ dum quodam sabbato in Ecclesia Antiphonā, *Salve Regina*, cum fratribus decantarem, & ad Diuam pro quintæ adhuc rationis Quæstioni huic addendæ illustratione, in honorem quinque litterarum, quibus Sanctissimum *MARIÆ* Nomen conscribitur; supplices preces effunderem, statim hunc in modum mihi venit in mentem.

Quod prius necessarium fuérat, vt Prædicatorum Religio Immaculatę Virginis Conceptioni tam firmiter aduersaretur, quia eam postea futuris temporibus solemniori cultu, & acclamatione incredibili, extra alios esset

esset exaltatura. Et sicut antea feruentiori super omnes SACRATISSIMI ROSARIJ deuotione, plausu, ac celebritate floruit; sic postea omnes Ecclesie status prædicatione & concelebratione Immaculatæ Virginis Conceptionis excelleret. *Ut sicut tenebræ eius, ita & lumen eius. Quia tenebræ illius non obscurabuntur, & nox sicut dies illuminabitur.* Psal. 138. Hæc, quæ iam probanda aggredior, minimè ex reuelatione aliqua, sed ex quibusdam coniecturis, hic apponere non dubitauî.

Sanè Beatum Tobiam (qui Prædicatorum yfurpauit munus, *Pergebat,* ait Sacer Textus, *ad omnes qui erant in captiuitate* (Per Doctores, qui sollicitè circuibāt gregem, ciuitatem; ait Interh.) *& monita salutis dabat eis*) quia acceptus erat Deo, necesse fuit, ut tētatio probaret;

baret, sic tamen, *ut in tenebris sedeat, & lumen cœli non videat.* Ad quid tenebrofa ista tentatio? Ut postea diuino repleatur gaudio, & cœlesti illuminatione clarescat. Haud dissimiliter, sacrum Prædicatorum Ordinē, quia acceptus erat Deo, & sacratissimæ Virgini amabilis valde, necesse fuit, quod talis probaret tentatio, ut prius in tenebris caliginosæ opinionis sedeat; & lumen cœli, idest MARIE (sic ab Andrea Hierosol. in explicatione salut. Ang. nominatur: *Cœlum, in quo sol s. p. sedet.*) tanto gratiæ lumine in suo Conceptu fulgentis non videat, ut postea mirro & inaudito huius mysterij micantilumine fulgeat, & iugi proclamatione de Conceptione Virginea cunctam Ecclesiam illustret.

Nam quemadmodum bos retro gradus efficitur, ut celeriores arri-

piat cursum. Sic similiter bos mutus, cum perillustri Familia (sic Doctor Angelicus à Magistro suo appellabatur) retrocessisse, & obmutuisse in admirabili Conceptionis mysterio visus est: ut postea per alumnos, & sacram Familiam in eiusdem Immaculatissimæ Conceptionis acclamatione gloriosa, & velocissimum cursum, & stupendum, per uniuersamque Ecclesiam (quem magister prædixerat) tonandum ederet mugitum. Tunc enim forsitan furtiva nunc, firma & vera de Immaculata Conceptione Virginea Angelici Doctoris sententia, quasi manè lumen erumpet.

*TVNC CERTE ECCLESIA SANCTA
LÆTABUNDA VIDEBIT,*

ANGELVM DEI FORTEM.

Hoc est, Doctorem Angelicum,
cum Dominicana Familia (quos
Beata Virgo, dum quadam die ad
virtutem roborat, fortes appellat, di-
cens: *Fortiter, viri fortes.*) Et quia in fi-
de catholica tutanda constantissimi.

Ex chor.
Irad.

VOLANTEM.

Quia in celebranda Immaculata
Conceptione Virginea, quosque etiā
feruentissimos ante coellenti

PER MEDIUM COELVM.

Ecclesiæ militantis: Nam teste di-
uo Gregorio hom. 12. in Euang: *Sepe*
in sacro eloquio regnum cælorum præsentis tem-
pore Ecclesia dicitur.

VOCE MAGNA CLAMAN- TEM.

Quia buccinabit in tuba dicitur in - Psal. 80.

signe die huius solemnitatis. Id est, diffinitio-
nis illius: clara voce & eximio gaudio
Lunam nouam, seu lucidissimam Cō-
ceptionem MARIAE, & illuminationē
Ecclesiae prædicantes. (Interl. Buccin-
nate; clarius prædicate) Tunc enim, Hin-
nient de mari. Hoc est, vt ait Richardus
á S. Laurentio, hunc Isaia cap. 24. lo-
cum exponens: Alacriter prædicabunt de
MARIA. Et omnis Ecclesia exultans
audiet Angelum, id est, Dominicanā
Familiam læto corde, voce magna
de purissima Virgine vociferantem,

ET DICENTEM
ISTA EST VIRGO SANCTA, IN CON-
CEPTIONE SUA FACTA
AMICA DEI

Hinc memini mulieris illius, cui da-

D. Thom.

22. q. 102.

Interl.

Isa. 24.

Richard.

á S. Lau.

date sunt alæ duæ; ut volaret in de- Apoc. 12.
 sertum. *Signum magnum apparuit in celo,*
sicut Ioannes, Apoc. 12.) Mulier amictu
solis, & Luna sub pedibus eius, & in capite eius
corona stellarum duodecim. Et in utero ha-
bens, & clamabat parturiens, & cruciatur ut
pariat. Et date sunt mulieri alæ duæ aquilæ
 magnæ, ut volaret in desertum. Per hanc mu-
 lierem, tãquã præclaram Ecclesiæ
 partem sanctissimi & amantissimi Pa-
 tris Domini Familiam intelligo.
Amictum sole video, id est, cælesti Ang:
 Doct. D. Thomæ doctrina, qui uti sol
 fulgentissimus, cunctas illustrat Ec-
 clesias. *Luna sub pedibus eius.* Quia pra-
 uas calcans hæreses, quotidie interi-
 mit. Luna enim typus est heretice
 prauitatis, nam hæreticus *scilicet* ut Ecc. 17.
Luna mutatur a vera in falsam religio-
nem. Et in capite eius corona stellarum duode-
cim, id est, multorum doctissimorum

Dan. 12.

Interl.

virorum, quibus inclyta Prædicato-
rum Religio coronatur. Nam, *Qui ad
iustitiam erudiunt multos, quasi stellæ fulgebunt
in perpetuas æternitates.* Ait Daniel cap.
12. Et in vtero habens hæc mulier,
clamabat paruiens. Hoc est, *Prædicabat.*
Ait Interl. Quia Ordo Prædicatorū
institutus, & nominatus. *Et cruciatur,
ut pariat.* Nam a tempore multo, &
vulgi insectatione, & disputationum
assidua palestra, imō & ipsa rei verita-
te iam in tota Ecclesia mira claritate
fulgētī, & ad vltimum plausibili Bul-
la SS. D. Alex. VII. vere *Cruciatur* ut pa-
riat filium masculum. Id est, verum & fir-
mum de Virginea Conceptione Im-
maculata consensum.

Huic ergo mulieri *Datæ sunt alæ duæ
equi' a magna ut volaret in desertum.* Hoc
est, in occultum, & singularissimum,
& omni labe expers Virgineæ Con-
cep-

ceptionis mysterium, ab ea desertū,
& incultum, in quo nunquā habi-
tauit; vt, videlicet, duplici impetu, &
ardentissimo impulsu raperetur, &
vti aquila regia, supra omnes se attol-
leret, & altiora penetraret, prædican-
do, & concelebrando Virginis Im-
maculatissimam Conceptionem.

Sed licet in hoc deserto Concep-
tionis Marianæ nunquā habitaue-
rit sacer Prædicatorum Ordo, habi-
tabit tamen vltro neus, tamquam in
loco suo, nouissimis temporibus: vt
ex sacro Isaiaë vaticinio colligo, cap. Isai. cap. 2.
2. vbi ait: *Et erit in nouissimis diebus præpa-
ratus mons domus Domini in vertice montium: &
elevator super colles: & fluent ad eū omnes gē-
tes: & ibunt populi multi, & dicent: Venite as-
cendamus ad montem Domini, & ad domum
Dei Iacob, & decet nos vias suas, & ambula-
bimus in semitis eius.* Quæ verba breuiter

accommodanda sunt huic instituto.
Etenim mons iste, domus Domini,
idest Ecclesie, Ordo Predicatorum
est, propter altitudinem & dignita-
tem Evangelicæ prædicationis, unde

Idemc. 40

idem Propheta cap. 40. ait: *Super montem excelsissimum ascende tu, quæ Evangelizans Sion, exaltavit for. itudine vocem tuam. Id est, Præ-*

dicatorem exponit Interl. Mons ergo
iste præparatus, bellica Ang. Doctor-
is schola, erit in nouissimis diebus,
hoc est, per prædicationem purissi-
mæ Conceptionis, habitabit in verti-
ce montium, idest. In suprema Domi-

es. 101. 102.

na super choros Angelorum exalta-
ta, quæ est speciosissima Virgo MA-
RIA; sic a diuo Anselmo, lib. 1. excellē.

D. Ansel.

B. MA. cap. ult. dicta *Summa Domina, &
unica Dominatrix, super choros Angelorum*

Glos.

D. August.

Psal. 124.

exaltata. Per montes enim Angelos
intelligit Glos. mor. cum Augustino,

&

& Psalmista, Psal. 124. vbi de Angelis dicitur; *Montes in circuitu eius.* Deinde ait Propheta: *Et eleuabitur super colles.* Acclamatione huius mysterij, vt sæpe diximus: *Et fluent ad eum omnes gentes, &c.* Vt ex deuotione, & cultu mundissimæ Conceptionis sic instruantur, vt rectè ambulare valeāt in via, quæ ducit ad vitā. Sic enim á nostro religiosissimo, & sacratissimæ Uirgini ad dictissimo (in cuius laudem Ioannis Apocalypsim magna ex parte doctissimus explanauit) Theologo celeberrimo F. Petro á Iesu Maria, alias de la Serna proprijs auribus audiui, per diuinissimum Cōceptionis mysterium nouissimis diebus esse Ecclesiam instaurandam. Vnde de his clarissimis viris Dominicanis

accipi potest illud

Matth. 19.

R

ERVNT

ERVNT PRIMI
NOVISSIMI
ET NOVISSIMI
PRIMI.

PUNCTUM QUINTUM. ET VLT.*Elucidatur Bulla Ss. D. N. D. Alexandri VII.*

**INNOUATIONIS CONSTITUTIONUM ,
ET DECRETORUM in fauorem senten-
tiæ afferentis , animam Beatę MARIAE
Virginis in fui creatione , & in cor-
pus infusione á peccato Originali
præseruatam fuisse , editorum.**

*Cuius tenor talis**est.*

ALEXANDER PAPA VIJ.
ad perpetuam rei memoriam.

SOLICITVDO omnium Ecclesiarum , quam , licet meritis , & viribus
longè impares, Dei optimi maximi voluntate , & prouidentia gerimus,
in id Nos anxie tenet intentos, & vigilantes, vt scandala, quæ inter fide-
les pro humanæ naturæ corruptione , & fragilitate necesse est vt ve-
niant, quantum fieri potest, paucissima exoriantur, vtquæ exorta quàm celer-
time , & quàm diligentissime amoueantur: nam ijs, per quos veniunt, certam
peccati perniciem, quibus verò præbentur præsens afferunt labendi pericu-
lum; quorum Nos pro nostro Pastoralis Officij debito, & damnam summo pe-
re dolemus, & discrimine assidue vrimur. Sanè, VETVS EST Christi fide-
lium erga eius Beatissimam Matrem Virginem MARIAM pietas, sentiendum
eius animam, IN PRIMO INSTANTI CREATIONIS, ATQVE
INFUSIONIS IN CORPVS, fuisse speciali Dei gratia, & priuilegio, intuitu

meritorum Iesu Christi eius Filij, humani generis Redemptoris, a macula peccati Originalis PRÆSERUATAM IMMUNEM, atque IN HOC SENSV eius Conceptionis festiuitatem solemnī Ritu colentiam, & celebrantiam; creuitque horum numerus, atque huiusmodi cultus post editas à scilicet. Sixto PP. IV. prædecessore nostro in eius commendationem Apostolicas Constitutiones, quas sacrum Concilium Tridentinum innouauit, atque obseruari mandauit. Aucta rursus, & propagata fuit pietas hæc, & cultus erga Deiparam post erecta hoc nomine, approbantibus Romanis Pontificibus, Religiosum Ordinem, & Confraternitates, ac concessas ab iisdem Indulgentias, ita ut accedentibus quoque plerisque celebrioribus Academijs ad hanc sententiam, iam ferè omnes Catholici eam complectantur. Et quia ex occasione contrariæ assertionis in concionibus, lectionibus, conclusionibus, & actibus publicis, quod nempe eadem Beatissima Virgo MARIA fuerit Concepta cum peccato Originali, oriebantur in Populo Christiano, cum magna Dei offensa, scandala, iurgia, & dissensiones, rec. mem. Paulus PP. V. etiam prædecessor noster vetuit horum opinionem præfate sententiæ contrariam publicè doceri, aut prædicari. Quam prohibitionem pie mem. Gregorius PP. XV. similiter prædecessor noster, ad priuata etiam colloquia extendit; mandans insuper in fauorem eiusdem sententiæ, ut in Sacrosancto Missæ Sacrificio, ac Diuino Officio celebrandis, tam publicè, quàm priuatim, non alio quàm Conceptionis nomine uti quicumque debeant. Nilominus, prout Venerabiles fratres Episcopi ferè omnes Hispaniarum, cum Ecclesiarum suarum Capitulis, datis ad Nos literis exposuerunt: accedente etiam insinuatione CHARISSIMI IN CHRISTO FILIJ NOSTRI PHILIPPI EARUNDEM HISPANIARUM REGIS Catholici, qui specialem super hoc misit ad Nos Oratorem VENERABILEM FRATREM LUDOUICUM, EPISCOPUM PLACENTINUM, per quem etiam delatæ fuerunt ad Nos supplicationes Regnorum earundem Hispaniarum, pergunt aliqui contrariæ illius opinionis contra præfatas prohibitiones, tum priuatim, tum publicè præfatam sententiam, aut impugnare, aut vellicare, & fauorem à Romanis Pontificibus cultui, & festo secundum illam præstitum ita interpretari, ut frustrentur; imò Ecclesiam Romanam huic sententiæ, & cultui iuxta illam Beatæ Virginis exhibito fuere negant, pios Christi fideles e sua pacifica quàm possessione deturbare conando; unde offensiones, scandala, & iurgia, quibus obuiare voluerunt Paulus V. & Gregorius XV. nostri prædecessores, perdurant adhuc, & ex occasione eorundem aduersantium maiora his incommoda in posterum prudenter, & meritò timentur. Quapropter super his, tam præfati Episcopi cum Ecclesiarum suarum Capitulis, quàm memoratus Philippus Rex, eiusque Regna Nobis pro oportuno remedio instanter supplicari fecerunt. Nos considerantes, quod Sancta Romana Ecclesia de Intemeratæ, semperque Virginis MARIE Conceptione festum solemniter celebrat, & speciale, ac proprium super hoc Officium olim ordinauit iuxta piam, deuotam, & laudabilem institutionem, quæ à Sixto IV. prædecessore nostro tunc emanauit; volentesque laudabili huic pietati, ET DEUOTIONI, ET FESTO, AC CULTUI SECUNDUM ILLAM EXHIBITO in Ecclesia Romana post ipsius cultus institutionem NUNQUAM IMMUTATO, Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum exemplo fauere, necnon tueri pietatem, & deuotionem

Conem hanc colendi, & celebrandi Beatissimam Virginem, P.R.Æ.U.E-
NIENTE, SCILICET, SPIRITUS SANCTI GRATIA, A PEC-
CATO ORIGINALI PRÆSERVATAM; cupientesque in Christi Gre-
ge unitatem spiritus in vinculo pacis, sedatis offensionibus, & iurgijs, amotisq;
scandalis, conservare: ad præfatorum Episcoporum, cum Ecclesiarum suarum
Capitulis, ac Philippi Regis, eiusque Regnorum oblatam Nobis instantiam, ac
preces, Constitutiones, & Decreta à Romanis Pontificibus prædecessoribus
nostris, & præcipue à Sixto IV. Paulo V. & Gregorio XV. edita in favorem
sententię afferentis, animam Beatę Marię Virginis IN SUI CREA-
TIONE, ET IN CORPUS INFUSIONE SPIRITUS SANCTI
GRATIA DONATAM, ET A PECCATO ORIGINALI PRÆ-
SERVATAM FVISSE, necnon, & in favorem festi, & cultus Conceptionis
eiusdem Virginis Deiparę S. CVNDVM PIAM ISTAM SENTEN-
TIAM, VT PRÆFERTVR, exhibiti innouamus, & sub censuris, & pœ-
nis in eisdem Constitutionibus contentis observari mandamus. Et insuper,
omnes, & singulos, qui præfatas Constitutiones, seu Decreta, ita pergent in-
terpretari, vt favorem per illas DICTÆ SENTENTIÆ, ET FESTO-
SEM CVLTVM SECUNDVM ILLAM EXHIBITO frustrentur, vel
qui hanc eadem sententiam, festum, seu cultum in disputationem revocare,
aut contra ea quomodocumque directe, vel indirecte, aut sub quovis prætextu,
etiam definibilitatis eius examinande, siue faciã Scripturam, aut Sãctos Patres,
siue Doctores glossandi, vel interpretandi, denique alio quovis prætextu, seu
occasione, scripto, seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare, contra ea
quicquam determinando, aut asserendo, vel argumenta contra ea asserendo, &
insoluta relinquendo, aut alio quovis excogitabili modo differendo, ausi
fuerint, præter pœnas, & censuras in Constitutionibus Sixti IV. contentas,
quibus illos subiacere volumus, & per præfentes subijcimus, etiam concionan-
di, publice legendi, seu docendi, & interpretandi facultate, ac voce activa, &
passiva in quibuscumque electionibus eo ipso, absque alia declaratione, priua-
tos esse volumus, necnon ad concionandum, publice legendum, docendum, &
interpretandum perpetuę inhabilitatis pœnas ipso facto incurrere, absque alia
declaratione; à quibus pœnis non nisi à Nobis ipsis, vel à successoribus nostris
Romanis Pontificibus absolvi, aut super ijs dispensari possint: necnon eisdem
alijs pœnis nostro, & eorundem Romanorum Pontificum successorum nostro-
rum arbitrio infligendis pariter subiacere volumus, prout subijcimus per præ-
fentes, innouantes Pauli V. & Gregorij XV. superius memoratas Constitutio-
nes, siue Decreta. AC LIBROS, in quibus præfata sententia, festum, seu
cultus secundũ illã in dubiũ reuocatur, aut cõtra ea quomodocumq; vt supra, ali-
quid scribitur, aut legitur, seu locutiones, conciones, tractatus, & disputatio-
nes contra eadem continentur, post Pauli V. supra laudatum Decretum edita,
aut in posterum quomodolibet edenda, prohibemus, sub pœnis, & censuris in
Indice Librorum prohibitorum contentis, & ipso facto, absque alia declaratio-
ne, pro expresse prohibitis haberi volumus, & mandamus. Vetamus autem Six-
ti IV. Constitutionibus inhærentes, quempiam asserere, quod propter hoc
contrariam opinionem tenentes, videlicet gloriosam Virginem MARIAM
cum Originali peccato fuisse Conceptam, hæresis crimen, aut mortale pecca-
tum incurrant; cum à Romana Ecclesia, & Apostolica Sede nondum fuerit

Bulla elucidata

hoc decisum, prout Nos nunc minimè decidere volumus, aut intendimus: qui-
potius contrariam illam opinionem hæresis, aut peccati mortalis, aut impieta-
tis damnare audentes, præter poenas, quibus eos subiecit Sixtus I V. alijsque
prædecessores nostri Romani Pontifices grauioribus alijs poenis subiicimus,
quas in contrafacientes huic nostræ Constitutioni superius infliximus. Volen-
tes, quod contra huius nostræ Constitutionis transgressores, etiam Regulares
cuiusvis Ordinis, & Instituti, ETIAM Societatis Iesu, & quomodolibet
exemptos, & alias quascumque Ecclesiasticas, & seculares personas cuiuscumque
status, gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticæ, quam secularis, ut
præfertur, tam Episcopi, & Prælati superiores, alijsque locorum Ordinarij,
quam hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquisitores procedant,
& inquirent, atque in eos strictè animadvertant: Nos enim ijs, & eorum cui-
libet cõtra eosdẽ transgressores procedendi, & inquirendi, ac poenis coërcendi, &
puniendi liberam facultatem, & auctoritatem ijsdem auctoritate, & tenore tri-
buimus, & impartimur, eosque, ut præfertur, procedere, inquirere, & punire
districte præcipimus, & mandamus. Non obstantibus Constitutionibus, & Or-
dinationibus, ac quibuscumque indultis, & litteris Apostolicis quibuscumque personis
quantumcunque qualificatis, & in quacumque etiam Cardanalatus, Patriar-
chali, Archiepiscopali, Episcopali, & quauis alia dignitate, & honore consti-
tutis, etiam quod contra eos procedi, interdici, suspendi, vel excommunicari
nequeat quomodolibet concessis. Quibus omnibus, & eorum singulis, etiam
si pro sufficienti illorum derogatione de eis, ipsorumque totis tenoribus spe-
cialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per
generales, etiam id importantes clausulas, mentio habenda, aut alia exquisita
forma obseruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti
forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, harum serie
specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.
Ut autem hæc nostra Constitutio & præmissa omnia ad eorum omnium, quo-
rum interest notitiam congruentius peruenire possint, in virtute sanctæ obe-
dientiæ, & sub poena priuationis ab ingressu Ecclesiæ eo ipso incurrenda præ-
cipimus, & mandamus omnibus, & singulis locorum Ordinarijs, ac eorum
Vicarijs, Suffraganeis, & Officialibus quibuscumque, & alijs singulis, ad quos
quomodolibet spectat, & pertinet, quatenus huiusmodi nostram Constitutio-
nem singulis suæ Diocesis, vel districtus prædicatoribus, & alijs quibus expe-
dire iudicauerint, oportunè insinuent, & publicent, ac insinuari, & publicari
faciant, ne quis in posterum quoquomodo ignorantia de præmissis possit præ-
tendere, aut se contra præmissa valeat excusare. Volumus, & similiter eadem
auctoritate decernimus, & mandamus, quod præsentibus litteræ per aliquos, ex
nostris Cursoribus in Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, ac Principis
Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ de
Urbe de more publicentur, & affigantur; quæ affixio, & publicatio, ita omnes,
& singulos, ad quos spectet, afficiat, & arctet, ac si illis personaliter intimatæ
fuerint; & quod illarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij
subscriptis, & sigillo alicuius personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ
munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus litteris adhibere-
tur si ostensæ, vel exhibitæ forent. Dat. Rome, apud **SANCTAM**
MARIAM MAIOREM, SVB ANNO V LO PISCATORIS,
Die

Die viij. Decembris. M. DC. LXJ. Pontificatus nostri anno septimo.

S. Vgolinus.

Anno millesimo sexcentesimo sexagesimo primo, Indictione 13. die vero 11. mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Alexandri Divina Prouidentia Papæ VII. anno septimo, superscriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in Basilicarum S. Ioan. Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per me Andræam Castruccium prælibati Sanctiss. D. N. PP. Curs. Pro D. Mag. Curs. Petrus Paulus Desiderius Curs.

**BVLLA HÆC
DVTVRNO BELLO, A CON-
ceptione Mariana oborto finem
imponit.**

SED qua laude, quo plausu, hæc Alex. D. N. Bulla digna sit, vel ob id tantum, quod tam importuno bello finem imposuerit, discordes animos reconciliauerit, & nitido Ecclesiæ Coelo serenitatē tribuerit, quis etsi hominum loquatur linguis, & Angelorum ediffere queat? Pulchrè Regius vates sanctissimam Virginē
diei

Psalm. 88.

diei Coeli assimilavit, dicens: *Thronus eius sicut dies coeli.* Psalm. 88. Quare sanctissima Virgo dies Coeli, & non potius terræ dies? Quia dies terræ (ut inquit noster Christophorus Gonçales in Genes. Discurs. 7. cap. 7.) ex præcedenti nocte, & mane sequenti coalescit, ut ex Gen. cap. 1. colligitur *Factum est vespere & mane dies unus.* At dies Cœli tenebris expers, iugiter lucidus perseverat. Sic Beata Virgo caliginosa nocte Adami peccati carens, originariæ gratiæ splendore coruscans, semper à claritate Dei illuminata inclarescit.

Apoc. 2 1.

Sic Ioannes Apoc. 2 1. *Et claritas Dei illuminabit eam.* Vel, ut altera lectio habet: *Illuminavit illam.* Nam Cœli Mariae dies à primo sui ortu & illuminata fuit, & in æternum illuminabitur à claritate Deifica. Sol equidem divinus iustitiæ sic eam semper illustrat,

ut

ut nullo Lunæ, hoc est, alicuius culpe
 siue actualis, siue originalis immuta-
 tionis, interiectu, à prima luce subor-
 ta aliquandò deficiat. Sed quid si nu-
 bres illæ, de quibus Isaias (ubi su-
 pra) ait: *Qui sunt isti, qui ut nubes volant?* In-
 terponantur? Numquid à tam clara
 die lucem eripient? Diem Cœli niti-
 dissimam Mariam inobscurabunt?
 Involuent nimbi? Crebris micabit ig-
 nibus æther? Iuxta Poetæ carmina.

Isai. 40.

Involvere diem nimbi, & nox humida Cœlum Vir. Æne.

3.

Abstulit: ingeminant abruptis nubibus ignes.

Minime. Nam dilucida, & vitrea Ale-
 xandri Bulla (sic enim à quodam
 Bulla appellatur.

Alternæ vitreæ litteralis cingula Bullas.)

Cœlum Marianum simile vitro mun-
 do, nimisque pellucido atris fugatis
 nubibus, splendidum, ac serenum
 reddidit, uti

Luc. lib. 1.

Matutina rubent radiati tumina Solis.

Et, ex Fausto,

Faust.

Fulgidus, ut pulsa Sol tempestate, serenat.

Ezech. c. 1.

Sed ex quo Dauidicū audiui carmen: *Thronus eius sicut dies Cæli.* Et throni illius memini Ezechielis cap. 1. ex sapphirinis constructi lapidibus. *Quasi aspectus* (iungit) *lapidis sapphirini similitudo throni.* Quare ex sapphiris Dei thronus conficitur? En causa throni sapphirati. Quia Beata virgo MARIA, quæ Dei thronus futura erat, per sapphirum figurabatur. Sapphirus namque cæteros lapides specie & valore excedit. Vnde Lapidarius, in Horto sanitatis, cap. de sapphiro, ait:

Vt merito sacra gemmarum gemma vocetur.

De hoc pretioso lapide inquit Isidorus, lib. 16. cap. 19. *Sapphirus cæruleus est, & cum purpura habens pulueres aureos.* Vnde sapphirus lapis Regum ornamentum.

mentis vestitur, iuxta Homeri carmen. Homer.

*Sed solos talia Reges
ornamenta decent.*

Cœruleus dicitur; nam colore eius, ad instar Cœli puri, & nubibus vacui. Vnde naturalium historiographi referant, quod sapphirus Cœlo fere-
no est simillimus. Aiunt etiam, vim habere animos discordes reconciliandi, nec non & venenum expellendi, eaque virtute pollet, ut ad eius aspectum aranea continuo intereat. Non ne omnia hæc in illibatæ Virginis Cōceptione resplendent? Ita fanè; nam verū omnino est, quod Isaias ait: cap. Isai. 54.
54. *Fundabote in sapphiris.* Non ne itidem his sapphirinis virtutibus aureo hoc tempore felicissima illustratur Ecclesia? Nōne sapphirus iste Marianus pretiosus Hispaniarum media pur-
S 2 pu-

Bulla elucidata,

pura, aureaque corona Ecclesiae Cœlo candido alias nigris euoluto nubibus, serenitatem attulit? Nonne diuturna circa Conceptionem Virgineam dissensione disiunctos animos copulauit? Nonne venenum originalis culpæ, quod opposita euomebat sententia, Ecclesia gratulabunda expulit? Nonne aranea virulenta contraria antiquas telas exercere parata, ut quidam Poetarum cecinit.

Ouid. 6.
Metam.

Stamen & antiquas exercet aranea telas.

Ad aspectum Conceptionis sapphirinæ Bullatæ continuô perijt? Ita verum. Ergô verum etiam, Bullam nostram magnis laudibus efferendâ, dignamque existimari.

[Plinius.

Prætereâ sapphirus, & lapis pretiosus, & stellatus; splendidam enim (teste Plinio lib. 37. cap. 9.) stellam intraviscera claudit. Sic similiter Virgo

go Beata tam grata Deo à primò instanti suæ Conceptionis, & infusionis animæ.

Vt sua condiderit Sanctâ intra viscera matris.

Fran. Pet.

Vnde Virginis Sapphirina Cõceptio plusquam stella decora, iam caliginosis fugatis nubibus, multis radiata luminibus, vndique stellata cõpicitur. Obidque Conceptionis Marianæ stella matutina, non iam erratica, prout aliquibus (mirantibus piorum animis iuxta illud:

Stellas vagas miratur & astra.

Lucan.

Lucan. lib. 7.) visa fuit: sed fixa, stabilisque, omnibus letabundis, gloriosissime requiescit. Huius rei forsan imago fuit (veluti eius in stemmate nobilitatis aspicitur) stella illa, qua mons Ecclesiæ sublimis, idest Ss. D. N. Alex. VII. feliciter coronatur; ibique veluti fixa quiescit.

Vnde exijt Anagramma illud:

AGNITA PVRA MACVLÆ;
A
MONTIVM SIDERE.

Supra montē ergo Ss. D. N. Alex.
placida iam pace quiescit Marianus
Conceptus, iuxta Virgilianum car-
men.

Virg. l.
Æne.

Nunc placida compositus pace quiescit.

Summo Olympi cacumine quieta
& in concussa sedes erat Deorum.
Sic apud antiquos.

*Venit Olympum, ubi sedes inconcussa Deorum
Dicitur esse: aut ventis, &c.*

Non dissimiliter hodie in vertice
Summi Alexandri Olympi placida
fedet Diuarum Diua. Hodie à pro-
cellis, ventisque secura.

Celebris pro Conceptione Vir-
ginea figura illa fuit arcē Noë ab
aquarum eluvionis impetu liberatæ:

sicut enim illa eluuei aquis montes
etiam celsissimos inundatibus obru-
ta non fuit, sed ferebatur super aquas;
sic facer Textus: *Porro arca ferebatur su-
per aquas, & aquae praevaluerunt nimis super
terram, operiti quæ sunt omnes montes excelsi sub
universo Cælo. Gen. cap. 7.* Ita similiter,
licet altissimi illi montes, hoc est, Re-
ges, Patriarchæ, & Prophetæ inun-
danti peccati originalis diluvio mi-
serabiliter perierint, Dei para verò
sanctissima, ut quæ arca veri Noe fu-
tura esset, huius diluvij aquis mini-
me submersa fuit. Vnde in officio
Conceptionis Immaculæ, quo, ex
approbatione Sedis Apostolicæ, Se-
raphica Religio utitur, in Responso-
rio ad quintam Lectionem, sic dici-
tur: *Factum est diluvium peccati super omnem
terram, operiti quæ sunt omnes montes excelsi sac-
torum: arca vero Dei elevata est in subli-*

Gen. c. 7.

In Offi.
Concep.

me, & ferebatur super aquas. Et in eodem officio, hæc decantatur Antiphona: Aqua multa non potuerunt extinguere charitatem: nec flumina peccatorum obruent Mariam.

Gen. 8. De hac ergo mirabili Noë arca inquit liber Genes. ca. 8. *Reverſæ ſunt aquæ de terra euntes, & redeuntes, & ceperunt minui poſt centum quinquaginta dies. Requievit quæ arca menſe ſeptimo, vigesima ſeptima die menſis, ſuper montes Armenia. Perpende ſeptenariam arcæ requiem ſuper montes Armeniæ, quam & Gloſſa adnotavit, ex Iſidoro. Quæ forte adumbravit ſeptenariam Conceptionis Mariæ requiem ſuper ſupremum Eccleſiæ montem, nēpe Alex. Etenim arca Noë ſeptimo anni menſe, arca vero Virgineæ Conceptionis, ſeptimo anno Pontificatus Ss. Alexandri, etiam huius nominis ſeptimi*
re-

requieuit. Infupèr & Ecclefia mater in eadem delineata arca quieuit fuper montem excelfum eiusdem Alexandri, ad hoc quippe ipfius Bulla prodijt, vt fcandala & iurgia inter fideles ex occasione contrariæ assertio- nis oborta, quàm celerrimè, & quam diligentiffimè amoueantur.

Sed post quàm imminutæ fuerūt eluuiōis aquæ, & Noë egressus est de arca, *Ædificauit altare Domino: & tollēs de cunctis pecoribus, & volucribus mundis, obtulit holocausta super altare.* Genes. cap. 8. *Genes. 8.* Vbi describitur, prout notauit Lyra. *Ipsius Noë deuotio, per hoc quod obtulit sacrificium Deo, gratias agens de sua liberatione.* Haud diffimiliter, postquam edita Alexādri Bulla imminutæ sunt aquæ contradictionis, & clausi sunt fontes Abyssi originalis peccati erga Beatifsimam Virginem Deiparam, & cata-
T rac-

tractæ Coeli, & prohibitæ sunt pluuiæ
de Cœlo, dies quæ Mariæ Sanctissi-
mæ dilucida apparuit, & Cœlum Ro-
manæ Ecclesiæ redditum est ferentū;
Ecclesia mater plurima ædificauit al-
taria, & sacrificia obtulit; Deo gratias
agens pro Virginis Matris ab vniuer-
sali eluione originalis culpæ libera-
tione. Et pro apertissima tanti myf-
terij declaratione à Ss. D. N. Alex:
VIJ. nouiter facta. Nec non & pro
placida pace, & serenitate nostris ob-
tenta temporibus. In cuius conce-
lebratione, & cultu tam mirabili, &
vniuersali exhibito plausu, aperte dig-
noscitur, quanta sit Ecclesiæ Matris
propensio, & mira deuotio circa
diuinissimum Conceptionis
mysterium.

QVID, SI IN BVLLA HAC NON NVLLI
 existiment, nil contineri nouum?

SED in eo, quod aliquibus Bulla
 nostra nil continere nouum visa
 est, vt ex ipsius Bullæ titulo affir-
 mant, nempe, *Innovatio constitutionum &* Buli. Ale.
VII.
Decretorum. Re conditur mihi summa
 gloria, eximia laus, & euidentissima
 assertio Immaculatissimæ Concep-
 tionis. Nam ex eo quod Ss. Alex. nil
 nouiter addendum putauerit, sequi-
 tur Beatissimam Virginem MARIAM
 non vno, vel altero tempore, sed sem-
 per, & secundum se ipsam, & secun-
 dum existimationē & cultum sanc-
 tæ Romanæ Ecclesię, in suo Concep-
 tu purissimam fuisse. Certē Ecclesia
 catholica perpetuō ita sensisse vide-
 tur. Vt ex Romanis Pontificibus,

Bull. Ale.
VII,

Concilijs,solemni cultu Immacula-
te Conceptioni exhibito, & ad vlti-
mum ex Ss. D. N. Alex. VIJ. Bulla
perspicue patet; prefertim ex illa clau-
fula: *Sanè vetus est Christi fidelium ergà eius
Beatissimam Matrem Virginem MARIAM
pietas, sentientium eius animam in primo instā-
ti creationis à macula peccati originalis præser-
uatam, atque in hoc sensu eius Conceptionis fes-
tinitatem solemni ritu colentium, &c.*

Cant. 4-

Hab. Te

Quod vero Beata Virgo non in
hoc, vel illo tempore secundum se
ipsam, sed semper à primo creationis
instanti pulchra & Immaculata exti-
terit, optime noscitur ex celeberrimo
erga Virgineam Conceptionem
epithalamio, de quo supra: *Tota pulchra
es amica mea, & macula non est in te. Vbi He-
breus legit: Tota pulchra amica mea, macula
non in te. Sed quare in hoc loco, vbi ad
litteram, ut supra diximus, Spiritus
Sanc-*

Sanctus loquitur de puritate Virginea, verbū *Est*, tacet Hebraica lectio? Non aliam ob causam, nisi quia verbum *Est*, secundum Grammaticos, præfens tempus significat: at puritas Virginea non huius, aut illius temporis est, sed cuncta à primo creationis instanti vnde quaque sanctissima complectitur tēpora. Vnde D. Athanasius in Euang. de Ss. Deipara: *Dicimus eam, inquit, iterum atque iterum & semper, & vnde quaque Beatissimam.*

D. Athan.

Hanc Cōceptionis Marianę sanctitatem omnia contestantur tempora, vt videre est in eiusdem Conceptionis signo illo mirabili, quod Ioannes vidit, Apoc. 12. *Signum magnum apparuit in Cælo (inquit ipse) mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus eius, & in capite eius corona stellarum duodecim. Cur ergo luminaria Cœli, & non potius cœlestes*

Spiritus in suo conceptu circūstant,
& ornant MARIAM? Statim dicam. Vt
quid astra, & sydera Coeli creata sūt?

Genf. I.

Dicat Moyſes, Gen. I. *Dixit autem Deus:*
Eiant luminaria in firmamento Cœli, & diuidāt
diem ac noctem, & sint in signa, & tempora, &
dies, & annos. En mysteriū; cūcta tem-
pora in ſua Cōceptione illuſtrant MA-
RIAM, vt per hoc aperte intelligatur,
Virginē Beatiffimam non in hac, vel
illa temporis differentia, ſed ſemper,
á primo Conceptionis instanti Sanc-
tiſſimā, & penitus Immaculatā fuiſſe.

Luce. I.

Ad idem etiam faciunt verba illa,
quibus Gabriel Angelus Virginem
dulciſſimam ſalutauit, dicens: *Aue*
gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in
mulieribus. Lucæ I. *Qua, cum audiſet,*
turbata eſt in ſermone eius. Quare in ſalu-
tatione hac Angelica turbata eſt Vir-
go Beata? *Quia nesciebat* (ait Gloſſa ibi
ex

ex S. Tīto.) *si præteritum, an futurum e-* Interlin.
set, quod Angelus dixit. Nullum enim

verbum præteritum, præsens, aut fu-
turum salutatorio sermoni Angelus
immiscuit, vt supra diximus. Quia ple-
nitude gratiæ in MARIA cuncta tem-
pora indifferenter amplectitur. Præ-
tereā, in salutatione Angeli turbatur
MARIA, quia littera Græca, secundum
D. Epiphanium, ita habet: *Gratia plena* Græc.
fuisti, es, & eris. Vbi plenitudo gratiæ

Marianæ omnia includit tempora,
præterita, præsentia, & futura: &
quia similis salutatio inter Adæ filios
noua prorsus, & inaudita fuerat,
Virginem conturbauit: vnde Interl.

ait: *Turbata est de insolita salutatione.* Interlin.

quomodo ex eo quod nihil nouitèr
addēdū in Bulla Ss. Alex. VII. existi-
mauerit, cū Ecclesia Romana per om-
ne tēpus benè de puritate Virginea
sen-

senferit , maior laus & gloria , nec
non & intelligentia certior Virgi-
neæ Conceptioni Immaculatissimæ
increfcit.

MIRA DEVOTIONE,
ET ARDENTISSIMO ZELO MAGNI
Philippi IV. Hispaniarum Regis Catholici; nec
non & earundem Hispaniarum Regno-
rum Bulla hæc in lucem
prodiit.

SED cuius sollicitudine , & zelo
plausibilis Bulla hæc, fauens pri-
mæ Virginis puritati , edita est?
Dicat Ss. D. N. Alex. VIJ. in ipsius-
met Bullæ clausula illa: *Nihilominus, prout*
venerabiles fratres Episcopi, ferè omnes His-
paniarum cum Ecclesiarum suarum Capitulis,
datis ad nos litteris , exposuerunt, accedente
etiam insinuatione charissimi in Christo filij
nostri

nostri Philippi, earundem Hispaniarum Regis Catholici, qui speciale super hoc misit ad nos Oratorem venerabilem fratrem Ludovicum, Episcopum Placētinum, per quem etiam delata fuerūt ad nos supplicationes Regnorum earundem Hispaniarum. Quid enim mirum? Nam inter alia Regna orbis terrarum, Hispanorum religio, in puritate Virginea celebranda perpetuó floruit.

Audiamus Regium Vatem, Ps. 44 Vbi agēs de Conceptione purissima Reginae celorum Deiparę versiculo illo, Astitit Regina à dextris tuis. Græca littera legit: Prodiit genita, & instar columnę stetit. Pergit: Et filia Tyri in muneribus vultum tuum deprecabuntur, omnes diuites plebis. Quasi dicat Propheta Regius, Immaculatam Cōceptionum Deiparę nullæ aliæ concelebrabant, veluti Filia Tyri. Nam pro Muneribus. Hebræus vertit; Minha. Quod idem est,

ac solemne sacrificium. Sed quæ iste
filia Tyri erga Immunissimam Vir-
ginis Conceptionē ita piæ, ac religio-
sæ? Pinius, Strab. & alij non pauci af-
ferunt, Filias Tyri Hispanos esse; cū
Tyrij præcipuas Hispaniarum vrbes
condiderint. Vide Lorin. in Psal. 44.

Sed inter Hispanos, quis ita pius,
ac sollicitus ad eandem Virgineam
Conceptionem ab omni deformita-
te Originaria vindicandam, imò & ab
Ecclesia Romana diffiniendā, ac Rex
& Dominus noster Philippus 4. His-
paniarum Leo semper inuictus? Nō-
ne fortissimus Leo hic diabolum Vir-
ginem sanctissimam in suo Concep-
tu, secundum opinionem malè vidē-
tium, denigrantem (vt supra diximus
ex Ruperto) strenuissimus vicit? Id est
nonne aduersariorum copias fregit?
Nonne clausum & obsignatum li-
brum,

brum Cōceptionis, quem aperire poterat nemo, imò nec videre illum, resignavit? Dicat Ioannes, Apoc. cap. 5
Et vidi in dextera sedentis supra thronum librum scriptum intus & foris, signatum sigillis septem. Et vidi Angelum fortem prædicantem voce magna: Quis est dignus aperire librum, & solvere septem signacula eius? Et nemo poterat, neque in cælo, neque in terra, neque sub terra aperire librum, neque respicere illum. Et ego flebam multum, quoniam nemo dignus inuentus est aperire librum, nec videre illum. Et unus de senioribus dixit mihi: Ne fleueris; ecce vicit Leo. aperire librum, &c.

Qui sedebat, inquit Lyra, est Deus Trinus & vnus. At per dexteram, ait Glossa: *Intellige Filium, per quem omnia fecit Deus Pater.* Librum autem signatum, sigillis septem, Doctissimus Ioannes de Cartagena esse existimat arcanum Conceptionis mysterium; ait enim,

lib. 1. hom. 4. de Concep. *Licet enim Beatissima Virgo liber sit, sed non apertus, sed clausus septem sigillis, ut vidit Ioannes in sua Apocalypsi, cap. 5. Quod tametsi in plerisque alijs mysterijs ad Deiparam spectantibus verum sit, verius tamen in stupendo hoc Immaculata eius Conceptionis. Equidem liber hic Conceptionis Marianæ signatus erat Sigillis septem. Quæ verba ad mentem nostram, exponit Lyra, dicens: Signatio ista resignat clausuram divinæ scientiæ de dispositis ab eo fieri, quo usque sint ab eo revelata. Sigillis septem, idest, omnibus obscuritatibus [ut exponunt aliqui) & secundum hoc ponitur hic numerus determinatus pro indeterminato, scilicet septenarius, pro obscuritatum multitudine. Sicut dicit Gregorius, hom. 25. Maria ergo septem demonia habuit, quæ universis vitijs plena fuit. Quid enim in Ecclesia ita difficile multis, & obscuritatibus plenum, veluti immunitas Virginis, eiusque Immacu-*

cu-

culata Conceptio?

*Et vidi Angelum fortem: Pergit Joannes, predicantem voce magna: Quis est dignus aperire librum, & solvere septem signacula eius? Quis iste Angelus fortis de apertione libri Conceptionis Marianæ sollicitus, nisi S.D.N.D. Alex. VII. Bullam nostram editurus? Nam præter quam Pōtiffices Ioannes ipse, Apoc. 2. Angelos appellat, & cap. 8. per Angelum, qui venit & stetit ante altare. Gloss. M. Damasum Papā intelligit: Alexander, & Gabriel pro eodem vocabulo reputātur: vt enim vult Arias Montanus, idem obtinent significatum; Gabriel namque *Vir fortis*: Alexander vero, *vir fortissimus* intelligitur. Vnde cum Lyra Angelū fortem pro apertione libri anxium Gabrielem, qui Dei Fortitudo nominatur, intelligat; non abs re loquimur cum dicimus, Angelum hūc fortem*

Ss. D. N. Alexandrum VII. adumbrare.

Et ego flebam multum (inquit Ioannes) quoniam nemo dignus inuentus est aperire librū, nec videre illum. Idest. prout exponit Interl: Perfectè intelligere. Flebat quidem Ioannes, figuram Hispaniæ gerens. Er unus (ait) de senioribus (Nempe specialis Orator super hoc ad Alex. missus) dixit mihi: Ne fleueris; ecce vicit Leo aperire librū, Leo, igitur, vicit, vt Cōceptionis clausus & obsignatus liber aperiatur; dignus, qui solvere valeat septem signacula eius. Leo, scilicet, fortis Hispanorum Regnorum Philippus Magnus, Rex noster, Catholicus, pius, B. Uirginis Immaculate Deiparæ studiosissimus cultor; ardentissimusque amator.

Et cum aperuisset sigillum septimū, inquit Apostolus, cap. 8. factum est silentium in
cælo

caelo. Hoc est, cum Ss. Alex. VII. ex insinuatione & instantia Philippi 4. D. N. totum Conceptionis mysterium nova Bulla planum faceret, *factum est silentium in caelo.* Id est, *facta est pax in Ecclesia.* Sic Interl. Aduersariorum enim bellum foelicissima libri huius apertio penitus extinxit. Garrula opinio tacuit: non enim licet iam Scripto, seu voce, *Loqui, concionari, tractare, disputare,* iuxta praedictam Bullam.

Sed dices: Omnia libri figilla aperta sunt, & totus Cōceptionis liber resignatus est; ergo & eiusdem Cōceptionis mysterium erit iam diffinitum ab Ecclesia?

Sed contra est, eadem Alexandri Bulla sic expresse asseuerante. Ait enim: *Vetamus autem, Sixti IV. constitutionibus inherentes, quempiam asserere, quod propter hoc contrariam opinionem tenentes, videlicet,*

Enlla elucidata,

gloriosam Virginem Mariam cum originali peccato fuisse Conceptam, hæresis crimen, aut mortale peccatum incurrant; cum à Romana Ecclesia, & Apostolica Sede nondum fuerit hoc decisum, prout nos nunc minimè decidere volumus, aut intendimus. Sed hinc oritur difficultas.

CUR A ROMANA ECCLESIA

Virginea Conceptio purissima non decidatur?

Ratio dubitandi est; quia Conceptionis Marianæ mysterium, est ab Ecclesia diffinibile; ut tenent Suarez, Uazquez, Ægidius, Sofa, Pineda, Granado, Lucero, Salazarius, Apõte, Saavedra, & iuniores omnes, qui de Immaculata Virginis Conceptione scripserunt.

Præterea; Sic liber Conceptionis purissimæ apertus est, ut multi Theologi afferant, Conceptionem Virgineam,

neam in vltima esse dispositione, vt de fide diuina credatur. Sic Ægidius Lusitanus, Salazar, Aponce, & Saavedra citati. Est ergo difficultas: cur Virginea Conceptio à Sede Apostolica statim non diffiniatur?

Huius diuinæ dispositionis, vtpotè secretissimæ causas investigare, etsi difficile admodum sit, aliquas tamen breuiter in medium producere non dubitabo.

PRIMA CAUSA

Est, quia sic mirabilis est Immaculata Conceptio, quod voluerit Deus vt soli sibi ipsi innotesceret, vt in prima Eue formatione egregie delineatum reperio. Ad quid enim Deus, vt Euā produceret, *immisit soporem in Adam?* Genes. cap. 2. Nisi quia volebat, vt productio illius Adamo nota non esset, præsignificans in hoc Conceptionē Vir-

Immaculatæ Conceptioni.

ginis in productione Euæ adumbratam, ita mirabilem futuram, vt soli ipsi Deo innotesceret.

SECUNDA

Ratio. Vt vnusquisque ostendat zelū suum, & studium ergā sacratissimam Virginem; vt Virgo ipsa B. Birgittæ reuelauit. Lib. 6. cap. 49. Vbi eam alloquens, sic ait: *Veritas est, quod ego concepta fui sine peccato originali.* Et subdit: *Scito, quod Conceptio mea nō omnibus nota fuit, quia voluit Deus, quod sicut ante legem scriptam præcessit lex naturalis, & electio voluntaria boni, & mali, & postea veniret lex scripta, quæ cohiberet omnes inordinatos motus; sic placuit Deo, quod amici sui piè dubitarent de Conceptione mea; & quilibet ostenderet zelum suum, donec veritas claresceret in tempore præordinato.*

TERTIA

Ratio. Ne ignari & rudes homines, si certum omnino habuissent Uirginē
san-

sanctissimā nullo fædatam fuisse peccato; deciperentur, illam Deum esse putantes. Vt enim sanctus Epiphanius refert, Tom. 2. hæc. lib. 3. non defuerunt, qui tanto Beatam Virginem honore afficerent, vt etiam eam verā Deam colerent.

QVARTA

Ratio. Quia iam in Ecclesia Immaculatę Conceptionis veritas sic effulget, vt multi Theologi probabilitèr teneant, Immaculatam Virginis Conceptionem fuisse iam Ecclesię Catholicę reuelatam.

QVINTA

Ratio. Quia, vt supra diximus, ex nostro Petro à Iesu & Maria seu de la Serna, fortassè huius veritatis decisio ad nouissima tēpora seruator, vt per altissimū Virgineę Conceptionis mysteriū, virtute plurima, veluti primæ-

ua tota colluceat, & roboretur Eccle-
sia. Sed quia de hac difficultate iterū,
speciali Tractatu, redibit sermo; hæc
nunc sufficient ad laudem D. O. M.
eiusque Immaculatę Deiparę ac ip-
sius Sponsi sanctissimi Ioseph; necnō
& S. Petri Nolaschi Patris, & An-
tefignani nostri.

(★)

VERBA QVÆDAM

*R. A. P. P. F. Ioannis de Ribas Ordinis Prædicatorum
(de quibus supra fol. 27.) ex quadam concione ab ipso
Corduba habita, de sumpra; quibus efficaciter probat,
Doctorem Ang. nunquam Immaculatam Virginis Co-
ceptionem oppugnauisse. Sic igitur ait.*

PVNTO SEGVNDO.

COMO es possible aqueſto (videlicet, quod à
D. Thoma aſſeritur de immunitate Virginea,
in 1. diſt. 44. art. 3. ad 3. vbi ſic ait: *Ad tertium
dicendum, Quòd puritas intenditur per receſſum à con-
trario, & ideo poteſt aliquid creatum inueniri quo nihil
purius eſſe poteſt in rebus creatis ſi nulla contagione pec-
cati inquinatum ſit, & talis fuit puritas B. Virginis, quæ
à peccato originali, & actuali immunis fuit.*) Dizen ya
el Theologo, y el noticiolo; quãdo he mos oïto de-
zir, que en la Tercera parte quæſt. 27. art. 2. mudè el
Angelico Doctor de parecer? Aure cumplido con
el empeño de oy, dando a entender que fue ſiempre
vna meſma la mente de Thomas, y que la profun-
didad de ſu dezir, ha engendrado eſſas ſoſpechas?
Pues atencion. Y ſuponiendo en primer lugar, que
la Suma de la Theologia la eſcriuió Santo Thomas
deſpues de auer eſcrito los Sentenciarios, como es

constante. Prueuo; que en el articulo de la Concepcion purissima de MARIA, nunca mudò de sentencia: porque siempre que S. Thomas muda de parecer, ó retrata alguna opinion, lo dize expressamente explicando la opiniõ que retrata. En el 3. de las sent. dist. 14. quæst. 3. art. 3. dixo: Que en Christo no auia sciēcia adquirida. Y en la 3. part. quæst. 9. art. 4. dize: *Et ideo, quamuis aliter scripserim, dicendum est, in Christo fuisse scientiam adquisitam.* Aunque en otra parte escriui lo contrario, dize Thomas, aora conozco que se deue dezir, que en Christo huuo sciencia adquirida. En el 4. de las sentencias dist. 1. quæst. 2. art. 4. dixo S. Thomas, que la gracia que se daua en la Circuncision, no era bastante para resistir todos los movimientos de la cõcupiscēcia. Y en la 3. part. quæst. 70. art. ultim. retrata esta sentencia, y auiendola referido dize: *Quod etiam aliquando mihi visum est, sed diligenter consideranti, apparet hoc non esse verum.* Aunque algun tiempo senti, que la gracia que se daua en la Circuncision, no era bastāte a reprimir todas las concupiscencias, aora auiendolo visto mejor siento lo contrario. En el 1. de las sent. distin. 11. dixo S. Thomas, que Padre, y Hijo, eran en el misterio de la Sātissima Trinidad, no solo dos espirantes, sino tambien dos espiradores. Y en la 1. part. quæst. 36. art. 4. ad 7. refiriendo esta opinion suya, la retrata, y dize: *Sed melius videtur dicendum, quod sunt duo spirantes, sed non duo spiratores.* Retrato lo que dize, porque mejor es dezir, que Padre, y Hijo son dos espirantes, pero

pero no dos espiradores. Y en esta forma siempre q̄ S. Thomas muda parecer, lo dize claramente, y expresa aquello que retrata. Luego si en la 3. parte tratando del Misterio de la Concepcion de MARIA, no haze mencion de lo que dexò dicho en las sentēcias, ni v̄sa de las palabras, *Quamvis aliter alibi scripserim. Sed diligentèr consideranti apparet hoc non esse verum. Melius videtur dicendum.* Aunque el criui lo cōtrario, parece que no es verdad: puede dezirse mejor, ni de otras palabras semejantes, ò equiuales; bien se infiere, que no retratò S. Thomas en la 3. parte lo que dixo en las sentencias acerca de la Cōcep-
cion purísima de MARIA, supuesto que aì no guarda la forma, que guarda en las demas retractaciones. Pues como, veamos, se ha de entender lo que en la tercera parte quilo dezi: Bastará que se explique así mismo Thomas? Pues oygamosle: *Hic refert revelationem à D. Thoma factam Episcopo Fancino, de qua supra fol. 26. vide ibi.*

Et aliquantulum infra Puncto tertio inquit. Esta es la verdadera inteligencia de S. Thomas en el dezir de muchos hombres Doctos. (*Uidelicet D. Thomam 3. part. quæst. 27. non attendisse Virginis prauilegium sed ex regulis generalibus esse loquutum.*) Bastarán tres testigos mayores de toda excepcion? Pues embie vno la Vniuersidad de Alcalá. Ya viene el R^{mo}. P. M. Fr. Ioan de S. Thomas Catedratico de Prima en ella, y Confessor de nuestro gran Monarca Felipo IV. que lo afirma así, en el principio del primer

Bulla elucidata

como que escriuiò sobre la 1. parte. Embienos otro la Vniuersidad de Salamanca. Ya llega el R^{mo}. P.M. Fr. Bañilio Ponze Cathedratico en esta Vniuersidad el qual en el Sermón que predicò quando Salamanca jurò seguir la doctrina del Doctor Angelico, dize ser esta su mente. Sea el tercero testigo el R^{mo}. P. Fr. Vicente Iustiniano Maestro general del Orden de Predicadores, q̃ como tal deue determinar nuestras dudas, y dixo ser esta la mēte de S. Thomas muchas vezes. De donde infiero yo, que el Doctor Angelico, sin que otro alguno pueda formar quexa, fue el que mas bien defendió el misterio de la Concepcion Purissima de MARIA, por rumbo particular, que le señalò la diuina providēcia. *Sic ille luculentè; Et alij ex eadem Dominicana Familia. Vide Regestum vniuersale pro tuendo Titulo Immaculate Conceptionis, à col. 482. vsque ad 510. Vide etiam col. 574. Vbi hæc de M. Ioanne de Viterbio inuenies, videlicet: Quòd B. Thomæ, ac veri Ordinis Prædicatorum propria est opinio, pro nullo instanti temporis B Virginem subiacuisse iræ Dei, ac caliginis animæ.*

CLARISS. ET VV. PP. SACRI PRÆDICA-
catorum Ordinis addictissimus filius

FR. GABRIEL A SANCTA MARIA
S. F. Q. P.

VERBA quædam valde
Thomistica, Eminen-
tissimi Caietani mihi ve-
niunt in mentem, & vo-
bis (Reuerendi admodum

Patres) in memoriam redigo. Dū de
Immaculatæ Virginis pia opinione
loquens, 3. p. q. 27. ar. 2. sic ait: *Quæ* (opi-
nio pia) *in die mulieribus vulgò, affectuq; non*
nullorum pio, multorum autē industria ac quæ-
tu cogentibus, ita prævaluit, ut doctrinæ Sancto-
rum æstimata pietas præferatur, & quod in com-
muni asseritur, in his scilicet, quæ credenda sunt,
sectandos magis esse antiquos Doctores quàm mo-
dernos, in hoc particulari posthabetur, dum mo-
derni antiquis, & non sancti sanctis præferuntur.

Bulla elucidatā,

*Testatur autem erraticus hic processus, simile s̃
esse istos peccantibus ex ignorantia electionis: dū
in uniuersali scientes, applicando ad particulare
ab uniuersali declinant. Hæc Eminentissi-
mus Cardinalis.*

Sed an opus hoc à mulieribus, &
vulgo fit, an potius á Deo & speciali
eius prouidētia proueniat, ex his, quę
vobis offero eruditissimi P. F. Joannis
de Cartagena verbis perpendite. Qui
Hom. 4. de Conceptione sic inquit: Si
clarissimi illius viri Gamalielis, quondam Ma-
gistri D. Pauli, ad cuius pedes multa ipse se didi-
cisse fatetur, solidissimam doctrinam, & omni
exceptione maiorem consulamus, reperiemus sen-
tentiam asserentem Immaculatam Deipara Cō-
ceptionem, doctrinam cœlitus esse delapsam. Ga-
maliel enim in publico Concilio, cum de Aposto-
lorum doctrina acriter altercaretur, mille sophis-
m̃a tum tela in eam conicientibus, alta voce di-
xit Sinite illos, quoniam si est ex homi-
ni-

nibus confilium hoc, aut opus, dissol-
uetur: si vero ex Deo est, non poteri-
tis dissolvere illud, ne forte & Deo re-
pugnare inueniamini. *Non dissimiliter si
assertio Immaculatam Virginis Conceptionem,
astruens falsa fuisset opinio, aut humanum consi-
lium, firmisq; fundamentis, non inniteretur, cer-
tè tot fortissimis oppugnationibus acriter illam la-
be factare coramitis, iam devicta ac superata
penitus cecidisset: at cum contra certè accidat,
experientia ipsa comprobante, ut in dies nova in-
crementa suscipiat, ac tenacius quotidie fidelium
etiam doctissimorum mentibus inhaereat, &
Ecclesia Catholica magis ac magis in illam pre-
pendeat, non leue argumentum esse arbitror, iux-
ta sententiam Gamaliclis legis Doctoris honora-
bilis (sic enim eum vocat sacer Textus) doctrinā
hanc ex Deo esse, & non humano solum ingenio
adinventam. Hucusque Doctissimus
Cartagena.*

Sane Reuerendissimi Patres à Deo

res ista est, nō ab hominibus rudibus
maximē, nullisque disciplinis instructis.
Ideoque quiescite iā Patres amat-
tissimi, Ecclesiæ decus, lumina mun-
di, monasticæ discipline ornamentū,
quiescite: *Sinite illos*. Sinite arma militiæ
vestræ, finite Ecclesiam piā, finite
MARIAM dilectam Matrem vestram;
& non solum quoad externam mani-
festationem, quouis excogitabili mo-
do factam iuxta Bullam Ss. Alex. VII.
sed quo ad internum etiam & filialē
assensum finite illam: nullum enim ma-
lum operata est, nec in ea inuentum.
(vt satis probatum manet ex vestro
Doctore Ang.) Quin potius & quod
hec fecit in Conceptione sua draco-
nis conterens caput, in vniuerso mū-
do narrabitur in memoriā eius. Sini-
te ergo eā, & nolite molesti esse huic
mulieri, quam & amictam Sole vidit
Ioan-

Ioannes; ne tanto micati lumini, imò
& ipsi eternæ lucis candori, & Soli
iustitiæ Christo *Repugnare inueniamini.*
Audite Dionysium Fabro sic canen-
tem:

*Nullus Originea Mariam rubigine laesam
Astruat ultricem, ne pignoris excitet iram.
Hoc ius, hoc ratio vetat, hoc sententia Patrum
Explat, mare, terra, polusq; reclamatione
Et ipse Filius.*

Exaudite & insignem Baptistam Mā-
tuanum, dum etiam dulciter canit:

*Quod si syde rei tanto splendoris honore
Fulget, ut aeterno qui temperat ordine mun-
dum,
Gestavit gremio, lactauerit ubere dulci,
Strinxerit amplexu, summoq; vocarit Olim-
po;
Quare illam in nostras opus est detrudere
sordes,
Et turpi infestare luto?*

Immaculate Conceptioni.

Præsertim postquàm Ss. D. N. Alex. VII. aurea Bulla prodijt, oppositum vniuersaliter mandans? Nam vt Petrus Burus in Pæan. Virginis pulchrè cecinit:

*Quis modò Conceptum dubitet celebrare
Maria?*

*Quis renuat festis annua rkura dare?
Hunc Petri Sedes, Caput, & decus Urbis, &
Orbis,*

Et colit, & mandat per pia templa coli.

Enim vt supra vidimus ex M. Ioanne de Viterbio Dominicano B. *Thomas ac veri Ordinis Prædicatorum propria est opinio, pro nullo instanti temporis B. Uirginem subiacuisse iræ Dei, ac caligini animæ.*

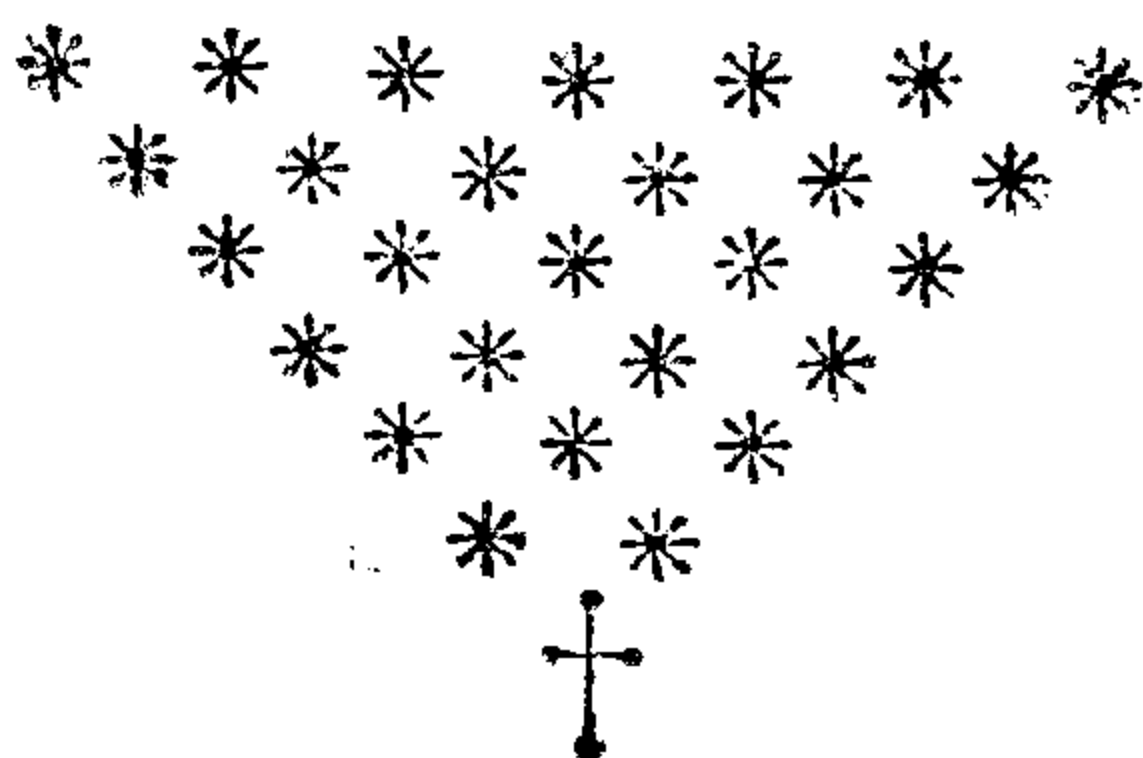
Tandem Religiosissimi ac sapientissimi PP. foeliciter iam vltimam manum impono, quia hæc Petri Abbatis Cellensis per pulchra verba lætissimè expromo : *Malem certè* (inquit lib.

li.6.Ep.26.) *non habere linguam quā aliquid dicere contra Dominam nostram: Ante eligerē non habere animam, quā vellem eius extenuasse gloriam. Sed quia hactenus (vt opinor, & dictū est supra Puncto 4. Ratione 1.) á Deo fuit tenax vestra oppugnatio, accipite Quæstionem hanc, nunc à me excogitatam in gloriam vestram.*

(†)

CORRECTIONI S. R. E.
hæc, vt & mea omnia,
subijcio.

LAVS DEO.

Wm. W. W. W. W.
Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

Wm. W. W. W. W.

2700A

ingdito ordinando

to de este tiempo

Wm. W. Miller

Verloren

Some certain good

Seventy Yms

Verema 11118
Verema 11118

Warren Sex May
 Mrs J. Wright

Verste

1900

CONFIDENTIAL

1223

Mar Verm

1038=2

217

1926

1878

1

7503

000

8700A

Noas quedo acordado el con. pa-
 rece quedas en estas al conno noo has
 el Smdco agora del con. con li-
 cito y quarenta y nueve d. de Mayo de
 1599 en esta con forma. Señora. Dn. con
 quenta y de Veces. D. gaito y las
 M. de Juan. D. de Juan. D. de Juan.

In reply to day Mr. I am at Lager
 & Eugenio Gomez
 H. Mag. Van Brano
 H. van Lager Bergman.